

ARCHIWA, BIBLIOTEKI i MUZEA KOŚCIELNE
Tom 3, zeszyt 1—2

O. HIERONIM EUG. WYCZAWSKI OFM

KATALOG ARCHIWUM
PROWINCJI OO. BERNARDYNÓW
W KRAKOWIE

CZĘŚĆ 1
DOKUMENTY

LUBLIN 1961

WSTĘP

1. Uwagi o zbiorach i ich katalogu

Archiwum Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie obejmuje szereg odrębnych zbiorów. Weszły tu resztki archiwów dawnych bernardyńskich prowincji, skasowanych w XIX w., wielkopolskiej, małopolskiej i litewskiej, następnie archiwum dawnej prowincji ruskiej, której kontynuacją była w czasie zaborów tzw. prowincja galicyjska i jest nią do pewnego stopnia również obecna prowincja polska¹. Poza tym zdeponowano tu archiwalia wszystkich klasztorów obecnej polskiej prowincji.

Archiwa prowincji zniesionych, zarówno w zaborze pruskim (większa część prowincji wielkopolskiej) jak i w rosyjskim (reszta prowincji wielkopolskiej, cała litewska, prawie cała małopolska i część ruskiej) uległy po likwidacji klasztorów rozproszeniu, a mianowicie powędrowały do archiwów i bibliotek diecezjalnych oraz częściowo do zbiorów państwowych i prywatnych. Ocalało jedynie archiwum prowincji ruskiej, mieszczące się w klasztorze lwowskim i zaślawnym oraz część archiwum prowincji małopolskiej w Krakowie. Gdy chodzi o archiwa poszczególnych klasztorów, ocalały tylko te, które były w zaborze austriackim, chociaż i tu topniały w XIX w. z braku należytej opieki. Zasoby przeto tutejszego archiwum są tylko częścią wspaniałych ongiś zbiorów archiwalnych Bernardynów w Polsce; zgromadzono jedynie to, co przetrwało kasaty i to, co udało się w ostatnich 60 latach zrewindykować. Pomimo jednak tego szczątkowego charakteru, stanowi Archiwum Prowincji w obecnym jego stanie wcale jeszcze szeroką podstawę źródłową do historii zakonu Bernardynów na wszystkich ziemiach dawnej Rzeczypospolitej.

Na przełomie XIX i XX w. dwóch ludzi szczególnie pracowało nad zabezpieczeniem posiadanych zbiorów i nad rewindykacją archiwaliów rozproszonych, a mianowicie o. Norbert Golichowski († 1921) we Lwo-

---

¹ Obecna prowincja polska nie ogranicza się już do części terytorium Państwa, albowiem oprócz szeregu klasztorów dawnej prowincji ruskiej, obejmuje ona również po kilka klasztorów z dawnej prowincji mało- i wielkopolskiej.

² Zob. życiorys Golichowskiego w *Polskim słowniku biograficznym* (t. 8: Kraków 1959 s. 220—221) pióra o. Romualda Gustawa OFM.

wie² i o. Czesław Bogdalski († 1935) w Krakowie³. Obaj opiekowali się pieczołowicie rękopisami, sporządzali, lecz niezależnie od siebie, najróżnorodniejsze zestawienia i katalogi: kapituł, prowincjałów, lektorów, gwardianów, świątobliwych zakonników, kartotekę wszystkich członków zakonu do ewentualnego poprawnego „liber mortuorum“ i słownika biograficznego Bernardynów⁴, a Golichowski nawet część swych materiałów ogłosił drukiem⁵. Prace te jednak, prowadzone niemethodycznie i bezplanowo, były raczej wyciągami z rękopisów do ich prac konstrukcyjnych, wykonanych i zamierzonych, aniżeli pomocą dla badacza przy studium w archiwum. Żaden z nich nie sporządził inwentarza posiadanych archiwaliów. Golichowski powiększył częściowo zbiory przez wykupienie z rąk prywatnych szeregu rękopisów dawnej prowincji litewskiej.

Opiekę nad zbiorami po Golichowskim i Bogdalskim przejął w r. 1937 o. Romuald Gustaw. Mianowany archiwariuszem prowincji przez kapitułę Bernardynów, urzędującą we Lwowie w r. 1939, postanowił archiwum uporządkować. Zajął się przeto konserwacją najbardziej zniszczonych rękopisów, przeniósł w r. 1943 archiwum ze Lwowa do Krakowa i uporządkował przy współpracy dyr. Kazimierza Kaczmarczyka część akt luźnych klasztoru krakowskiego na Stradomiu i drugiego, nieistniejącego już dziś, klasztoru na Żłóbku oraz całe archiwum krakowskich Bernardynek. Przeprowadził następnie rewindykację 108 rękopisów z Archiwum Diecezjalnego we Włocławku i kilku z innych Archiwów, przynależnych do dawnej prowincji wielko- i małopolskiej, sprowadził do archiwum szereg jednostek, należących do archiwum prowincji ruskiej i małopolskiej, rozrzuconych po klasztorach oraz zbierał wiadomości o archiwaliach pochodzenia bernardyńskiego w zbiorach obcych do ewentualnego przyszłego idealnego inwentarza archiwów bernardyńskich. Odchodząc do pracy w Lublinie, zostawił swemu następcy na urzędzie archiwariusza, o. Edwardowi Sokołowskiemu, zbiory znacznie powiększone.

O. Sokołowski, przy współpracy dyr. Kazimierza Kaczmarczyka, o. Franciszka Majewskiego i o. Hieronima Wyczawskiego, zajął się porządkowaniem akt luźnych. W ciągu jego 6-letniego urzędowania uporządkowano akta luźne klasztorów w Alwerni, w Kalwarii Zebrzydowskiej oraz część akt personalnych prowincji ruskiej. Popelniono tu, jak

³ Zob. życiorys Bogdalskiego w *Pol. słown. biogr.* (t. 2: Kraków 1936 s. 188) pióra ks. Kamila Kantaka.

⁴ Zob. sygn. RGP-k-18—84, 92, 96.

⁵ Przed nową epoką. Materiały do historii OO. Bernardynów w Polsce. Kraków 1899.

się później okazało, jeden zasadniczy błąd, oprawiano od razu uporządkowane fascykuły, nie czekając na rozpracowanie całego materiału. Stąd zaszła później potrzeba tworzenia fascykułów dodatkowych, zarówno przy personaliach jak i przy innych grupach akt.

Na wniosek oo. Gustawa, Sokołowskiego i Wyczawskiego uchwaliła kapituła Bernardynów, urzędująca w Leżajsku w 1957 r., przeniesienie w depozyt do Archiwum Prowincji archiwaliów z wszystkich klasztorów i zorganizowanie archiwum jako placówki naukowej, z odpowiednią czytelnią i dostatecznie obszernym i należycie wyposażonym magazynem. Wykonanie tych uchwał i ostateczne uporządkowanie zbiorów zlecono o. Hieronimowi Wyczawskiemu, wybranemu na tejże kapitule archiwariuszem.

Z początku przerażała ogromna ilość nieuporządkowanych jeszcze akt luźnych, ale dzięki rzetelnej współpracy oo. Franciszka Majewskiego, Kajetana Grudzińskiego i Honoriusza Rączki mógł archiwariusz na następnej kapitule, urzędującej w lipcu 1960 r. w Kalwarii Zebrzydowskiej, powiedzieć w sprawozdaniu, że w ostatnich 3 latach porządkowanie archiwum zostało zakończone, wszystkie fascykuły akt luźnych oprawione i opatrzone indeksami, katalog zbiorów opracowany. Pomimo trwania prac Archiwum było przez cały okres porządkowania dostępne dla pracowników nauki. Udało się też w ostatnim czasie odzyskać 5 rękopisów ze zbiorów obcych.

Zarówno przy ustawianiu archiwaliów na półkach jak i przy pisaniu katalogu starałem się odtworzyć dawne archiwa, grupowałem akta według kancelarii, które je wytworzyły, a wśród poszczególnych zespołów zastosowałem układ rzeczowy. Osobnymi więc zespołami są archiwalia prowincji: wielkopolskiej, małopolskiej, litewskiej, ruskiej łącznie z archiwaliami (kontynuacja) prowincji galicyjskiej i obecnej polskiej, oraz archiwalia poszczególnych klasztorów. Trzy pierwsze zespoły są całościami zamkniętymi, czwarty zespół, obejmujący akta prowincji ruskiej, galicyjskiej i obecnej polskiej, jak i zespoły poszczególnych klasztorów będą w przyszłości dopełniane.

Utworzono jeszcze w archiwum jeden zespół, raczej grupę zespołów, obejmujących resztki archiwaliów kilkunastu klasztorów, zniesionych w XIX w. Ponieważ jest ich znikoma ilość, nie tworzą dla każdego skasowanego klasztoru osobnego zespołu, ale zestawiono je razem jako grupę zespołów szczątkowych.

Archiwalia prowincji wielkopolskiej podzieliłem na 5 grup: 1) akta prowincji, 2) kopiarze dekretów papieskich oraz zarządzeń władz zakon-

nych i diecezjalnych, 3) katalogi i personalia, 4) kroniki prowincji, 5) kroniki klasztorów, wytworzone przez kancelarię prowincjalną.

W zespole akt prowincji małopolskiej wyróżniłem 4 grupy: 1) archiwalia pierwotnej prowincji polskiej sprzed podziału w r. 1637; (umieściłem je tutaj dlatego, ponieważ prowincja małopolska, ciągle zresztą zgłaszająca pretensje do nazwy „provinciarum matris“, stała się spadkobiercą i posiadaczem archiwum pierwotnej polskiej prowincji i przejęte księgi nawet kontynuowała), 2) akta prowincji, 3) kroniki prowincji i inwentarze, 4) akta różne.

Archiwalia prowincji litewskiej otrzymały podział na 3 grupy: 1) akta prowincji, 2) kroniki prowincji, 3) archiwalia prowincji ruskiej w zaborze rosyjskim, (erygowanej w r. 1797 i wcielonej w r. 1818 do prowincji litewskiej).

Czwarty zespół, obejmujący archiwalia prowincji ruskiej, następnie galicyjskiej i obecnej polskiej, najliczniejszy ze wszystkich, został podzielony na 13 grup: 1) akta prowincji, 2) kroniki prowincji, 3) protokoły czynności kancelarii prowincjalnej, 4) akta dotyczące życia zakonnego, nowicjatu i studiów, 5) akta personalne zakonników, 6) akta dotyczące klasztorów, 7) akta dotyczące tercjarstwa i bractw, 8) akta dotyczące misji i rekolekcji, 9) akta dotyczące spraw majątkowych prowincji, 10) akta dotyczące Bernardynek (pozostających pod jurysdykcją Bernardynów) oraz akta obce, 11) korespondencja, pamiątki i pisma zakonników, 12) albumy fotografii klasztorów i zakonników, 13) akta własne kancelarii archiwum.

Grupę zespołów szczątkowych podzieliłem według klasztorów w porządku alfabetycznym.

Szósty zespół stanowi archiwum klasztoru krakowskiego. Lokalizacja jego przed depozytami poszczególnych klasztorów ma uzasadnienie historyczne, archiwalia bowiem centralnego konwentu krakowskiego stanowiły zawsze jedną całość z archiwum prowincji, zarówno gdy klasztor w Krakowie na Stradomiu był siedzibą prowincjała całej Polski, czy potem tylko prowincji małopolskiej. W zespole tym wydzieliłem następujące grupy: 1) kroniki, 2) życie zakonne i personalia, 3) kurendy i dzienniki podawcze, 4) kult i duszpasterstwo, 5) błog. Szymon z Lipnicy, 6) tercjarstwo i bractwa, 7) inwentarze kościoła i klasztoru, 8) biblioteka, 9) budowle, 10) sprawy gospodarcze, 11) rękopisy dotyczące prowincji, 12) akta z lat 1941—1960, 13) akta obce.

I wreszcie 24 dalsze zespoły, to depozyty klasztorów. Objętościowo są one różne, jedne liczą po kilka lub kilkanaście zaledwie jednostek, inne po sto kilkadziesiąt. Zespołów małych nie dzieliłem na grupy,

w większych zastosowałem zależnie od treści mniej lub więcej rozwiniętą ich specyfikację. Jest ona podobna do grup klasztoru krakowskiego.

Odpowiednio do charakteru poszczególnych zespołów zastosowałem system sygnatur. Zespoły zamknięte otrzymały sygnaturę od 1 z dodaniem odpowiednich liter, a mianowicie: archiwalia prowincji wielkopolskiej mają literę W i cyfry arabskie od 1 (W-1, W-2, W-3 itd), archiwalia prowincji małopolskiej posiadają literę M z podobną numeracją (M-1, M-2, M-3 itd.), archiwalia prowincji litewskiej literę L (L-1, L-2, L-3 itd.).

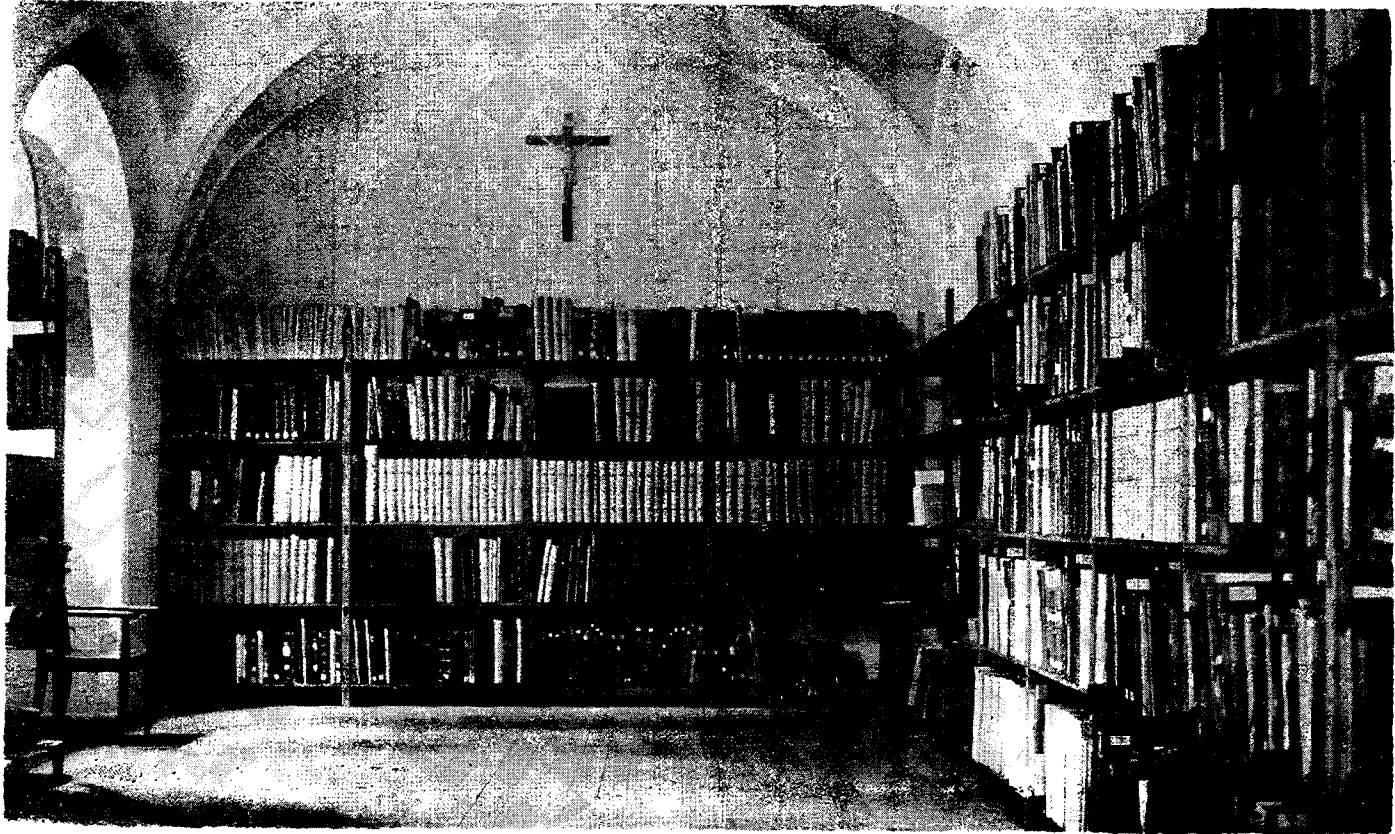
Archiwalia obecnej prowincji polskiej, będące kontynuacją ksiąg i akt prowincji galicyjskiej i dalej wstecz prowincji ruskiej, będą w przyszłości dopełniane. Dlatego też zespół ten otrzymał zasadniczą sygnaturę RGP z zastosowaniem małych liter (a, b, c itd.) dla poszczególnych grup, i cyfr arabskich od 1 w każdej grupie dla oznaczenia poszczególnych jednostek, a mianowicie: akta prowincji RGP-a-1, RGP-a-2, RGP-a-3..., kroniki RGP-b-1, RGP-b-2, RGP-b-3..., protokoły czynności kancelarii prowincji RGP-c-1, RGP-c-2, RGP-c-3... itd.

To samo uczyniono z grupą zespołów szczątkowych klasztorów zniesionych, które, jakkolwiek nie będą nigdy dopełniane przez akta nowe, mogą być uzupełniane jednostkami rewindykowanymi. Obok więc zasadniczej sygnatury S dla całej grupy zespołów zastosowano dla każdego klasztoru odpowiednie małe litery, zaczerpnięte z nazw miejscowości, np. resztki archiwaliów klasztoru w Bochni otrzymały sygnaturę S-bo-1, S-bo-2, klasztoru w Bydgoszczy S-by-1, S-by-2, klasztoru w Dubnie S-du-1, S-du-2 itd.

Zespół archiwaliów klasztoru w Krakowie ma sygnaturę I, każda z wydzielonych w nim 13-tu grup odpowiednią literę, od a—i, z kolejną cyfrą arabską na oznaczenie poszczególnych jednostek, a mianowicie: kroniki są sygnowane I-a-1, I-a-2..., personalia I-b-1, I-b-2... itd.

W podobny sposób co zespół archiwaliów krakowskich zostały oznaczone depozyty reszty klasztorów z tą tylko różnicą, że zmienia się w poszczególnych zespołach cyfra rzymska, od II—XXV. Ponieważ małe zespoły nie otrzymały podziału na grupy, zaraz po cyfrze rzymskiej dano cyfrę arabską, np. zespół archiwaliów klasztoru w Alwerni otrzymał sygnatury: II-1, II-2, II-3 itd. System sygnatur w zespołach podzielonych na grupy jest taki sam jak w zespole krakowskim.

Pewna modyfikacja ogólnie przyjętego dziś systemu sygnatur w archiwach uzasadnia się względami praktycznymi tutejszego archiwum. Zarówno w tym jak i w innych prywatnych archiwach, trzeba się liczyć z tą okolicznością, że nie zawsze mają one odpowiednio przygotowane

Archiwum Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie

kierownictwo, stąd muszą być tak oznaczone, aby w każdym czasie nawet przy niefachowym nadzorze mógł być zachowany w nich porządek.

Niniejszy „Katalog“ dzieli się na 3 części. Część 1-sza obejmuje rejestry dyplomów, część 2-ga katalog archiwaliów prowincji i klasztoru krakowskiego, część 3-cia katalog zdeponowanych archiwaliów 24 klasztorów oraz indeks do całości „Katalogu“.

Z największym szacunkiem wspominam na tym miejscu dyr. Kazimierza Kaczmarczyka, który mimo podeszłego wieku pracował dwukrotnie po kilka miesięcy nad porządkowaniem akt i sporządził rejestry 62 dyplomów, a mianowicie nr 1—2, 11—16, 35—36, 61—66, 83—87, 99—105, 129—145, 155—160, 178—181, 211—217. Pracę tę wykorzystałem przy ponownym opracowaniu wymienionych rejestrow.

Przy opisie rękopisów zastosowałem następujące zasady: Daty ramowe, umieszczane na początku opisów, dotyczą treści rękopisów a nie daty ich założenia i późniejszej kontynuacji. Często bowiem treść rękopisu wybiega daleko wstecz poza datę jego powstania. Datę założenia rękopisu, dokładną lub przybliżoną, podawałem przy zewnętrznym jego opisie.

Jeżeli rękopis posiadał tytuł, podawałem go w cudzysłowie w oryginalnym języku. Tytuły bez cudzysłowu pochodzą ode mnie.

Wiele ksiąg i facykułów akt luźnych starałem się zaopatrzyć w dokładniejszy rozbiór treści. Stosowałem tu cyfry rzymskie i arabskie. Cyfry rzymskie stawiałem wówczas, gdy rękopis miał już w swym założeniu podział na części, niezależnie od tego, czy miał osobne podtytuły czy nie. Cyfr arabskich używałem wtedy, gdy specyfikację treści sam ustalałem, względnie gdy ustalono ją — chodzi o facykuły — przy układaniu akt.

Poza nielicznymi rękopisami, mającymi współczesną foliację, dano wszystkim jednostkom paginację nową. Stąd, gdy przy opisie podane są karty, znaczy to, że foliacja jest współczesna, gdy zaś wymieniono strony, że rękopis został spaginowany przy porządkowaniu archiwum.

Nie wszystkie opisane w niniejszym „Katalogu“ rękopisy i facykuły akt luźnych mają jednakową wartość. Szereg pozycji z ostatnich czasów można by bez szkody dla nauki opuścić. Mimo to skatalogowałem wszystko, aby zachować całość zbiorów.

2. Uwagi o organizacji zakonu

Znakomitą pomoc naukową przy opracowaniu i korzystaniu ze zbiorów archiwalnych Zakonu Bernardynów w Polsce stanowi dzieło ks. Kamila Kantaka pt. *Bernardyni polscy* (T. 1—2, Lwów 1933). Nie bez znaczenia jest także praca O. Norberta Golichowskiego pt. *Przed*

nową epoką. *Materiały do historii OO. Bernardynów w Polsce* (Kraków 1899), jak również drukowane schematyzmy wszystkich prowincji bernardyńskich, najstarszy z r. 1753 dla prowincji ruskiej. Z tych przeto względów bezcelowe byłoby szersze przedstawianie organizacji zakonu Bernardynów w Polsce. Nie mniej jednak kilka uwag może się przydać zwłaszcza tym, którzy, nie zajmując się historią Bernardynów, zechcą jednak korzystać ze zbiorów.

Najwyższą władzą zakonu był od początku generał, rezydujący w Rzymie, do lat 80-tych XIX w. w klasztorze Aracoeli na wzgórzu kapitolńskim, potem w kolegium św. Antoniego i ostatnio w konwencie S. Maria Mediatrice. Były wszakże okresy, że generałowie mieszkali w Madrycie, kiedy mianowicie wychodzili na to stanowisko spośród tzw. rodziny ultramontańskiej. Władzę sprawował generał przy pomocy generalnych kapituł, zwoływanych w różnych czasach co 3 lub co 6 lat, oraz kurii generalnej, w której najwyższymi urzędnikami byli definitory, po jednym dla nacji: angielskiej, francuskiej, hiszpańskiej, niemieckiej, słowiańskiej i włoskiej; po oddzieleniu zakonu od Konwentualnych (1517) należeli jeszcze do kurii i kapituły generalnej komisarze i prokuratorowie różnych autonomicznych ugrupowań w zakonie.

Do r. 1517 istniały w zakonie Braci Mniejszych 2 wielkie odłamy, Konwentualnych i Obserwantów, oczywiście pod wspólnym generałem. Papież Leon X bullą „*Ite vos in vineam meam*“ stworzył z obu odłamów odrębne zakony: Braci Mniejszych Konwentualnych i Braci Mniejszych Obserwantów. Wśród liczniejszych znacznie Obserwantów wytworzyły się znowu różne ugrupowania, zmierzające do uzyskania autonomii. Oprócz z dawna istniejących dwóch tzw. Familii: Ultramontańskiej, obejmującej zakonne prowincje we Francji, na półwyspie Pirenejskim i w koloniach oraz Cismontańskiej w reszcie Europy, z osobnymi komisarzami na czele, powstały wśród Obserwantów odłamy reformistyczne: tzw. Reformaci, Rekolekci, Dyskalceaci i Kapucyni; ci ostatni utworzyli odrębny zakon. Zarówno komisarze obu familii właściwych Obserwantów, jak i przedstawiciele reszty ugrupowań, a mianowicie prokuratorzy generalni Reformatów, Rekolektów i Dyskalceatów wchodziłi w skład kapituły i kurii generalnej. W XIX w. poczęły powoli zanikać te odrębności. W r. 1838 zaniechano podziału na familie, resztę zaś różnic zniósł papież Leon XIII w r. 1897 konstytucją „*Felicitate quadam*“, kasując przy tym nazwy i odłamy Reformatów, Rekolektów i Dyskalceatów oraz formując jednolity zakon pod nazwą Braci Mniejszych. Należy zaznaczyć, że Konwentualni szli od r. 1517 całkiem odrębną drogą i z zakonem Braci Mniejszych Obserwantów nie mieli już żadnych związków organizacyjnych ani jurysdykcyjnych.

Cały zakon dzielił się zawsze na prowincje i na mniejsze okręgi, przejściowe, wikariaty względnie kustodie. Prowincjami rządili prowincjałowie przy pomocy kapituł, zwoływanych co 3 lata, kongregacji międzykapitułnych, odbywanych co roku, oraz stałych urzędników: kustosza i definitorów. Na kapitułach jednak przewodniczyli przysyłani przez generała z obcych prowincji komisarze, którzy też dokonywali najczęściej uprzednio wizytacji klasztorów w obrębie prowincji. Prowincje rozległe dzieliły się na kustodie z gwardianami głównych klasztorów jako kustoszami na czele. Poszczególnymi klasztorami rządili gwardiani, mający do pomocy wikarych i dyskretów. Inne urzędy i tytuły: kaznodzieja, spowiednik, lektor (profesor) teologii, magister nowicjuszów, promotor bractwa, kantor są znane i nie potrzebują objaśnienia.

Do Polski wprowadził Braci Mniejszych Obserwantów — Konwentualni istnieli tu już od lat 30-tych XIII wieku — św. Jan Kapistran w r. 1453. Od wezwania pierwszych klasztorów (w Krakowie, we Lwowie i w Poznaniu), św. Bernardyna ze Sieny, uitała się odrazu nowa ich nazwa „Bernardyni“. Sami nazywali siebie oficjalnie aż do w. XIX: „Ordo Fratrum Minorum de Observantia“, albo „Ordo Fratrum Minorum Regularis Observantiae“, ludność jednak, a także polskie władze, państwowe i kościelne, używały częściej i chętniej nazwy Bernardyni. Podobnie za granicą nie przyjęła się na ogół oficjalna nazwa zakonu „Bracia Mniejsi Obserwanci“, lecz miano popularne „Franciszkanie“. Polscy Bernardyni jednak tego ostatniego imienia nawet nie próbowali używać, ponieważ właśnie w Polsce nazwę tę przyjęli Konwentualni, choć za granicą nazywali i nazywają się oni do dziś raczej Minorytami.

Początkowo należały polskie klasztory do ogromnej prowincji austriacko-czeskiej z tym, że od r. 1463 tworzyły osobny polski komisarjat. W r. 1467 utworzono z klasztorów w Polsce niezależną od prowincji rakusko-czeskiej normalną prowincję z 25 klasztorami, które, uwzględniając kolejność ich fundacji, były następujące:

1. Kraków,	12. Koło,
2. Warszawa,	13. Warta,
3. Poznań,	14. Łowicz,
4. Kościan,	15. Radom,
5. Wschowa,	16. Wilno,
6. Kobylin,	17. Kowno,
7. Tarnów,	18. Opatów,
8. Lubów,	19. Sambor,
9. Lublin,	20. Św. Katarzyna k. Bodzentyna,
10. Przeworsk,	21. Tykocin,
11. Kalisz,	22. Bydgoszcz,

- 23. Połock,
- 24. Skepe,

25. Kazimierz Biskupi.

Na skutek separastycznych dążeń konwentów litewskich doszło w r. 1530 do wydzielania z prowincji polskiej 4 tamtejszych klasztorów (Wilno, Kowno, Tykocin, Połock) w osobną prowincję litewską. Prowincja ta istniała tylko 40 lat. W r. 1570 została z powrotem wcielona do macierzystej prowincji polskiej.

Wiek XVI i początek w. XVII przyniosły ogromny rozrost zakonu w Polsce, dlatego też w r. 1628 dokonano podziału licznych już teraz klasztorów na 4 prowincje: wielkopolską, małopolską, ruską i litewską. Podział ten trwał tylko 2 lata, bo w r. 1630 dokonano nowych zmian. Prowincja wielkopolska pozostała w granicach z r. 1628, natomiast prowincje: małopolską, litewską i ruską zjednoczono w jedną prowincję polską. Ten stan rzeczy trwał znowu tylko do r. 1637, ponieważ przy rosnących nadal fundacjach zrekonstruowana prowincja polska okazała się stanowczo za wielka. Wydzielono z niej przeto klasztory ruskie w osobną prowincję. Były więc teraz w Rzeczypospolitej 3 prowincje Bernardynów: wielkopolska, małopolska łącznie z klasztorami na Litwie (od Alwerni po Witebsk) i ruska. Ostatni przed rozbiarami podział miał miejsce w r. 1731. Utworzono mianowicie z klasztorów litewskich, należących do prowincji małopolskiej, nową prowincję litewską.

Pod koniec istnienia Rzeczypospolitej (1765 r.) prowincja wielkopolska obejmowała następujące klasztory ⁶:

1. Poznań (klasztor kustodialny),	17. Gołańcz pow. Wągrowiec,
2. Kościan,	18. Zamarte pow. Chojnice,
3. Wschowa (Frauenstadt),	19. Warszawa (klasztor kustodialny),
4. Kobylin pow. Krotoszyn,	20. Toruń,
5. Kalisz,	21. Łowicz,
6. Koło (Rotopolis) n. Wartą,	22. Skepe pow. Lipno,
7. Warta pow. Sieradz,	23. Lubawa pow. Nowe Miasto,
8. Bydgoszcz,	24. Przasnysz,
9. Kazimierz Biskupi,	25. Barczewo (Wartembork),
10. Nowe pow. Świecie,	26. Złoczew pow. Sieradz,
11. Sieraków pow. Międzychód,	27. Piotrków Trybunalski,
12. Świecie n. Wisłą,	28. Łęczyca,
13. Koźmin pow. Krotoszyn,	29. Widawa pow. Łask,
14. Górka Klasztorna pow. Wyrzysk,	30. Ostrołęka,
15. Ostrzeszów,	31. Stoczek (Springborn) pow. Lidzbark,
16. Grodzisk Wielkopolski,	32. Kadyny pow. Elbląg,

⁶ Układ klasztorów w moich zestawieniach oparłem na współczesnych oficjalnych wykazach, w których uwzględniano z jednej strony chronologię fundacji, z drugiej zaś klasę klasztorów (konwenty, rezydencje).

33. Ratowo pow. Miawa,	36. Wieluń,
34. Czerniaków k. Warszawy,	37. Łobżenica pow. Wyrzysk (nieślugo po fundacji opuszczony).
35. Strzegocin pow. Pułtusk,	

W tym czasie prowincja małopolska liczyła 18 klasztorów:

1. Kraków (klasztor kustodialny),	11. Kazanów pow. Końskie,
2. Tarnów,	12. Piotrkowice pow. Busko,
3. Św. Katarzyna pow. Kielce,	13. Kielce na Karczówce,
4. Opatów,	14. Góra Kalwaria (klasztor kusto- dialny,
5. Radom,	15. Kraków na Złóbkę,
6. Przyrów pow. Częstochowa,	16. Wielka Wola (Paradyż) pow. Opoczno,
7. Alwernia pow. Chrzanów,	17. Krześlin pow. Siedlice,
8. Bochnia,	18. Kobyłka (Załuż) pow. Radzymin.
9. Kalwaria Zebrzydowska,	
10. Praga k. Warszawy,	

Rezydencje: w Wieliczce (w salinach), w Olkuszu i w Słupowie nie były fundacjami lecz placówkami duszpasterskimi.

Prowincja litewska obejmowała (1772 r.) następujące klasztory:

1. Wilno,	19. Mikulin pow. Orsza,
2. Kowno,	20. Nieśwież (klasztor kustodialny),
3. Tykocin,	21. Mińsk,
4. Grodno,	22. Słonim,
5. Kretynga (Karolstadt) pow. Telsze,	23. Hłusk pow. Nowogródek,
6. Cytowiany pow. Rosienie,	24. Mozyrz,
7. Telsze,	25. Traszkuny (Władysławów) pow. Wiłkomierz,
8. Budziszewo (Buda) pow. Wilejka,	26. Wołożyn,
9. Dąbrowna pow. Horki,	27. Berezyna pow. Borysów,
10. Troki,	28. Połock,
11. Iwie pow. Lida,	29. Pińsk na Karolinie,
12. Druja (Sapieżyn) pow. Braśław,	30. Szuck,
13. Orsza,	31. Mściszewo,
14. Witebsk,	32. Sieliszczewo pow. Lepel,
15. Datnów pow. Kowno,	33. Jurewicze pow. Rzeczyca,
16. Smoleńsk,	34. Wielona pow. Kowno.
17. Mohylów,	
18. Bienica pow. Oszmiana,	

O. Golichowski doliczył się na podstawie pisanych i drukowanych katalogów prowincji litewskiej ponad 70 dalszych domów bernardyńskich w tej prowincji pod koniec XVIII i w pierwszej połowie XIX w.⁷ Nie były to wszakże klasztory ale placówki duszpasterskie, obsługiwane przez Bernardynów: parafie oraz kapelanie, dworskie i obozowe. Były one rozrzucone aż po Irkuck i Kaukaz, w diecezjach: wileńskiej, żmudzkiej, mohylowskiej i tyraspolskiej.

⁷ Przed nową epoką s. 15—144.

W r. 1772 prowincja ruska miała następujące klasztory:

1. Lwów (klasztor kustodialny),	16. Radecznicza pow. Zamość,
2. Lublin (klasztor kustodialny),	17. Łuck,
3. Przeworsk,	18. Brzeżany,
4. Sambor,	19. Józefów pow. Opole Lubelskie,
5. Sokal,	20. Krystynopol pow. Sokal,
6. Zaslów (klasztor kustodialny),	21. Warkowice pow. Dubno,
7. Leżajsk,	22. Kustyń pow. Równe,
8. Brześć Litewski,	23. Fraga pow. Rohatyn,
9. Husiatyn pow. Kopyczyńce,	24. Gwoździec pow. Kołomyja,
10. Dubno,	25. Dukla pow. Krosno,
11. Łuków,	26. Cudnów pow. Żytomierz,
12. Janówka pow. Kowel,	27. Jarmolińce pow. Płoskirów,
13. Rzeszów,	28. Jeleniec pow. Łuków,
14. Zbaraż,	29. Żytomierz,
15. Leszniów pow. Brody,	30. Janów pow. Winnica.

Wojny kozackie zmiotły 9 klasztorów w prowincji ruskiej: w Łubniach, w Baturynie, w Kijowie, w Machnówce, w Bukaczowcach, w Uładówce, w Romnach, w Fastowie oraz w 2 miejscowościach, których nie udało się zidentyfikować, a które mają w aktach nazwy: *Conventus Mankoviensis* i *Conventus Strzelicensis*. Istniał też klasztor w Nowymdworze na Mazowszu (w latach 1628—1630 należał do prowincji ruskiej, potem do wielkopolskiej), opuszczony po r. 1635.

Wszystkich więc formalnych klasztorów bernardyńskich na ziemiach Rzeczypospolitej było w chwili pierwszego rozbioru 118, nie licząc pozaklasztornych placówek duszpasterskich. Uwzględniając zaś wszystkie, dokonane dla Bernardynów fundacje, było ich 129.

Uformowany przez Bernardynów żeński zakon Bernardynek podlegał zawsze jurysdykcyjnie zakonowi męskiemu⁸.

W r. 1772 Bernardynki z prowincji wielkopolskiej miały klasztory w miastach:

1. Poznań,	5. Przasnysz,
2. Wieluń,	6. Warszawa,
3. Warta pow. Sieradz,	7. Łowicz.
4. Kalisz,	

Bernardynki małopolskie miały klasztory w następujących miejscowościach:

1. Kraków u św. Agnieszki,	4. Tarnów,
2. Kraków u św. Józefa,	5. Praga k. Warszawy,
3. Kraków u św. Kolety (Koletki),	6. Drzewica pow. Opoczno.

⁸ Obecnie klasztory na terenie b. Królestwa Kongresowego (rewindykowane po pierwszej wojnie światowej) podlegają ordynariuszom diecezjalnym.

W prowincji litewskiej klasztory Bernardynek były w miastach:

1. Wilno u św. Michała,	4. Mińsk,
2. Wiłno u św. Kolety (Koletki),	5. Grodno,
3. Kowno,	6. Słonim.

W prowincji ruskiej miały Bernardynki klasztory tylko w 3 miastach:

1. Lwów,
2. Lublin,
3. Brześć Litewski.

Razem wszystkich konwentów Bernardynek było w Polsce przed rozbiorami 22. Należy zaznaczyć, że zawiązki klasztorów Bernardynek istniały niemal przy wszystkich XV-wiecznych konwentach Bernardynów, wszelako wiele z nich zaraz w XV w. upadło.

Nowe przeobrażenia w prowincjach bernardyńskich nastąpiły po rozbiorach. Rządy zaborcze dążyły do tego, aby klasztory z ich terytoriów nie miały łączności z zakonnymi władzami w innym zaborze. Z tego przeto względu utworzono w zaborze pruskim w r. 1800 z klasztorów prowincji wielkopolskiej i z kilku konwentów prowincji małopolskiej i litewskiej, jakie znalazły się pod panowaniem Prus, jedną prowincję Wielkiej i Małej Polski. Ten stan trwał w zaborze pruskim do r. 1807. Z chwilą utworzenia Księstwa Warszawskiego (r. 1807) wiele konwentów z tej nowej prowincji znalazło się w Księstwie. Wszelako już w r. 1815, kiedy tzw. Księstwo Poznańskie odeszło do Prus, większość klasztorów, przynależnych do utworzonej w r. 1800 w zaborze pruskim prowincji, znowu wróciła do państwa pruskiego. Do r. 1837 wszystkie klasztory zaboru pruskiego uległy kasacie.

Pod panowanie austriackie dostała się w pierwszym rozbiórce część prowincji ruskiej i 3 klasztory małopolskie (w Kalwarii Zebrzydowskiej, w Bochni i Tarnowie), wcielone w r. 1785 do utworzonej tu tzw. prowincji galicyjskiej. Trzeci rozbiór poddał panowaniu austriackiemu większą część prowincji małopolskiej i znowu część ruskiej. W r. 1806 z wszystkich klasztorów w zaborze austriackim utworzono jedną prowincję pod nazwą Obojga Galicji. Trwała ona niedługo. Z chwilą bowiem utworzenia Księstwa Warszawskiego w r. 1807 i odejścia po zwycięstwach ks. Józefa Poniatowskiego nad Austrią w r. 1809 dalszych ziem zaboru austriackiego do Księstwa, w Galicji znalazło się tylko 14 klasztorów (w Bochni i Husiatynie zostały zniesione jeszcze przez Józefa II), które jako prowincja galicyjska doczekały się wskrzeszenia państwa polskiego. Do prowincji tej włączono w r. 1855, w wyniku upadku Rzeczypospolitej Krakowskiej, klasztory w Krakowie i Alwerni.

W zaborze rosyjskim znalazła się prowincja litewska i część ruskiej. Ta ostatnia poczęła od r. 1797 wybierać własnego prowincjała z siedzibą w Zaslawiu, ponieważ nie dało się utrzymać nadal związku z resztą ruskiej prowincji w zaborze austriackim i z jej prowincjałem we Lwowie. Pod naciskiem rządu wcielono ją w r. 1818 do prowincji litewskiej, z którą podzieliła dalsze losy, aż do jej ostatecznego upadku po powstaniu styczniowym. Utrzymały się tylko z tej litewsko-ruskiej prowincji klasztory etatowe w Zaslawiu i Kretyndze, z których pierwszy przeszedł w r. 1918 pod jurysdykcję prowincjała lwowskiego, drugi zaś stał się zaczątkiem utworzonej po r. 1920 prowincji w państwie litewskim.

Kongres wiedeński poddał berłu carów utworzone wtedy (1815 r.) Królestwo Kongresowe. Znalazła się w nim część dawnej prowincji wielkopolskiej, część małopolskiej z 2 klasztorami w Rzeczypospolitej Krakowskiej (Kraków, Alwernia — do r. 1855) oraz kilka klasztorów dawnej prowincji ruskiej (Lublin, Łuków, Radecznicza, Józefów, Jeleniec). Klasztory ruskie włączono do prowincji małopolskiej. Z obu prowincji w Królestwie (wielko i małopolskiej) doczekał się wskrzeszonej Polski tylko etatowy klasztor w Kole.

W ślad za konstytucją papieża Leona XIII z r. 1897 „*Felicitate quadam*“, znoszącą w zakonie wszelkie odrębności, wcielono w r. 1899 do galicyjskiej prowincji Bernardynów kilkanaście klasztorów Reformatów, które jednak już w r. 1911 znowu się oddzieliły i stworzyły własną prowincję, przyjmując na powrót dawną swą nazwę, lecz już bez odrębności ustrojowych.

Po pierwszej wojnie światowej galicyjska prowincja Bernardynów rozszerzyła się częściowo na dawne zabory, tudzież dokonała otwarcia kilku nowych domów. W r. 1939 istniały w prowincji Bernardynów następujące klasztory:

1. Lwów i rezydencja w Sichowie,	e) Zarudeczko,
2. Kraków,	f) Kretowce,
3. Koło n. Warta,	12. Radecznicza i rezydencja w Zawalowie pow. Zamość,
4. Radom,	13. Gwoździec i rezydencje:
5. Skępe pow. Lipno,	a) Soroki,
6. Sokal,	b) Dżurków pow. Kołomyja,
7. Kalwaria Zebrzydowska,	14. Dukla,
8. Leżajsk,	15. Tarnów,
9. Rzeszów,	16. Przeworsk,
10. Piotrków Trybunalski,	17. Warta pow. Sieradz,
11. Zbaraż i rezydencje:	18. Sambor,
a) Stryjówka,	19. Opatów,
b) Jacowce,	20. Zaslaw (do r. 1931),
c) Maksymówka,	21. Husiatyn,
d) Sieniawa,	

22. Alwernia pow. Chrzanów,	28. Zakopane,
23. Dubno (do r. 1928),	Prefektura Apost. w Japonii:
24. Leszniów pow. Brody,	29. Toyohara,
25. Brzeżany,	30. Maoka,
26. Fraga pow. Rohatyn,	31. Odomari.
27. Łódź,	

Obecnie Bernardyni w Polsce posiadają następujące klasztory:

1. Kraków,	12. Warta,
2. Tarnów,	13. Opatów,
3. Przeworsk,	14. Alwernia,
4. Radom,	15. Łęczyca,
5. Skępe,	16. Radecznicza,
6. Kałwaria Zebrzydowska,	17. Warszawa-Czerniaków,
7. Leżajsk,	18. Dukła,
8. Rzeszów,	19. Olsztyn,
9. Piotrków Trybunalski,	20. Zakopane,
10. Łódź,	21. Miłakowo.
11. Koło,	

Wszystkich klasztorów zakonu Braci Mniejszych (OFM) w Polsce łącznie z prowincją Bernardynów jest obecnie 73: prowincja Bernardynów posiada ich 21, prowincja Reformatów 25, prowincja Śląsko-Wielkopolska 17 (klasztory w Poznaniu i Kobylinie — to dawne domy wielkopolskiej prowincji Bernardynów), prowincja Dolnośląska 10; obie ostatnie prowincje noszą nazwę Franciszkanów. Nie uwzględniam tu Franciszkanów Konwentualnych ani Kapucynów, którzy mają w Polsce po 2 prowincje.

Po dalsze i szczegółowsze wiadomości o Bernardynach, jeśli by zaszła tego potrzeba, odsyłam łaskawego Czytelnika do wymienionej już historii Bernardynów ks. Kantaka i zestawień o. Golichowskiego. Jeżeli, pomimo istnienia tych opracowań, przedstawiłem tu podziały administracyjne zakonu w Polsce, to dlatego, że ks. Kantak potraktował tę sprawę za ogólnie, a o. Golichowski dość bałamutnie. Zresztą poruszanie się w blisko 1000-stronicowym dziele Kantaka, przy nie najlepszym indeksie, nie należy do rzeczy prostych. Znajomość zaś podziałów jurysdykcyjnych jest konieczna zarówno w dotarciu do poszukiwanych materiałów w tu-tejszym archiwum, jak i do archiwaliów bernardyńskich w zbiorach obcych.

CZĘŚĆ I

DOKUMENTY

ROZDZIAŁ I

DOKUMENTY PERGAMINOWE

1426, 23 maja, w Łęczycy**1**

Władysław, król polski, przenosi wieś królewską Nowosielce (Nowosyelce), położoną między wsiami Długie (Długe) i Pisarowce w ziemi ruskiej i powiecie sanockim na prawo niemieckie magdeburskie i nadaje w niej soltystwo Janowi Dolińskiemu.

D. w j. łacińskim, szer. 531 mm., wys. 278 mm., zakł. 92 mm., marg. lewy 62 mm., prawy 55 mm., nieco zabrudzony, z dziurą na zgięciach.

Pieczeni brak, pozostały po niej miejsca na sznurek.

In dorso dwa streszczenia z XVII w. i inne notatki nieczytelne oraz numeracja: „1 mo”.

1454, 11 marca, w Krakowie**2**

Kazimierz, król polski, stwierdza, że Jan z Oleśnicy, wojewoda sandomierski, podarował dworzyszcze, plac z ogrodem i sadem na Stradomiu Janowi z Kapistranu, przebywającemu w Krakowie i braciom zakonu św. Franciszka celem założenia kościoła św. Bernardyna i klasztoru. Król zatwierdza darowiznę i uwalnia ją spod jurysdykcji urzędników królewskich i miejskich, tudzież prawa ziemskiego.

D. w j. łacińskim, szer. 456 mm., wys. 232 mm., zakł. 106 mm., marg. lewy 94 mm., prawy 84—94 mm., nieco poplamiony, z kilku małym dziurkami na zgięciach, zresztą dobrze zachowany, imię królewskie ozdobnie pisane.

Pieczeni brak, pozostał sznurek jedwabny białego, różowego i czarnego koloru.

In dorso streszczenia z XV i XVII w. oraz sygnatura „a”, ładnie wypisana.

1454, 21 marca, w Krakowie**3**

Kazimierz, król polski, nadaje konwentowi Bernardynów na Stradomiu przy Krakowie ogród i staw, kupiony od Lutka z Tokar, scholastyka sandomierskiego i zatwierdza kupno sąsiedniego ogrodu, nabytego od Jana Litwina, złotnika krakowskiego, za 24 grzywny, z hojności wiernych zebrane.

D. w j. łacińskim, szer. 456 mm., wys. 232 mm., zakł. 106 mm., marg. lewy 67 mm., prawy 44—60 mm., dość dobrze zachowany, imię królewskie ozdobnie pisane.

Pieczeni brak, pozostał po niej sznurek jedwabny, białoczerwony.

In dorso streszczenie z XV i XVII w., oraz sygnatura „B”.

1469, 3 lipca, w Poznaniu**4**

Andrzej [Opaliński], biskup poznański, na prośbę Mikołaja z Kruzwewa, proboszcza w Nadarzynie, transumuje akt:

a) 1453, 25 maja w Zdbykowie (Sdbycowo). Andrzej [Opaliński], biskup poznański, stwierdza, że Tomasz z Ruśca (Russzyecz) nadał kościołowi i proboszczowi w mieście Nadarzynie, świeżo przez niego założonym, dwa łany gruntu, staw, ogród, place dla proboszcza, drugi pod dom wikariusza, trzeci dla kościelnego; biskup nadania te włącza do majątku kościelnego i do parafii Nadarzyno, przyłącza do niej za zgodą dziedziczy-

ców wsie Nadarzyno, Sdrzeniowa Wola, Paszkowa Wola (Paschcowawolya), Łaziska, Koszowo (Coszowo) i Mrokowska Wola, a prawo partronatu nadaje wymienionemu Tomaszowi.

Biskup z kapitułą zatwierdza powyższy akt i oświadcza, że nowo założone wsie Czyżewo albo Mikołajewo i Zalesie albo Marcinowo należą do parafii w Nadarzynie.

D. w j. łacińskim, szer. 456 mm., wys. 306 mm., zakł. 52 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 30 mm., nieco poplamiony, zresztą dobrze zachowany, inicjał „I” ozdobny.

Pieczeni dwóch brak, pozostały resztki jedwabnego sznurka, czarnego, niebieskiego i zielonego.

In dorso notatka z XVII w.: „Res de opido Nadarzyn”.

1570, 12 lipca, w Krakowie

5

Aleksander, nuncjusz papieża Pawła II w Polsce, stwierdza wiarygodność bull papieskich, wydanych Bernardynom w sprawie ekskomunikacji niektórych złoczyńców i poleca publikowanie ich duchowieństwu parafialnemu.

D. w j. łacińskim, szer. 304 mm., wys. 202 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 15—20 mm., nieco zbutwiały. Inicjał „A” ozdobny.

Pieczeń wystawcy, 32 × 40 mm., wyciśnięta w wosku przez papier, wyobraża stojącą Matkę Boską z Dzieciątkiem w pełnej postaci, pod nią tarcza z niewyraźnym herbem, napis w otoku nieczytelny.

Podpis wystawcy.

In dorso streszczenia z XV i XVIII w.

1475, 23 marca, w Rzymie

6

Jakub de Mucciarellis z Bononii, kapelan papieski i generalny audytor Kamery Apostolskiej, na prośbę Jakuba de Agello, prokuratora zakonu Braci Mniejszych, przebywającego w Kurii Rzymskiej, transumuje akt:

a) 1473, 2 lipca, w Rzymie. Sykstus IV, papież, zakazuje przyjmować do klasztoru braci, powierzonych opiece papieskiej bez wyraźnego pozwolenia papieża lub jego wikariusza pod karami, przewidzianymi przez papieża Piusa II i Pawła II.

D. w j. łacińskim, szer. 316 mm., wys. 157 mm., zakł. 47 mm., marg. lewy 35 mm., prawy 18 mm., po brzegach poszarpany, z dziurkami: 7 małymi i 1 większą na zgięciu; inicjał „I” ozdobny.

Pieczeń wyciśnięta w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze na różowym sznurku lnianym, tylko częściowo zachowana.

In dorso streszczenia z XV i XVIII w., oraz notatka: „Anno Domini 1512 die vero II Junii oblatum per Magistrum Stanislaum de Brzezycze et fratres de observantia in vim probacionis articulorum Christi sui et quos reposuit magister Joannes de Pylzno per honorabilem Joannem Rayski capellanum curie compulsus, in presentia magistri Alberti de Lukow, procuratorem domini Antho[n]ii etc. peten[do] copias et obtinuit huic... et quidenam terminumque daren[?] contra. Praesentibus notariis”.

1485, 22 października, w Bydgoszczy

7

Marian z Jeziorka (Yezorko), wikariusza generalnego zakonu św. Franciszka, komisarz, przyjmuje Teodoryka z Gdańska, aptekarza, do Trzeciego Zakonu.

D. w j. łacińskim, wyjęty z oprawy książki, szer. 272 mm., wys. 190 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 20 mm., obcięty, przecięty na dwie połowy.

Pieczeni brak, nie wiadomo, czy była.

In dorso na pierwszej połowie napis nieco późniejszy: „Pro cella patris vicarii

loci Cracoviensis in usum fratrum clericorum dicatus", na drugiej połowie napis tą samą ręką: „Pro cella magistri clericorum loci Cracoviensis in usum Fratribus clericis iste datur”.

1490, 15 kwietnia, w Krakowie **8**

I. Paweł, biskup laodycejski, sufragan krakowski, na prośbę Michała Bała, komisarza zakonu Braci Mniejszych Regularnej Obserwancji w Polsce, powtarza bullę:

a) 1474, 31 sierpnia, w Rzymie. Sykstus IV, papież, nadaje przywileje zakonowi Braci Mniejszych i transumuje bullę:

α) 1439, 4 listopada, we Florencji. Eugeniusz IV, papież, nadaje przywileje zakonowi Braci Mniejszych i transumuje bullę:

α') 1265, 21 lipca, w Perugii. Klemens IV, papież, nadaje przywileje zakonowi Braci Mniejszych.

II. 1428, 8 grudnia, w Rzymie. Marcin V, papież, na prośbę Antoniego de Massa, generała zakonu Braci Mniejszych, nadaje przywileje temuż zakonowi.

Na okładzinie:

III. 1471, 19 grudnia, w Rzymie. Sykstus IV, papież, nadaje na prośbę Jana Zannetus'a, generała zakonu Braci Mniejszych, przywileje temuż zakonowi.

D. w j. łacińskim, szer. 185 mm., wys. 265 mm., w formie zeszytu, złożonego z 16 kart, dobrze zachowany; ad I inicjał ozdobnie wypisany.

Pieczęć była, pozostały po niej jedwabne, ponsowe sznurki.

Znak notarialny przy końcu dokumentu.

In dorso napis z XVI w.: „Privilegia ordinis” i sygnatura „9”.

1490, 18 września, w Poznaniu **9**

Michał Bał, wikariusz prowincji i komisarz wikariusza generalnego Bernardynów, przypuszcza do konfraternii Mikołaja, opata i cały konwent sulejowski (cystersów).

D. w j. łacińskim, szer. 352 mm., wys. 228 mm., zakł. 35 mm., marg. lewy 63 mm., prawy 38 mm., u góry na 2/3 szerokości a wysokości 24 mm. obcięty, na zgięciach z 3 dziurkami, nieco poplamiony, zresztą dobrze zachowany; inicjał „R” ozdobnie wypisany.

Pieczęci brak, pozostały nacięcia na pasek.

In dorso streszczenie z XVII w. i napis „Nro 33 tio”, „Confraternia minorum. Confraternitatem cum F[ratribus] Sancti Francisci de Observantia iniit Nicolaus Abbas”.

1500, maj, w Kremonie **10**

Bonus zobowiązuje się zapłacić na popielec...

Instrument notarialny spisany przez jakiegoś notariusza publicznego z ramienia cesarskiego.

D. w j. łacińskim, szer. 214 mm., wys. 290 mm., marg. lewy 15 mm., prawy 6 mm., zachowany w 3/4 częściach, brudny z kilkunastoma dziurkami na zgięciach, mało czytelny, wyjęty z oprawy książki.

Pieczęć nie wiadomo czy była.

1501, 16 sierpnia, w Brnie **11**

Andrzej, biskup nikopolski, archidiakon brneński, wikariusz in spiritualibus Stanisława, biskupa ołomunieckiego, transumuje brewę:

a) 1501, 4 lutego, Rzym. Aleksander VI, papież, rozciąga wolność

Paulinów, Augustianów i Karmelitów od płacenia kwarty pogrzebowej biskupom i proboszczom i na inne zakony zebrzące.

Instrument notarialny spisany przez Jana, syna Jana de Schonberg, kleryka diecezji ołomunieckiej.

D. w j. łacińskim, szer. 390 mm., wys. 263 mm., zakł. 42 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 35 mm., z dziurą wygryzioną przez myszy; inicjał „I” ozdobny.

Pieczęć wyciśnięta w czerwonym wosku, w puszcze drewnianej, zupełnie zniszczona; zostały tylko ślady wosku na sznurku jedwabnym, białym i czarnym.

Znak notarialny.

In dorso streszczenia współczesne i z XVII w., oraz sygnatura wypisana cynobrem: „N”.

1510, 26 kwietnia, w Poznaniu

12

Jan z Góry, archidiakon, i Jana [Lubrańskiego], biskupa poznańskiego, wikariusz i oficjał generalny, na prośbę Hieronima z Sandomierza, gwardiana Bernardynów w Poznaniu, transumuje dokument:

a) 1474, 20 czerwca, w Rzymie. Jakub z Bononii, kapelan i audytor generalny Kamery Apostolskiej, na prośbę Andrzeja de Alamania, prokuratora zakonu Braci Mniejszych w Kurii Rzymskiej, transumuje akt:

α) 1471, 15 grudnia, w Rzymie. Sykstus IV, papież, zatwierdza przywileje nadane przez papieża Inocentego IV Trzeciemu Zakonowi św. Franciszka we Włoszech i na Sycylii.

Instrument notarialny spisany przez Bartłomieja, syna Bedy de Piscia, notariusza publicznego.

Jan z Góry powyższy transumpt ogłasza, swoją pieczęcią utwierdza, co zaś Maciej, syn Tomasz z Bagrowa ponownie w formę instrumentu notarialnego spisuje.

D. w j. łacińskim, szer. 530 mm., wys. 370 mm., zakł. 26 mm., marg. lewy 63 mm., prawy 25 mm.; inicjał „I” ozdobny, dypl. nieco poplamiony, zresztą dobrze zachowany.

Pieczęć Jana z Góry, 28×30 mm., na pergaminowym pasku w czerwonym wosku wyciśnięta, przedstawia półpostać anioła, trzymającego tarczę z herbem Łódzia, w otoku napis: JOANNES DE GORA.

Znak notarialny.

In dorso dwa współczesne streszczenia i sygnatura, cynobrem wypisana: „Z”.

1510, 22 maja, w Krakowie

13

Rafał z Proszowic, zakonu Braci Mniejszych, subdelegat Franciszka Zeno z Mediolanu, wikariusza generalnego Braci Mniejszych, na podstawie przywilejów i bull, udzielonych wikariuszowi generalnemu przez papieża Juliusza II, daje Andrzejowi z Miechowa władzę odpuszczania grzechów zastrzeżonych Stolicy Apostolskiej i podaje formułę abszolucji.

D. w j. łacińskim, formularz drukowany na pergaminie, szer. 263 mm., wys. 170 mm., zakł. 22 mm. W drukowanym formularzu dopisano datę i nazwisko.

Pieczęć w czerwonym wosku, 37×40 mm., w blaszanej puszcze, wyobraża budynek kościoła, nad nim klucz i miecz, złożone na krzyż, nad tym tiara, od której na prawo i lewo na dół wstęgi. W otoku napis: S. COMJSSARJJ APOSTOLJJCJ PROVINJCJE POLONJE. Pieczęć przywieszona na jedwabnym sznurku z blado złotych i czerwonych nici.

Podpis: Fr. Raphael commiss.

In dorso notatka z XVII w.: „1500. Facultas absolvendi ab omnibus peccatis sanctissimo Pontifici ab omnibus casibus in bulla Caene Domini contentis subscripta propria manu beati Raphaelis de Proszowice”.

1512, 26 czerwca, w Rzymie 14

Hieronim de Chinnacis, audytor generalny spraw Kamery Apostolskiej, na prośbę Jana de Costa, komisarza zakonu Braci Mniejszych, transumuje brewe:

a) 1510, 22 listopada, w Bolonii. Juliusz II, papież, pragnąc wprowadzić zgodę i wieczysty pokój wśród zakonu Braci Mniejszych, odwołuje i kasuje uchwały, statuty i przywileje oraz ordynacje powzięte na kapitule generalnej w Rzymie, a nawet zatwierdzone przez poprzedników.

Instrument notarialny spisany przez Franciszka Vigorosi.

D. w j. łacińskim, szer. 556 mm., wys. 340 mm., zakł. 60 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 57 mm., z 2 małymi dziurkami na zgięciach; Inwokacja pisana ozdobnie większymi literami.

Po pieczęci pozostał różowo-żółty sznurek jedwabny.

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenia. Pod zakładką współczesny napis: „1512: Junius Barnabas pro mensiario” i inną ręką: „Taxa ad gross, sex Hir. auditor”.

1512, 26 czerwca, w Rzymie 15

Hieronim de Chinnacis, audytor generalny spraw Kamery Apostolskiej, na prośbę Jana Costa, komisarza zakonu Braci Mniejszych, transumuje akt:

a) 1512, 31 stycznia, w Rzymie. Juliusz II, papież, wydaje zarządzenie w sprawie noszenia przez zakonników obuwia i zatwierdza uchwały, powzięte na ostatniej kapitule generalnej Braci Mniejszych.

Instrument notarialny spisany przez Franciszka Vigorosi, kleryka diecezji lozańskiej (Lausonensis).

D. w j. łacińskim, szer. 538 mm., wys. 338 mm., zakł. 65 mm., marg. lewy 60 mm., prawy 42 mm., z dziurami na zgięciach; inwokacja na lewym marginesie i w pierwszym wierszu ozdobnie wypisana.

Pieczęć podłużna, 44 × 75 mm., w czerwonym wosku, w puszcze blaszanej, na sznurku konopnym, częściowo połamana, przedstawia ołtarz o dwóch skrzydłach z całymi postaciami śś. Piotra i Pawła, nad którymi jest półpostać Matki Boskiej z Dzieciątkiem; napis w otoku nieczytelny.

Znak notarialny.

In dorso streszczenie z XVI i XVII w., oraz sygnatura, wypisana cynobrem z XVI w.: „G”.

1512, 4 sierpnia, w Wilnie 16

Przed notariuszem publicznym w klasztorze św. Bernardyna Braci Mniejszych w Wilnie prosi Jan z Komorowa, gwardian tegoż klasztoru, o odpis wręconego mu transumtu:

a) 1483, 9 kwietnia, w Rzymie. Herneus de Callac, audytor generalny spraw Kamery Apostolskiej, na prośbę Jana de Curte, prokuratora generalnego zakonu Kaznodziejskiego, transumuje akt:

a) 1401, 18 lutego, w Rzymie. Bonifacy IX, papież, udziela odpustu wiernym, którzy w czasie trwania kapituł prowincjalnych Dominikanów w przeciągu 8 dni wyspowiadają się przed 4 spowiednikami tego zakonu, odwiedzają przepisane kościoły i złożą ofiarę.

Instrument notarialny spisany przez Cinciusa, syna Leonarda de Cincius de Viterbo, notariusza publicznego.

To wszystko w formę aktu notarialnego spisuje Grzegorz, syn Wojciecha ze Lwówka, kleryk diecezji poznańskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 317 mm., wys. 482 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 18 mm., wyblakły; inicjał „I” ozdobny.

Pieczęci nie było.

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie i z XVII w., oraz sygnatura wypisana cynobrem z XVI w.: „G”.

1513, 5 stycznia, w Krakowie

17

Jan Amicinus, biskup laodycejski, sufragan krakowski, subdelegat Jana [Konarskiego], biskupa krakowskiego, na podstawie polecenia wydaje wyrok w drodze apelacji między zakonnikiem Antonim Duss z Poznania, przebywającym w klasztorze Franciszkanów Konwentualnych w Krakowie, a Gotardem, gwardianem i całym konwentem Bernardynów na Stradomiu, w sprawie apostazji Antoniego od zakonu i klasztoru Bernardynów w Poznaniu, w którym złożył profesję.

Instrument notarialny spisany przez Bernarda, syna Świętosława z Bytomia, kleryka diecezji krakowskiej.

D. w j. łacińskim szer. 394 mm., wys. 300 mm., zakł. 38 mm., marg. lewy 46 mm., prawy 18 mm., dobrze zachowany.

Pieczęci brak, pozostał pergaminowy pasek.

Znak notarialny.

In dorso streszczenie z XVII w.

1513, 26 lutego, w Krakowie

18

I. Jan Amicinus z Krakowa, biskup laodycejski, sufragan krakowski, sędzia komisarz, wyznaczony przez Jana [Konarskiego], biskupa krakowskiego, a przez Stolicę Apostolską delegowany subdelegat, podaje do wiadomości duchowieństwa całej Polski:

a) 1511, 11 września, w Rzymie. Juliusz II, papież, poleca prośbę L., kardynała, wykonać:

α) B. r. i m. Prośba ta opiewa: Rafał z Proszowic, gwardian, i cały konwent zakonu Braci Mniejszych w Krakowie na Stradomiu, zwraca się do papieża ze skargą na Antoniego Dussa z Poznania, który, czyniwszy profesję przed 16 laty u nich, przeniósł się obecnie do Franciszkanów Konwentualnych i tam zamieszkuje wbrew przepisom o apostazji i zbiegostwie.

Zbadanie tej sprawy otrzymał Jan, biskup krakowski, który wydał pismo:

b) 1512, 23 lipca, w Krakowie. Jan [Konarski], biskup krakowski, subdeleguje Jana, biskupa sufragana krakowskiego, do zbadania sprawy Rafała z Proszowic, gwardiana Braci Mniejszych, przeciw Antoniemu Duss z Poznania, kaznodziei Franciszkanów Konwentualnych w Krakowie.

1513, 25 stycznia, [w Krakowie]. Po otrzymaniu subdelegacji Jan, sufragan biskupa krakowskiego, wydaje następujący wyrok: Antoni Duss jako apostata ma wrócić do dawnego klasztoru, w którym złożył profesję, podlega ekskomunice i ma zapłacić koszty procesu.

Co Bernard, syn Świętosława z Bytomia, kleryk diecezji krakowskiej, opatruje pieczęcią biskupa sufragana krakowskiego i spisuje w formie aktu notarialnego.

Na zakładce:

II. 1513, 11 kwietnia. Jan, archidiakon i wikariusz generalny gnieźnieński, pozwala ogłosić w diecezji.

In dorso:

III. [1513], 6 marca. Jakub z Dąbrówki, wikariusz katedry krakowskiej, ogłosił powyższe na drzwiach kościoła.

IV. [1513], 22 kwietnia. Błażej de Nowanyasyenia, wikariusz kościoła... gnieźnieńskiego, ogłosił powyższe.

V. [1513], 22 kwietnia. Stanisław, wikariusz u św. Trójcy w Gnieźnie, ogłosił.

VI. [1513], ... czerwca. Michał, wikariusz kościoła krakowskiego, ogłasza wyrok.

VII. [1513], 6 czerwca. Maciej z Miechocina, wikariusz u św. ... ogłosił.

VIII. [1513], 6 czerwca. Stanisław, wikariusz u św. Anny, ogłosił.

IX. [1513], 9 czerwca. Adam, wikariusz u św. Szczepana, ogłosił.

X. [1513], 9 czerwca. Marcin, z zakonu św. Ducha, zapisał do metryki ekskomunikowanych.

XI. [1513], 10 czerwca. Florian, wikariusz u św. Floriana na Kleparzu, wpisał do metryki ekskomunikowanych.

XII. [1513], 9 czerwca. Jan, wikariusz u Panny Marii w Krakowie, wpisał do metryki ekskomunikowanych.

D. w j. łacińskim, szer. 472 mm., wys. 550 mm., zakł. 26—34 mm., marg. lewy 59 mm., prawy 25 mm., inicjał „I” ozdobnie pisany; dołem mały kawałek pergaminu poszarpany.

Pieczeći brak, pozostały po niej pergaminowe paski.

Znak notarialny.

In dorso zapiski wikariuszów jak pod III—XII, na zakładce o pozwoleniu w Gnieźnie jak pod II.

1515, 10 listopada, w Krakowie

19

Bernardyn Gallus z Zadaru (Jadra), kustosz i wikariusz generalny krakowski, na prośbę Jana z Pobiednika i Stanisława z Gołogór, kaznodziejów i spowiedników klasztoru Bernardynów na Stradomiu, transumuje akt:

a) 1514, 10 czerwca, w Rzymie. Leon X, papież, wyznacza arcybiskupa gnieźnieńskiego oraz biskupów krakowskiego i poznańskiego na konserwatorów praw i przywilejów zakonu Braci Mniejszych prowincji polskiej.

Instrument notarialny spisany przez Aleksego, syna Macieja z Krakowa, kleryka diecezji krakowskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 542 mm., wys. 242 mm., zakł. 33 mm., marg. lewy 60 mm., prawy 18 mm., znacznie wyblakły i nieco poplamiony.

Pieczeći brak, zostały nacięcia.

Znak notarialny.

In dorso streszczenia z XVI i XVII w., oraz sygnatura „T” z XVII w. Na zakładce notatka o wpisaniu brewe Leona X do akt Jana Łaskiego, arcybiskupa gnieźnieńskiego, Jana Konarskiego, biskupa krakowskiego, Bernardyna Galla, wikariusza generalnego krakowskiego i Tomasza Roźnowskiego, oficjała generalnego krakowskiego, w listopadzie 1515 r., tudzież inną ręką poniżej notatka o wpisaniu do akt biskupa poznańskiego Jana [Lubrańskiego] 1 sierpnia 1518 r.

1519, 3 lutego, w Rzymie

20

Achilles de Grassis, kardynał prezbiter, transumuje akt:

a) 1518, 3 grudnia, w Rzymie. Leon X, papież, pozwala członkom zakonu Braci Mniejszych administrować sakrament pokuty i zakazuje nakładania kar kościelnych za udzielanie im jałmużny.

Instrument notarialny spisany przez Jana Cawart.

D. w j. łacińskim, szer. 510 mm., wys. 330 mm., zakł. 34 mm., marg. lewy 43 mm., prawy 28 mm., z kilku małymi dziurkami; inwokacja w pierwszym wierszu ozdobnie pisana.

Pieczęć zupełnie wykruszona, pozostała puszką blaszana, zawieszona na kopnym sznurku.

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura „O”.

[1519, 14 grudnia, w Krakowie]

21

Jan [Konarski], biskup krakowski, pozwala na prośbę zakonnika Jana z Komorowa, wniesioną w imieniu Rafała z Proszowic, prowincjała zakonu św. Franciszka regularnej obserwacji w Polsce, ogłosić w diecezji dokument kardynała Dominika, biskupa Porto, zawierający bulle papieskie.

Instrument notarialny spisany przez Mikołaja, syna Piotra z Kazimierza, notariusza publicznego.

D. w j. łacińskim, szer. 310 mm., wys. 220 mm., marg. lewy 38 mm., prawy 49 mm., stanowi okładzinę druku, który obejmuje 24 kart (z czego k. 4b, 6, 9b, 10—12, i 24b niezapisane, k. 7, 8 i 9a pisane ręcznie) i zawiera:

1. 1517, 23 czerwca, w Rzymie. Kardynał Dominik, biskup Porto i protektor Zakonu Braci Mniejszych, ogłasza bulle Leona X, papieża, z 12 czerwca 1517 r. „Omnipotens Deus”.

2. 1518, 6 września, w Rzymie. Kardynał Krzysztof de Forlino, tytułu NMP. Aracoeli i generał zakonu Braci Mniejszych, ogłasza bulle Leona X, papieża, z 11 kwietnia 1518 r. „Celebrato nuper”.

3. 1516, 19 grudnia, w Rzymie. Bulla Leona X, papieża, „Dum intra mentis arcana”.

4. 1517, 21 czerwca, w Rzymie. Kardynał Dominik, biskup Porto, protektor zakonu Braci Mniejszych, ogłasza bulle Leona X, papieża, z 29 kwietnia 1517 r. „Ite vos in vineam meam”.

Pieczęć Konarskiego w wosku czerwonym w 1/3 części zachowana, w drewnianej puszcze, na ponsowym jedwabnym sznurku. Na tarczy herb Abdank, napis w otoku nieczytelny.

In dorso (na pierwszej stronie okładziny) streszczenie współczesne zawartości całego zeszytu i znak „V” współcześnie wypisany.

1523, 22 września, w Skierniewicach

22

Jan [Łaski], arcybiskup gnieźnieński i prymas Polski, ogłasza w całej archidiecezji i w całej Polsce obowiązujące odnośnie do Bernardynów i Franciszkanów Konwentualnych pismo apostolskie o zjednoczeniu zakonu Braci Mniejszych i inne, dotyczące zgody między ministrem generalnym Braci Mniejszych a magistrem generalnym Braci Mniejszych Konwentualnych i rozkazuje ścigać zbiegów bernardyńskich i odstawić do ich klasztorów.

Instrument notarialny spisany przez Wacława Zyzkę, kleryka diecezji wileńskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 545 mm., wys. 315 mm., zakł. 55 mm., marg. lewy 56 mm., prawy 23 mm., na zgięciu jedna dziurka, poza tym dobrze zachowany; inicjał „I” ozdobnie pisany.

Pieczęć nie wiadomo czy była; są jednak dwa okrągłe otwory na sznurek. In dorso streszczenia z XVI i XVII w.

1525, 26 kwietnia, w Krakowie

23

Zygmunt, król polski, mandatem, zwróconym do urzędników i miast, poleca włóczących się członków zakonu Braci Mniejszych zatrzymywać i odstawić do ich klasztorów; bierze Braci Mniejszych pod swoją opiekę, gdyż ojciec jego Kazimierz wprowadził ich do Polski.

D. w j. łacińskim, szer. 488 mm., wys. 241 mm., marg. lewy 68 mm., prawy 40 mm., z małą dziurką, spowodowaną przez rdzę, nieco poplamiony; inicjał „S” ozdobnie pisany.

Pieczęci zawieszonych na paskach pergaminowych brak, zostały nacięcia.

Podpis Krzysztofa z Szydłowca, kanclerza koronnego.

In dorso streszczenie z XVI w. i notatka: „Propter apostatas edictum regis”, oraz sygnatura: „H”.

1531, 5 lipca, w Rzymie

24

I. Klemens VII, papież, występuje przeciw rozluźnieniu życia zakonnego, opuszczaniu klasztorów, porzucaniu habitów, mieszkaniu u rodzin i obcych bez zezwolenia przełożonych; zakazuje duchowieństwu diecezjalnemu dopuszczać do obsługi kościołów apostatów z zakonów pod groźbą interdyktu i pozbawienia beneficjów kościelnych.

Instrument notarialny spisany przez Jana, syna Antoniego de Angusanis, notariusza apostolskiego i cesarskiego.

II. 1532, 27 maja, w Krakowie. Piotr [Tomicki], biskup krakowski i podkanclerzy koronny, podaje do wiadomości, że powyższy transumpt widział i na prośbę Jana z Komorowa, prowincjała Bernardynów, pieczęcią swą opatrzył.

Instrument notarialny spisany przez Nikodema, syna Jana Pczyenyńskiego.

Na marginesie:

III. 1532, 6 lipca, w Poznaniu. Jan [Latański], biskup poznański, dokładnie zbadał transumpt i opatrzył swą pieczęcią.

D. w j. łacińskim, szer. 560 mm., wys. 353 mm., zakł. 52 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 25 mm., poplamiony.

Pieczęci dwóch na pergaminowych paskach brak; po jednej został pasek pergaminowy.

Znak notarialny Pczyenyńskiego.

In dorso dwa streszczenia z XVII w.

Uwaga. Bezpośrednio pod tekstem transumptu jest niezrozumiały napis: „A pappawda episcopus Martinus manu propria”, a pod tekstem zapiski biskupa poznańskiego podpis: „Gregorius Naderziczy notarius curie subsignavit”.

1531, 5 lipca, w Rzymie

25

I. Klemens VII, papież, wzywa do zachowania karności zakonnej, zabrania opuszczać klasztory i przenosić się do innych bez zezwolenia przełożonych, a biskupom i proboszczom zakazuje pod utratą beneficjów i klątwą przyjmować wagabundów i apostatów bez pisemnej zgody przełożonych.

Co Jan, syn Antoniego de Angusanis, notariusz publiczny, z oryginałem porównał, pieczęcią Gulielma Deodo...(?) i znakiem swoim notarialnym opatrzył.

In dorso:

II. 1532, 25 maja, [w Krakowie]. Nikodem Pczyński, notariusz kurii biskupiej, oświadcza, że biskup krakowski i podkanclerzy koronny dopuścił w swojej diecezji transumpt brewe apostolskiego.

III. 1532, 25 maja, [w Przemyślu]. Jakub z Sierakowa (Sirakow), notariusz kurii biskupiej, zaświadcza, że biskup przemyski transumpt brewe apostolskiego dopuścił w swej diecezji.

D. w j. łacińskim, szer. 580 mm., wys. 428 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 30 mm., nieco pobrukany.

Pieczeńci brak, pozostały po niej resztki czerwonego wosku pod formułą notarialną.

Znak notarialny.

In dorso teksty ad II i III, adres współczesny „Dilectis filiis, generali ministro regulari ceterisque ministris provincialibus et guardianis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum” i streszczenie z XVII w.

Uwaga. Pod tekstem obok formuły notarialnej znajduje się niezrozumiały napis ręką współczesną: „A pappawda epus Martinus manu propria”.

1532, 6 lutego, w Krakowie

26

Mikołaj Bedleński, scholastyk i Piotra [Tomickiego], biskupa krakowskiego i podkanclerzego koronnego, wikariusz generalny, stwierdza wiarygodność transumtu:

a) 1519, 9 lutego, w Rzymie. Achilles de Grassis, kardynał prezbiter, transumtuje breve:

α) 1518, 3 grudnia, w Rzymie. Zob. nr 20.

Bedleński opatruje odpis transumtu własną pieczęcią, co Marek, syn Macieja z Kurzelowa, kleryk diecezji gnieźnieńskiej, spisuje w formę aktu notarialnego.

D. w j. łacińskim, szer. 390 mm., wys. 470 mm., zakł. 21 mm., marg. lewy 55 mm., prawy 23 mm., dość dobrze zachowany, w 2 miejscach na lewym marginesie pęknięty i zaszyty białymi jedwabnymi nićmi współcześnie. Pismo 3 rąk.

Pieczęć Bedleńskiego, 22 × 23 mm., w czerwonym wosku na pergaminowym pasku, wyobraża tarczę z herbem Wieniawa, w otoku napis NJCOLAJ DE BEDLNO SCOLA ET VJCA CRAC.

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie i z XVII w.: „Bulla Leonis papae X de libera audiendi confessione et infligendis poenis prohibentibus elargiri eleemosynas PP. mendicantibus 1519” oraz sygnatura z XVII w.: „P”.

1532, 20 marca, w Krakowie

27

Piotr [Tomicki], biskup krakowski i podkanclerzy koronny, transumtuje dokument:

a) 1519, 9 lutego, w Rzymie. Achilles de Grassis, kardynał prezbiter, transumtuje bullę:

α) 1518, 3 grudnia, w Rzymie. Zob. nr 20.

Co Nikodem, syn Jana Pczyński, kleryk diecezji włocławskiej, spisuje w formę aktu notarialnego.

D. w j. łacińskim, szer. 657 mm., wys. 390 mm., zakł. 13 mm., marg. lewy 70 mm., prawy 31 mm., dołem nieco poplamiony; inicjał „P” ozdobny.

Pieczęć biskupa Tomickiego w czerwonym wosku na pergaminowym pasku, nieco uszkodzona, przedstawia tarczę z herbem Łódzia, trzymaną przez 2 aniołków, nad tarczą infuła; napis w otoku nieczytelny.

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura z XVII w.: „P”.

1532, 30 sierpnia, w Poznaniu 28

Jan [Latański], biskup poznański, transumuje na prośbę Stefana, gwardiana Bernardynów w Poznaniu, brewe:

a) 1531, 5 lipca, w Rzymie. Zob. nr 25 I.

Co Grzegorz, syn Jana Naderzicki z Ryczywołu, kleryk diecezji poznańskiej spisuje w formę instrumentu notarialnego.

D. w j. łacińskim, szer. 653 mm., wys. 442 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 30 mm., z kilku małymi plamami, zresztą dobrze zachowany; inicjał „D” ozdobnie pisany.

Pieczeni zawieszanej na pergaminowych paskach brak, pozostały nacięcia.

Znak notarialny.

In dorso dwa streszczenia z XVII w.

1536, 13 września, w Skierniewicach 29

Andrzej [Krzycki], arcybiskup gnieźnieński, powtarza akt:

a) 1519, 9 lutego, w Rzymie. Achilles de Grassis, kardynał prezbiter, powtarza brewe:

α) 1518, 3 grudnia, w Rzymie. Zob. nr 20.

Krzycki, arcybiskup, opatruje powyższy transumpt swą pieczęcią.

Co Paweł, syn Stanisława z Macolin, kleryk diecezji płockiej, spisuje w formie aktu notarialnego.

D. w j. łacińskim, szer. 554 mm., wys. 440 mm., zakł. 41 mm., brudny i poplamiony z małymi dziurami na zgięciach.

Pieczęć Krzyckiego, 61 × 96 mm., w czerwonym wosku, dołem nieco uszkodzona, na konopnym sznurku, przedstawia tryptyk, w którym stoją trzy osoby w pełnej postaci, nad tryptykiem Matka Boska z Dzieciątkiem siedząca, obok po lewej stronie aniołek, poniżej tryptyka głowy aniołów pod każdą postacią po jednej, najniżej tarcza z herbem Kotwicz, napis w otoku: * ANDREAS · CRJCJUS · D. G. SANCTE · ECCLESJE · GNESNENSJS · ARCHJEPJSCOPUS · LEGATUS NATUS · REGNJ POLONJE · ET PRJMAS *

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie, z powodu poplamienia częściowo tylko czytelne i sygnatura „L”.

1536, 13 września, w Skierniewicach 30

Andrzej Krzycki (Critius), arcybiskup gnieźnieński, powtarza dokument:

a) 1534, 8 listopada, w Rzymie. Paweł III, papież, zatwierdza Braciom Mniejszych wszelkie przywileje, wolności i egzempcje, zwłaszcza bulle o połączeniu, nadane przez poprzedników, uwalnia od wszelkich dziesięcin i zakazuje komukolwiek mieszać się do ich spraw, bez względu na godności, z wyjątkiem przełożonych zakonu.

b) 1535, 3 maja, w Asti. Scypion de Rotariis, biskup astyński, stwierdza na prośbę wikariusza ministra generalnego Braci Mniejszych zgodność odpisu z oryginałem.

Krzycki stwierdza wiarygodność transumtu bulli papieskiej, opatrzonego pieczęcią Scypiona, co Paweł, syn Stanisława z Macolin, kleryk diecezji płockiej, opatruje pieczęcią Krzyckiego i spisuje w formie aktu notarialnego.

D. w j. łacińskim, szer. 370 mm., wys. 310 mm., zakł. 40 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 22 mm., nieco wyblakły, na zakładce i na prawym marginesie małe dziury.

Pieczęć Krzyckiego, 30 × 34 mm., w czerwonym wosku na sznurku z konopnych nici, przedstawia tarczę z herbem Kotwicz wśród emblematów biskupich. W otoku napis: AND * D * G * ARCH * LEGA * NA * ET * PRJ *

Znak notarialny.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura „R”.

1537, 3 listopada, w Krakowie

31

Zygmunt, król polski, w sporze między Jakubem, gwardianem Bernardynów i klasztorem na Stradomiu a Melchierem, podrzędcą zamku krakowskiego, właścicielem domu, z którego kanału wypływają nieczystości na cmentarz kościoła Bernardynów, kiedy Melchier zawarł ugodę z klasztorem, że kanał ten usunie od cmentarza, zatwierdza tę ugodę.

D. w j. łacińskim, szer. 493 mm., wys. 214 mm., zakł. 98 mm., marg. lewy 70 mm., prawy 34 mm., nieco zbrudzony; inicjał „S” ozdobny.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku na pergaminowym pasku. Por. M. Gumowski, *Pieczęcie królów polskich*, Kraków 1920, fig. 46.

Podpis Pawła z Woli, podkanclerzego koronnego.

In dorso notatka kancelarii koronnej „R[egistra]ta” i streszczenie z XVII w., oraz sygnatura „W” tą samą ręką pisaną.

Druk: T. Wierzbowski, *Matricularum Regni Poloniae summaria...*, pars 4, vol. 3 (Warszawa 1915) nr 18880, w streszczeniu.

1539, 18 marca, w Krakowie

32

Zygmunt, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1518, 16 grudnia, w Krakowie. Seweryn Boner, kasztelan biecki, spór między klasztorem Bernardynów na Stradomiu a Maciejem Miską, rajcą kazimierskim i Mikołajem, krawcem, o wybudowanie drzwi na cmentarz kościoła Bernardynów rozstrzyga na korzyść Bernardynów.

D. w j. łacińskim, szer. 408 mm., wys. 242 mm., zakł. 87 mm., marg. lewy 60 mm., prawy 17 mm., nieco poplamiony z kilku dziurkami, spowodowanymi przez rdzę.

Pieczęci brak, pozostał pergaminowy pasek.

Podpis Pawła z Woli, kanclerza koronnego.

In dorso streszczenie z XVII w.

1542, 28 sierpnia, w Krakowie

33

Zygmunt, król polski, w sporze między klasztorem Bernardynów na Stradomiu a Stanisławem Rozrażewskim, kasztelanem rogozińskim, Stanisławem (Włoszek), lożnym syna królewskiego, Aleksandrem, kanonikiem sandomierskim i muzykiem królowej o kanał, zwrócony ku murom klasztornym i im zagrażający, po zbadaniu sprawy przez Seweryna Bonera, kasztelana bieckiego i przez Pawła z Woli, kanclerza koronnego, rozstrzyga spór na korzyść Bernardynów i poleca poprawić, wyjąć pale z kanału i wyczyścić go ze śmieci, doń wyrzucanych.

D. w j. łacińskim, szer. 582 mm., wys. 323 mm., zakł. 55 mm., marg. lewy 69 mm., prawy 27 mm., nieco pobrudzony z trzema dużymi dziurami.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku na pergaminowym pasku, częściowo uszkodzona. Por. Gumowski, jw. fig. 45.

Podpis Pawła z Woli, kanclerza koronnego.

In dorso streszczenia z XVI i XVII w. oraz zapiska kancelaryjna „R[egistra]ta”.

Druk: Wierzbowski, *Matricularum...*, pars 4, vol. 3, nr 6947, w streszczeniu.

1553, 29 maja, w Krakowie

34

Zygmunt August, król polski, stwierdza, że Stanisław Rozrażewski ofiarował swój dwór pod zamkiem krakowskim na rzecz szpitali: św. Ducha, Scholarzy, św. Sebastiana i Rocha, św. Jadwigi, św. Leonarda

i św. Walentego, a zarząd i opiekę nad tym dworem powierzył rajcom krakowskim.

D. w j. łacińskim, szer. 533 mm., wys. 373 mm., zakł. 113 mm., marg. lewy 88 mm., prawy 31 mm., nieco poplamiony, na zgięciach nieco zniszczony i przetarty.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku, nieco uszkodzona, na jedwabnym sznurku z nici białych, różowych i żółtych. Por. Gumowski, jw. fig. 50.

Podpis Jana Ocieskiego, kanclerza koronnego.

In dorso streszczenia z XVI i XVII w.

Druk: Wierzbowski, *Matricularum...*, pars 5, vol. 1 (Warszawa 1919) nr 1624, w streszczeniu.

1555, 26 czerwca, w Warszawie

35

Zygmunt August, król polski, uwalnia drzewo, spławiane Wisłą na użytek klasztoru Bernardynów w Krakowie na Stradomiu, od dziesięciny królewskiej i poleca Janowi Bonerowi, wielkorządcy krakowskiemu, do tego się zastosować.

D. w j. łacińskim, szer. 416 mm., wys. 163 mm., zakł. 26 mm., marg. lewy 76 mm., prawy 30 mm., nieco poplamiony.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku na pasku pergaminowym. Por. Gumowski, jw. fig. 53.

Podpis króla.

In dorso streszczenia z XVI i XVII w.

1600, 4 maja, w Warszawie

36

Zygmunt III, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1599, 17 października, w Sokalu. Stanisław Gomoliński, biskup chełmski, oddaje Bernardynom kościół stary nad brzegiem Bugu pod Sokalem, w którym obraz Matki Boskiej od dawna jest czczony przez ludność Polski i Litwy; oddaje im także duszpasterstwo parafialne.

D. w j. łacińskim, szer. 723 mm., wys. 498 mm., zakł. 63 mm., marg. lewy 60 mm., prawy 34 mm., nieco wyblakły i poplamiony.

Pieczęci brak, pozostał sznurek z nici czerwonych, białych, żółtych i niebieskich.

Podpis króla.

In dorso streszczenie z XVII w. i sygnatury z XVII w.: „N° 1mo, N° 3 tercio, A“ zaś z XIX w. czerwonym atramentem „ad F. XX N. 4“.

1602, 1 grudnia, w Krakowie

37

Mikołaj Zebrzydowski, wojewoda i generał krakowski, dla uczczenia Męki Pańskiej, oddaje za radą biskupa krakowskiego zbudowany na górze Żarek w dobrach dziedzicznych Zebrzydowiczach kościół św. Krzyża, kaplicę Grobu Pańskiego, kościół św. Michała i całą górę Żarek zakonowi Bernardynów, oraz zobowiązuje się wybudować inne kaplice na wzór kalwarii jerozolimskiej i u podnóża góry Żarek klasztor dla Bernardynów.

D. w j. łacińskim, szer. 690 mm., wys. 460 mm., zakł. 110 mm., marg. lewy 120 mm., prawy 60 mm., z małą dziurką na zgięciu, zresztą dobrze zachowany. U góry i na lewym marginesie kolorowa bordiura. Inicjał iluminowany wyobraża kościół św. Michała w Zebrzydowiczach, na widnokręgu las z rozmieszczonymi kaplicami, przed kościołem 6 modlących się osób.

Pieczęć Zebrzydowskiego, 40 × 40 mm., wyciśnięta w wosku na jedwabnym sznurku wyobraża tarczę z herbem Radwan. Napis w otoku NICOLAVS · ZEBRZIDOVSKI · PALAT · GENER · CRACO ·

Podpis Zebrzydowskiego.

Druk: Fotokopia w pracy O. H. Wyczawskiego OFM, *Dzieje Kalwarii Zebrzydowskiej*, Kraków 1947, po s. 16.

[1603], 21 maja, w Krakowie 38

Bernard Maciejowski, biskup krakowski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1602, 1 grudnia, w Krakowie. Zob. nr 37.

D. w j. łacińskim, szer. 650 mm., wys. 382 mm., zakł. 48 mm., marg. lewy 89 mm., prawy 45 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Maciejowskiego w czerwonym wosku na jedwabnym sznurku z nici czerwonych, żółtych i niebieskich, wyobraża tarczę z herbem Ciołek i emblematami biskupimi ponad nią. Napis w otoku: BERNARDVS · MACJEWOSKJ D. G. EPS · CRACOVJEN · DVX SEVERJEN ·

Podpis Maciejowskiego.

In dorso streszczenie z XVII w.

1603, 28 czerwca, w Krakowie 39

Zygmunt III, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1602, 1 grudnia, w Krakowie. Zob. nr 37.

D. w j. łacińskim, szer. 640 mm., wys. 358 mm., zakł. 73 mm., marg. lewy 98 mm., prawy 57 mm., dobrze zachowany. Imię królewskie, tytuł i niektóre wyrazy w tekście pisane ozdobnie złotem; na prawym marginesie w górnym rogu na wysokości 170 mm. wyrysowany wśród kwiatów orzeł polski ukoronowany, pod nim tarcza z herbem Radwan, nad tarczą pisane złotem litery N/Z, w tarczy obok herbu: P/G, poniżej tarczy: CSC, co oznacza: Nicolaus Zebrzydowski palatinus generalis Cracoviensis, Śniatynensis capitaneus.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku na sznurku z nici jedwabnych: białych, czerwonych i niebieskich. Por. Gumowski, jw. fig. 77.

Podpis króla i „Sim. Rudniczki”.

In dorso współczesne streszczenie.

1603, 12 . . . . . w Krakowie 40

Zygmunt III, król polski, powtarza i zatwierdza dokument Hieronima Jazłowieckiego, starosty sokalskiego, którym podarował klasztorowi Bernardynów w Sokału grunt Babińce, cegielnię i dom.

D. w j. łacińskim, szer. 456 mm., wys. 252 mm., zakł. 46 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 72 mm., nieczytelny, zniszczony reagentem chemicznym, żółty.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku na sznurku z jedwabnych nici różowych, niebieskich i żółtych, po bokach znacznie uszkodzona, oderwana zupełnie od dokumentu. Por. Gumowski, jw. fig. 77.

Podpis króla i Jana..., sekretarza królewskiego.

In dorso streszczenie z XVIII w.: „Konfirmacja króla Zygmunta Trzeciego OO. Bern. Sok. na plac dla cegielni, domki na Babińcu y miejsca dla brania materii na cegłę et hoc ad instantiam Hieronymi Jazłowiecki anno MDCIII”, sygnatury: „B“, „Litera D“ i z XIX w.: „ad F. XX N. 7“ cynobrem, na marginesie zaś lewym notatka o obłacie aktu w grodzie beńskim 26 lutego 1731.

1604, 1 września, w Lanckoronie 41

Mikołaj Zebrzydowski, wojewoda i starosta generał krakowski, oznacza granice gruntów góry Kalwarii, zwanej pospolicie Żar, 15 większymi i 150 mniejszymi kopcami i kamiennymi znakami w dobrach Zebrzydowice na użytek klasztoru góry Kalwarii w Zebrzydowicach zakonu Bernardynów.

D. w j. łacińskim, szer. 520 mm., wys. 405 mm., zakł. 84 mm., marg. lewy 80 mm., prawy 54 mm., starannie i czytelnie pisany z 3 małymi dziurkami na zgięciach.

Pieczęci nie było.

Podpis Zebrzydowskiego.

In dorso współczesne streszczenie: „Erectio conventus Zebrzydowice secundum limites circumferentii” i sygnatury z XVIII w.: „Dep. A. 222”, „142”, „6” i z XIX w.: „N. 44”.

1605. 25 lutego, w Warszawie

42

Klaudiusz Rangonius, nuncjusz papieski w Polsce, na podstawie polecenia, które powtarza:

a) 1604, 17 listopada, w Rzymie. Klemens VIII, papież, zawiadamia, że generał Braci Mniejszych wyznaczył na komisarza prowincji polskiej tego zakonu (Bernardynów) Niemca, a prowincja nie chciała go przyjąć, podobnie nie przyjęła wyznaczonego przezeń subdelegata; papież pragnąc przeto uniknąć zamieszania wśród Bernardynów polskich, odwołuje poprzedniego komisarza Niemca i jego subdelegata i poleca nuncjuszowi wybrać na komisarza odpowiednio uzdolnionego Polaka.

Wyznacza na komisarza prowincji polskiej Bernardynów ojca Gabriela z Czerniejewa, kustosza poznańskiego.

D. w j. łacińskim, szer. 580 mm., wys. 360 mm., marg. 30 mm., nieco wyblakły i poplamiony.

Pieczeni brak, pozostały nacięcia na przewieszenie sznurka.

Podpisy: „Claudius Rangonius epus Regii et princeps nuntius apostolicus” i „Aloisius Pratissalius notarius de mandato”.

In dorso napis: „Commissio provinciae Poloniae anno 1605 (inną ręką) pro reverendo patre Gabriele Czern.” i sygnatura współczesna: „R”.

1607, 3 stycznia, w Krakowie

43

Jan Chryzostom Ropcicensis, przeor klasztoru św. Trójcy w Krakowie i wikariusz zakonu Dominikanów w Polsce, zaprowadza bractwo Różańca N. P. Marii w kościele parafialnym św. Ducha w Przeworsku, a Maciej [Pstrokoński], biskup przemyski, dopuszcza erekcję.

D. w j. łacińskim, szer. 590 mm., wys. 234 mm., marg. lewy 53 mm., prawy 38 mm., bardzo wyblakły.

Pieczeni nie było.

Podpisy Jana z Ropcyc i Macieja biskupa.

In dorso streszczenie z XVIII w., notatka Sebastiana Kędzierskiego, proboszcza w Wykow..., notariusza publicznego, o wpisaniu aktu tego do swoich akt 14 maja 1760, oraz notatki: „Ex elencho 237° N° 5 to”, „N° 5 to” i „N. 2 Confraternitt. Rosarii B. M. V. in Przeworsk”.

1609, 4 października, w Kalwarii Zebrzydowskiej

44

Piotr Tylicki, biskup krakowski, stwierdzając, że Mikołaj Zebrzydowski dla uczczenia Męki Pańskiej wybudował kaplicę za wzór kalwarii w Jerozolimie na gruntach Zebrzydowice, przeprowadza konsekrację kościoła, który wraz z klasztorem oddaje zakonowi Braci Mniejszych św. Franciszka.

D. w j. łacińskim, szer. 658 mm., wys. 350 mm., zakł. 121 mm., marg. lewy 100 mm., prawy 60 mm., z wyjątkiem 2 plam dobrze zachowany.

Pieczęć Tylickiego, 47 × 57 mm., w czerwonym wosku na jedwabnym sznurku z czerwonych i niebieskich nici przedstawia tarczę z herbem Lubicz; napis w otoku niewyraźny.

Podpis Tylickiego.

In dorso współczesne streszczenie.

1609. 10 października, w Przemyślu

45

Jan Chryzostom, magister teologii, wybrany prowincjał i wikariusz generalny polskiej prowincji zakonu Dominikanów, zatwierdza bractwo różańcowe, założone w kościele parafialnym w Przeworsku.

D. w j. łacińskim, szer. 390 mm., wys. 200 mm., zakł. 52 mm., marg. lewy 42 mm., prawy 27 mm., pismo wyblakłe.

Pieczeni brak, pozostały nacięcia na sznurek.

Podpisy: „Fr. Valerianus lector et socius ac prior Elbingensis“ i „Fr. Joannes Chrysostomus magister, qui supra confirmo m. p.“.

In dorso streszczenie z XVIII w.: „Confirmatio confraternitatis Rosariae in ecclesia Prevorscensi“ i notatki: „ad N. 2 Confraternitatis Rosar. B. M. V. in Przeworsk“, „Ex Elencho 237 N. 7 mo“, „N. 2“ i „N. 7 mo“. Pod marginesem „in Folio“.

1610, 9 października, w Krakowie

46

Bonawentura z Poznania, prowincjał polskiej prowincji Bernardynów, podaje do wiadomości akt:

a) 1600, 25 maja, w Rzymie. Franciszek a Sosa, generał całego zakonu Braci Mniejszych, powtarza dokument:

α) 1587, 29 sierpnia, w Rzymie. Sykstus V, papież, udziela po wieczne czasy odpustu zupełnego członkom arcybractwa Paska św. Franciszka w kościele Braci Mniejszych Konwentalnych w Asyżu, gdzie pod wielkim ołtarzem spoczywają relikwie tego Świętego, w dzień wstąpienia do arcybractwa, a 100 lat odpustu nie członkom arcybractwa, którzy będą brać udział w procesjach arcybractwa.

Generał upoważnia prowincjała polskiego do zakładania podobnych bractw w Polsce i korzystania z odpustów, udzielonych przez papieża.

D. w j. łacińskim, szer. 540 mm., wys. 396 mm., zakł. 80 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 26 mm., z dziurką na zgięciu.

Pieczęć prowincjała, 30 × 52 mm., w czerwonym wosku w blaszanej puszcze na sznurku z ponsowych nici, przedstawia stojącą w pełnej postaci Matkę Boską w koronie z Dzieciątkiem, a w otoku napis gotyckimi literami: SJGJLLVM MJNJSTRJ PROVJNCJE POLONJE.

Podpis Bonawentury Poznańczyka, prowincjała polskiego.

In dorso napis z połowy XVII w.: „Pro confraternitate SSmi P. N. Francisci“.

1611, 13 marca, w Krakowie

47

Piotr Tylicki, biskup krakowski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1611, 13 marca, w Krakowie. Mikołaj Zebrzydowski, wojewoda i generał krakowski, na gruntach posiadłości Zebrzydowice i jej części, zwanej Brody, dla uczczenia Męki Pańskiej, funduje kościół, klasztor, różne kaplice na wzór kalwarii w Jerozolimie i jeszcze, o ile mu życie pozwoli, dobuduje wiele kaplic dla zakonu Bernardynów, a jako obrońców i patronów fundacji wyznacza biskupów krakowskich.

D. w j. łacińskim, szer. 645 mm., wys. 362 mm., zakł. 76 mm., marg. lewy 75 mm., prawy 34 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Tylickiego w czerwonym wosku na sznurku z nici jedwabnych różowych, białych, żółtych i zielonych, wyobraża tarczę z herbem Lubicz, ponad którą są emblematy biskupie. Napis w otoku nieczytelny.

Podpis wystawcy.

In dorso napis z XVII w.: „Pro fundo monasterii et omnium capellarum“, oraz numeracja z XVII w.: „2“.

1611, 16 lipca, w Rzymie

48

Paweł V, papież, stwierdzając, że staraniem Mikołaja Zebrzydowskiego, wojewody i generała krakowskiego, zostało erygowane w roku 1596 bractwo św. Michała przy kościele tegoż imienia w Zebrzydowicach, podnosi je do rzędu arcybractwa, obdarza odpustami, a prowincjałowi

Bernardynów w Polsce pozwala erygować po kościołach swojej prowincji bractwo św. Michała i agregować je do wymienionego arcybractwa.

D. w j. łacińskim, szer. 550 mm., wys. 390 mm., marg. lewy 62 mm., prawy 32 mm., u góry na zgięciu dziura, nieco poplamiony.

Po pieczęci ślady wosku in dorso.

Podpisy: „S. Cobeliutius” i in dorso biskupa Tylickiego, dopuszczającego dokument.

In dorso dopuszczenie odpustów przez biskupa Piotra Tylickiego i współczesne streszczenie.

1611, 31 sierpnia, w Warszawie

49

Arcybractwo św. Anny w kościele św. Anny Bernardynów w Warszawie zakłada bractwo św. Anny w kościele Matki Boskiej Anielskiej Bernardynów przy Zebrzydowicach i obdarza członków bractwa przywilejami, nadanymi przez Stolicę Apostolską.

D. w j. łacińskim, szer. 638 mm., wys. 230 mm., zakł. 77 mm., marg. lewy 55 mm., prawy 13 mm.

Pieczęć arcybractwa, 30 × 40 mm., w czerwonym wosku, w puszcze drewnianej, na sznurku z niebieskich nici jedwabnych, wyobraża św. Annę Samotrzec w ołtarzu; napis w otoku mało czytelny.

Podpisy Stanisława Mrozeus'a, kanonika warszawskiego, wiceseniora arcybractwa i Jana Dziekanowica, seniora arcybractwa św. Anny.

In dorso 2 streszczenia z XVII w.

1612, 8 października, w Krakowie

50

Piotr Tylicki, biskup krakowski, stwierdza, że Mikołaj Zebrzydowski, wojewoda i generał krakowski, uzyskał od papieża Pawła V odpusty dyplomami z roku 1611 i 1612 dla wiernych, odwiedzających kaplice, poświęcone Męce Pańskiej, i dla bractwa św. Michała w kościele w Zebrzydowicach, oraz poleca je ogłosić w kościele w Zebrzydowicach.

D. w j. łacińskim, szer. 450 mm., wys. 200 mm., zakł. 67 mm., marg. lewy 72 mm., prawy 27 mm.

Pieczęć Tylickiego w czerwonym wosku na sznurku jedwabnym z nici zielonych, różowych, żółtych i białych, przełamana, wyobrażająca tarczę z herbem Lubicz z emblematami biskupimi. W otoku napis: PETRVS · TYLJCKJ · D. G. ... DVX · SEVERJEN.

Podpis Tylickiego.

In dorso współczesne streszczenie: „Approbatio Drog Jezusowych y trojga bractw św. Michała”.

1613, 15 lipca, w Krakowie

51

Piotr Tylicki, biskup krakowski, przedłożony przez Mikołaja Zebrzydowskiego, wojewodę i generała krakowskiego „Porządek nabożeństwa naśladowania albo dróg błogosławionej Panny Maryjej przy kościele Kalwaryjej Zebrzydowskiej” mocą swej władzy biskupiej zatwierdza.

D. w j. łacińskim i polskim, szer. 627 mm., wys. 295 mm., zakł. 48 mm., marg. lewy 89 mm., prawy 38 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Tylickiego, 50 × 50 mm., w czerwonym wosku na sznurku z zielonych i różowych nici jedwabnych, wyobraża tarczę okrągłą z herbem Lubicz i emblematami biskupimi. W otoku napis: PETRVS · TYLJCKJ · D. G. EPS · CRAC · DVX · SEVERJEN.

Podpis Tylickiego.

In dorso napis nieczytelny.

1615, 17 lipca, w Rzymie

52

Paweł V, papież, obdarza odpustami za zmarłych ołtarz św. Franciszka w kościele Bernardynów w Sokalu.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 242 mm., marg. lewy 53 mm., prawy 24 mm., na rogach poszarpany, z dziurami na zgięciach.

Pieczęć (annulus Piscatoris) odbita przez papier w czerwonym wosku in dorso.
Podpis: „S. Cobellutius“.

In dorso streszczenie współczesne, sygnatura „Ad F. XXI, N. 13” i zapiska „Adamus”.

1624, 17 kwietnia, w Chwaliszewie

53

Przed notariuszem publicznym bracia Bazyli od św. Jakuba, kapłan, i Erazm od św. Józefa, kleryk, z klasztoru Karmelitów Bosych w Poznaniu, w imieniu i na zlecenie Jana od św. Józefa, prowincjała, proszą o spisanie w formie notarialnego instrumentu następującego aktu:

a) B. r. i m. Paweł Szymon od Jezusa i Marii, przełożony generalny zakonowi Karmelitów Bosych poświadczają zgodność z oryginałem dokumentu:

a) 1623, 5 lutego, b. m. Kardynał tytułu św. Zuzanny stwierdza, że papież Grzegorz XV zatwierdził 6 rodzajów odpustów, nadanych zakonowi Karmelitów Bosych przez papieża.

Co Paweł Szremecki duchowny diecezji poznańskiej, notariusz publiczny, w formę aktu notarialnego ujmuje, a Jan Gniński, biskup eneński, sufragan i administrator sede vacante poznański zatwierdza.

D. w j. łacińskim, szer. 178 mm., wys. 270 mm., marg. 38 mm., w formie zeszytu z 4 kart złożonego (8-ma strona niezapisana).

Pieczęć była, pozostały po niej ślady wosku na pergaminie.

Znak notarialny.

Podpis Gnińskiego.

1626, 20 sierpnia, w Warszawie

54

I. Arcybractwo św. Anny przy kościele Bernardynów w Warszawie eryguje bractwo tegoż imienia przy kościele Bernardynów w Piotrkowie.

In dorso:

II. 1628, 7 kwietnia, b. m. Jan [Wężyk], arcybiskup gnieźnieński i prymas, pozwala na założenie tego bractwa przy kościele Bernardynów w Piotrkowie.

D. w j. łacińskim, szer. 440 mm., wys. 310 mm., zakł. 85 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 30 mm., na zgięciach posiada 2 dziury, zabrudzony; inicjał ozdobiony motywami linealnymi.

Pieczęć arcybractwa, 60 × 60 mm., w czerwonym wosku w blaszanej puszcze, nieco uszkodzona, na jedwabnym sznurku z nici białych i czerwonych, wyobrażająca św. Annę Samotrzec w ołtarzu. Napis w otoku nieczytelny.

Podpisy: ad I 3 podpisy seniorów arcybractwa, ad II Wężyka.

In dorso zapiska wizytacyjna z 10 maja 1766 i 2 streszczenia z XVII w.

1629, 12 marca, w Warszawie

55

I. Arcybractwo św. Anny u Bernardynów w Warszawie eryguje bractwo tegoż imienia w kościele Bernardynów w Alwerni za zgodą biskupa krakowskiego.

II. 1632, 13 sierpnia, [w Krakowie]. Szymon Smoleński, notariusz publiczny, podaje do wiadomości, że Piotr Gembicki, dziekan krakowski i administrator sede vacante biskupstwa, dopuszcza dokument erekcji bractwa i zatwierdza je.

D. w j. łacińskim, szer. 640 mm., wys. 250 mm., zakł. 73 mm., marg. lewy 75 mm., prawy 20 mm., poplamiony z 2 dziurami, częściowo wyblakły.

Po pieczęci pozostały nacięcia na sznurek.

Podpisy Wawrzyńca Gostyńskiego, seniora bractwa, Jana Dziekanowica seniora warszawskiego arcybractwa, Stanisława Zaremby, pisarza arcybractwa i Jana..., kanonika, seniora arcybractwa.

In dorso notatka z XVIII w.: „Konfraternia świętej Anny” i jedna zapiska nieczytelna, sygnatura: „A”.

1630, 29 stycznia, b. m.

56

I. Michał Haller, prowincjał małopolski Bernardynów, powtarza dokument:

a) 1611. 16 lipca, w Rzymie. Zob. nr 48 — i na mocy jego wprowadza bractwo św. Michała do kościoła św. Krzyża (Bernardynów) w Piotrkowie.

In dorso:

II. 1630, 3 sierpnia, b. m. Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński i prymas, dopuszcza wprowadzenie bractwa św. Michała do kościoła Bernardynów w Piotrkowie.

D. w j. łącińskim, szer. 335 mm., wys. 65 mm., marg. lewy 67 mm., prawy 48 mm., ma 3 małe dziurki na zgięciach.

Pieczęci brak, pozostały po niej sznurki jedwabne szarego koloru.

Podpisy: Hallera i „Fr. Georgius”.

In dorso ad II streszczenie z XVIII w. i napis tą samą ręką: „Paulus”.

1633, 14 marca, w Krakowie

57

Władysław IV, król polski, pozwala Bernardynom zbudować klasztor i kościół Matki Boskiej Pokoju na Żłóbkku w Krakowie przy ul. św. Jana z narożnej kamienicy, podarowanej przez Zygmunta III Stanisławowi Lubomirskiemu, podczasemu koronnemu, a obecnie wojewodzie ruskiemu, i przez tegoż ofiarowanej Bernardynom.

D. w j. łącińskim, szer. 620 mm., wys. 240 mm., zakł. 75 mm., marg. lewy 110 mm., prawy 55 mm., nieco poplamiony, z kilku dziurkami na zgięciach; imię królewskie wypisane złotem.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze na sznurku ponsowym. Por. Gumowski, jw. fig. 93.

Podpisy króla i Pawła Kołudzkiego, sekretarza królewskiego.

In dorso streszczenie z XVII w.

Druk: O. E. Sokołowski OFM, *Dzieje klasztoru OO. Bernardynów pod nazwą „Żłóbek” w Krakowie*, Kraków 1949 s. 119—121.

1633, marzec, w Krakowie

58

[Władysław, król polski] zatwierdza budowę świątyni Matki Boskiej Pokoju i klasztoru na Żłóbkku przy ul. św. Jana w Krakowie przez zakon Bernardynów.

D. w j. łącińskim, którego górna część z nazwiskiem wystawcy i zakładka z podpisami pod tekstem zostały oddarte, pozostała część pergaminu ma szerokość 487 mm., wys. 116 mm., marg. lewy 75 mm., prawy 10 mm., nieco zbutwiała i poplamiona.

In dorso 2 streszczenia z XVII w.

1633, 8 listopada, pod Smoleńskiem

59

Władysław IV, król polski, wielki książę moskiewski, wybrane przez komisarzy z polecenia Zygmunta III miejsce na budowę kościoła i klasztoru Bernardynów w Smoleńsku, w podziękowaniu za odzyskanie dla Polski Smoleńska, zatwierdza.

D. w j. łącińskim, szer. 534 mm., wys. 240 mm., zakł. 48 mm., marg. lewy 75 mm., prawy 36 mm., wyblakły, brudny, przez całą długość obwodu pergaminu

obwiedziony krajem na wszystkie strony, malowanym ozdobnie linearno-roślinnym szlakiem czarnym; na lewym marginesie rysowany ozdobnie herb Polski, na prawym w kartuszu herb zakonu Bernardynów — ręce na krzyż złożone.

Pieczęć mniejsza litewska w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze, dobrze zachowana, opisana, nie reprodukowana u Gumowskiego, jw. s. 49—50, na czarnobladoróżowym sznurku zawieszona.

Podpis króla.

In dorso streszczenie z XVII w.

1639, 23 marca, w Warszawie

60

Władysław IV, król polski, nadaje Jakubowi Majeckiemu, klucznikowi zamku krakowskiego i jego żonie Reginie Rusieckiej oraz ich spadkobiercom 2 jatki wśród bogatych kramów w Krakowie i plac, na którym zezwała mu zbudować dom, pod warunkiem płacenia rocznie czynszu na rzecz wielkorządów krakowskich.

D. w j. łacińskim, szer. 380 mm., wys. 210 mm., zakł. 72 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 25 mm., brudny z rdzami od blaszanej puszek, nieco wyblakły.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze, na sznurku różowym, dziś wyblakłym. Por. Gumowski, jw. fig. 93.

Podpisy króla i Tomasza Piotra Bieleckiego.

In dorso streszczenie z XVII w. i napis tą samą ręką „privata”.

1642, 7, 8 i 9 września, w Krakowie

61

Tomasz Oborski, biskup laodycejski, sufragan i administrator sede vacante krakowski, potwierdza, że 7 września konsekrował kościół Grobu Matki Boskiej w Kalwarii i 5 ołtarzy w części dolnej kościoła, zaś 8 września 3 ołtarze w górnym kościele, wreszcie 9 września poświęcił ołtarz św. Michała i św. Krzyża w kościele klasztornej Matki Boskiej Anielskiej i konsekrował kaplicę Grobu Pana Jezusa oraz włożył relikwie świętych, których wymienia.

D. w j. łacińskim, szer. 450 mm., wys. 328 mm., zakł. 58 mm., marg. lewy 52 mm., prawy 57 mm.; inicjał „A” ozdobnie pisany.

Pieczęć Oborskiego w czerwonym wosku na sznurku z nici jedwabnych zielonych, w puszcze blaszanej, przedstawiająca tarczę z herbem Kolumna, powyżej emblematy biskupie. W otoku napis: THOMAS OBORSKI...

Podpis Oborskiego.

In dorso streszczenie współczesne i sygnatura „9”.

1642, 26 września, w Rzymie

62

Mariusz Theodolus, referendarz papieski, spraw Kamery Apostolskiej audytor generalny, Kurii Rzymskiej rzeczywisty sędzia, poleca duchowieństwu opublikować pozew w sprawie między Bernardynami w Krakowie na Stradomiu, biskupami: krakowskim, poznańskim, przemyskim, proboszczem kieleckim a Stanisławem Lubomirskim.

D. w j. łacińskim, szer. 384 mm., wys. 270 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 25 mm., trochę brudny, z kilku małymi dziurami na zgięciach; posiada bardzo drobne i zbite pismo.

Po pieczęci, wyciśniętej przez papier na pergaminie, zostały ślady wosku.

Podpisy: „Alexius Chrisostomus Cor. Can. Cam. Apostolicae notarius” i „C. Angelus...”.

In dorso notatka z XVII w.: „De censuris 1642”.

1644, 9 maja, w Krakowie

63

Piotr Gembicki, biskup krakowski, komisarz apostolski, powtarza dokument:

a) 1644, 17 lutego, w Rzymie. Urban VIII, papież, stwierdza, że Stanisław Lubomirski, wojewoda krakowski, pewne miejsce w Krakowie, darowane mu przez Zygmunta III, ofiarował Bernardynom na Stradomiu celem zbudowania konwentu; król Władysław wybudował kościół i klasztor dla 12 zakonników, a nadto dał 10.000 złp., aby Bernardyni mogli spokojnie w tym konwencie żyć, gdyż powstały niesnaski co do położenia w tym miejscu konwentu, który miał być infirmerią dla klasztoru stradomskiego, a nie formalnym konwentem według intencji Lubomirskiego i Władysława IV; papież odwołuje swe pismo zatwierdzające powstanie formalnego konwentu i poleca biskupowi krakowskiemu, aby swą powagą stanął po stronie Lubomirskiego i poparł jego usiłowania.

Biskup Gembicki ogłasza formalnie pismo papieskie, odwołujące erekcję konwentu i kościoła przy ul. św. Jana, zwanego „Pacis“, i orzeka, że budynki te są przeznaczone na pomieszczenie dla chorych i starców z konwentu stradomskiego oraz są podległe bezpośrednio konwentowi Bernardynów na Stradomiu.

D. w j. łacińskim, szer. 222 mm., wys. 280 mm., marg. lewy 23 mm., prawy 21 mm., w formie zeszytu, złożonego z 8 kart, z których 1b i 8b są niezapisane; inicjał „V” ozdobnie rysowany.

Pieczeći brak, pozostał po niej sznurek jedwabny zielony.

Podpisy: Gembickiego i Jana Grabowskiego, notariusza kurii biskupiej.

Na k. 8b napis z XVII w.: „Facultas commutandi infirmariam in conventum ad Pacem 1644”, sygnatura „O” z XVII w. oraz różne notatki archiwalne z XX w.

1645, 15 kwietnia, w Rzymie

64

Kolegium Notariuszy Kurii Rzymskiej na prośbę prowincjała zakonu Bernardynów w Polsce ustanawia 4 członków tego zakonu notariuszami publicznymi: Ludwika Skrobkowica, Augustyna Wituńskiego, Floriana Grodeckiego i Jana z Wilna.

D. w j. łacińskim, szer. 468 mm., wys. 300 mm., zakł. 20 mm., marg. lewy 35 mm., prawy 36 mm., z kilkoma małymi dziurkami na zgięciach.

Pieczeći brak, pozostała tylko blaszka z żelaznej puszki na konopnym sznurku.

Znak notarialny.

Podpisy 2 notariuszy.

In dorso streszczenie z XVII w.

1652, 12 grudnia, w Rzymie

65

I. Inocenty X, papież, udziela odpustów członkom bractwa pod wezwaniem Niepokal. Poczęcia N. M. P., założonego kanonicznie w kościele Bernardynów w Piotrkowie.

II. 1654, 20 lutego, w Skierniewicach. Andrzej Leszczyński, arcybiskup gnieźnieński i prymas, dopuszcza odpust i tym, do kogo to należy, daje władzę zakładania bractwa, co Władysław Boniecki, protonotariusz apostołski, notuje.

D. w j. łacińskim, szer. 428 mm., wys. 300 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 23 mm., pobrudzony; ad II mało czytelny, z 6 małymi dziurkami na zgięciach, u dołu z lewego brzegu wycięty kawałek pergaminu.

Pieczeći Rybaka brak, zostały ślady wosku po niej in dorso.

Podpis ad I „G. Gualterius”.

In dorso 2 streszczenia z XVII w. i jedna notatka z XVIII w., nieczytelna.

1653, ... w Rzymie**66**

Kardynałowie, deputowani do zwalczania herezji, udzielają pozwolenia na czytanie ksiąg zakazanych Michałowi Pociszowskiemu, lektorowi teologii, z zakonu Bernardynów.

D. w j. łacińskim, szer. 422 mm., wys. 321 mm., marg. lewy 23 mm., prawy 6 mm., z 3 dziurkami na zgięciach, mało czytelny, częściowo poplamiony.

Pieczęć wyciśnięta przez papier na pergaminie, przedstawia tarczę z herbem nieznanym, nad nią 3 postacie. Napis w otoku: SJGJLL. S. ROM. ET VNIVERS. JNQVJSJTJONJS.

7 podpisów kardynałów, nieczytelnych i Franciszka Rinardusa, notariusza inkwizycji rzymskiej.

In dorso streszczenie współczesne.

1654, 5 września, w Rzymie**67**

Inocenty X, papież, udziela dyspensy od czwartego stopnia pokrewieństwa Karolowi Czartoryskiemu i Annie Zebrzydowskiej, zawierającym związek małżeński.

D. w j. łacińskim, szer. 340 mm., wys. 205 mm., zakł. 47 mm., marg. lewy 36 mm., prawy 15 mm., poplamiony, bardzo wyblakły i mało czytelny, wyjęty z oprawy książki.

Pieczęci brak, pozostały nacięcia na sznurek.

Podpisów 6 pod tekstem i na zakładce, nieczytelnych.

In dorso zapiska kancelaryjna: „...fol. 803” i zapiska dłuższa z 13 października 1654 roku o doręczeniu tego pisma Wojciechowi Lipnickiemu, sufraganowi i oficjałowi generalnemu krakowskiemu, celem jego wykonania.

1657, 20 listopada, w Rzymie**68**

Aleksander VII, papież, nadaje odpust 7 ołtarzy konwentualnemu kościołowi Bernardynów w Kalwarii.

D. w j. łacińskim, szer. 370 mm., wys. 137 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 5 mm.

Pieczęci nie było.

Podpis „G. Gualterius”.

In dorso streszczenie z XVII w.

1658, 15 listopada, w Krakowie**69**

Andrzej Trzebicki, biskup krakowski, jako deputowany przez króla komisarz, na prośbę Stefana Łęckiego, kustosa (?) konwentu Bernardynów przy ul. św. Jana w Krakowie wobec domagania się płacenia szosu z 3 kamienic na rzecz miasta Krakowa orzeka, że wymienione 3 kamienice połączone zostały w klasztor, mieszkania zaś zakonników wolne są od poborów i nie podlegają ich płaceni.

D. w j. łacińskim, szer. 400 mm., wys. 254 mm., zakł. 73 mm., marg. lewy 47 mm., prawy 8 mm., nieco poplamiony.

Pieczęci brak, pozostał zielony sznurek jedwabny.

Podpisy Trzebickiego i Wojciecha Woźniowskiego, pisarza kurii biskupiej.

In dorso sygnatury z XVII w.: „Y 1658” i „5”.

1659, 10 października, w Castel Gandolfo**70**

I. Aleksander VII, papież, nadaje odpusty członkom bractwa Grobu Pana Jezusa w kościele parafialnym w Przeworsku.

In dorso:

II. 1659, 28 lipca, w Brzozowie. Stanisław Sarnowski, biskup przemyski, pozwala ogłosić powyższe odpusty.

D. w j. łacińskim, szer. 427 mm., wys. 295 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 26 mm., z 4 plamami.

Piecześci brak, pozostały ślady wosku po niej in dorso.

Podpisy: ad I „S. Vgolinus”, ad II podpis Sarnowskiego.

In dorso streszczenie z XVIII w.: „Indulgentiae confraternitatis SS. Sepulchri in ecclesia Prevorscensi” i notatki: „N. 1. Confraternitatis SS. Sepulchri Domini J. Ch. in Przeworsk”, „Ex Elencho N 1 mo” i „N° 1 mo”.

1662, 22 maja, w Warszawie **71**

Jan Kazimierz, król polski, transumuje i zatwierdza dokument:

a) 1639, 23 marca, w Warszawie. Zob. nr 60.

D. w j. łacińskim, szer. 534 mm., wys. 361 mm., zakł. 116 mm., marg. lewy 60 mm., prawy 9 mm., inicjał „J” ozdobnie pisany.

Piecześci brak, pozostały białe jedwabne taśmy.

Podpisy króla i Stefana Hankiewica, sekretarza królewskiego.

In dorso streszczenie z XVII w.

1669, 22 października, w Krakowie **72**

Michał, król polski, zachowuje Wawrzyńca Lityńskiego, żołnierza, za zasługi przy posiadaniu pewnych gruntów na przedmieściu Sokala, nadanych 14 października 1653 w obozie pod Żwańcem przez króla Jana Kazimierza żołnierzowi Mikołajowi Dąbskiemu i Zuzannie jego żonie po śmierci Mikołaja i Bazylego Sieniewiczów i uwalnia te grunty od stanowisk i stacji chlebowych.

D. w j. polskim, szer. 400 mm., wys. 235 mm., zakł. 74 mm., marg. lewy 55 mm., prawy 9 mm., brudny, wyblakły z plamami od rdzy z blaszanej puszki, w lewym rogu pergamin naddarty.

Piecześć wielka koronna w czerwonym wosku, w puszcze blaszanej, na wstążce różowej jedwabnej, nieco uszkodzona, oderwana. Por. Gumowski jw. fig. 119.

Podpisy króla i Spytka Pstrokońskiego, regenta kancelarii wielkiej koronnej i podkomorzego brzeskiego.

In dorso streszczenie współczesne, sygnatura z r. 1872 czerwonym atramentem „ad F. XX N. 8”, numeracja z XVIII w.: „N° 14”, oraz zapiska o oblacie w grodzie bełskim 30 czerwca 1670.

1671, 21 czerwca, w Warszawie **73**

Arcybractwo św. Anny w Warszawie, promotorowie, seniorzy i członkowie, za zgodą biskupa miejscowego, ustanawiają bractwo św. Anny w kościele Bernardynów na Stradomiu w Krakowie i dopuszczają jego członków do odpustów nadanych przez papieża Sykstusa V.

D. w j. łacińskim, szer. 560 mm., wys. 380 mm., marg. lewy 58 mm., prawy 46 mm., zbutwiały, poplamiony z kilku dziurkami, zwłaszcza na zgięciach.

Piecześć arcybractwa warszawskiego w czerwonym wosku, 34×37 mm., przełamana, w puszcze blaszanej na sznurku z jedwabnych nici koloru niebieskiego i różowego, przedstawia św. Annę Samotrzec; napis w otoku nieczytelny.

Podpisy O. Franciszka Brzozowskiego, kustosa warszawskiego Bernardynów, O. Franciszka kaznodziei, Franciszka Wójcika, seniora arcybractwa, Andrzeja Jarskiego (Zarskiego?) konsyliarza i Antoniego Ziemiańskiego podskarbiego arcybractwa.

In dorso streszczenie z XVII w. i notatka o przedłożeniu tego aktu w czasie wizytacji generalnej, zrobiona 26 marca 1748 r. przez Zygmunta Kaszewica, notariusza apostolskiego i sekretarza wizytatora.

1679, 7 stycznia, w Rzymie **74**

Alojzy de Aquino, protonotariusz apostolski i referendarz spraw Kamery Apostolskiej, przedłuża ważność sprawy, toczącej się w Rzymie

między Janem Antonim Chrapowickim, wojewodą witebskim a klasztorem Franciszkanów Konwentualnych w Witebsku.

D. w j. łacińskim, szer. 124 mm., wys. 204—222 mm., marg. lewy 8 mm., prawy 10 mm., o bardzo drobnym, mało czytelnym piśmie.

Pieczeń wyciśnięta przez papier, niewyraźna.

Podpisy 4 nieczytelne.

In dorso notatka Jana Woronowicza, protonotariusza apostolskiego, z 13 kwietnia 1679 roku, o przedłożeniu niniejszego dokumentu w konsystorzu wileńskim i zostawieniu kopii, oraz Walentego Bobrowskiego, proboszcza kaplicy Bożego Ciała w kościele św. Jana w Wilnie, z 15 kwietnia 1679 roku, o doręczeniu dekretu i kopii Marcjanowi Michałowskiemu, komisarzowi prowincji Franciszkanów Konwentualnych, tudzież streszczenie i sygnatura z XVIII w.: „Ex fasc. 4, N. 30”.

1690, 30 maja, w Rzymie

75

I. Aleksander VIII, papież, udziela odpustu zupełnego członkom bractwa Niepokalanego Poczęcia N. M. P. w kościele św. Barbary Bernardynów w Przeworsku w dzień wstąpienia do tego bractwa.

II. 1691, 20 stycznia, w Przemyślu. Jerzy Olbracht Denhoff, biskup przemyski i kanclerz wielki koronny, dopuszcza powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 365 mm., wys. 274 mm., marg. lewy 42 mm., prawy 17 mm., brudny, przepojony tłuszczem, na lewym marginesie nieco przedarty.

Po pieczęci nie ma śladu.

Podpisy: ad I kardynała Albani'ego, ad II Denhoffa.

In dorso: ad II streszczenie współczesne, notatka współczesna: „Admittitur Fr. Ambrosius Biglewicz lector jubilatus, minister provinciae Rusiae” i z końca XVIII w.: „n. 5 to Ex Elencho 238 Confrat. Concept. B. V. M. apud PP. Bernardinos in Przeworsk N. 3tio”.

1694, 7 lipca, w Rzymie

76

I. Inocenty XII, papież, nadaje odpust zupełny wiernym, którzy nawiedzą kościół Przemienienia Pańskiego Bernardynów w Nowej Woli (Nououolensis) w diecezji gnieźnieńskiej w święto Przemienienia Pańskiego.

In dorso:

II. 1695, 16 maja, w Łowiczu. Michał kardynał Radziejowski, arcybiskup gnieźnieński, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 392 mm., wys. 130 mm., marg. lewy 21 mm., prawy 10 mm., z niedużą dziurą w środku.

Pięczęci brak, pozostały ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I „A. kard. Albanus“, ad II Mateusza Orłowskiego, kanonika gnieźnieńskiego i Jana Witkowskiego, archidiacona kurzelowskiego, notariusza kurii arcybiskupiej.

In dorso tekst pod II, streszczenie: „Ad ecclesiam Paradisiensem. Jam expiravit”.

1698, 8 kwietnia, w Rzymie

77

Inocenty XII, papież, obdarza odpustem za zmarłych na dzień zaduszny wielki ołtarz w kościele parafialnym św. Krzyża w Wielkiej Woli w archidiecezji gnieźnieńskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 370 mm., wys. 135 mm., marg. lewy 28 mm., prawy 10 mm.

Pięczęci brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis kardynała Albani'ego.

In dorso współczesna notatka: „Introcontentas Sanctissimi Domini Nostri indulgentias legimus et autoritate nostra ordinaria admittimus. M[ichaël] Cardi-

nalis Archiepiscopus Gnesnensis m. p.“, współczesne streszczenie i notatka kancelaryjna: „Gnesnen.“.

1698, 22 września, w Rzymie **78**

I. Inocenty XII, papież, udziela odpustu dla ołtarza w kaplicy Chrystusa Ubiczowanego w kościele Bernardynów w Tarnowie.

II. 1699, 11 sierpnia, w Krakowie. Stanisław Szembek, biskup sufragan krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 460 mm., wys. 151 mm., marg. lewy 35 mm., prawy 10 mm.

Pieczeni brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I kardynała Albani'ego, ad II Szembeka.

In dorso współczesne streszczenie.

1699, 3 października, w Rzymie **79**

Inocenty XII, papież, pozwala bratu Franciszkowi Godziszowskiemu prowadzić żywot eremity.

D. w j. łacińskim, szer. 320 mm., wys. 220 mm., marg. lewy 32 mm., prawy 29 mm., obwiedziony dookoła na brzegach szeroką na 26 mm. ozdobną ramką, wykonaną farbą czerwoną, niebieską i złotą. Pierwsze 2 wiersze pisane złotem.

Po pieczęci, wyciśniętej przez papier na pergaminie w czerwonym wosku, pozostały ślady.

Podpisy: „Fr. Leander Cardinalis Colleradus maior penitentarius” i „Fr. Petrus ab Urbino secretarius“.

In dorso zapiska z XVIII w., że dokument ten dotyczy kogoś obcego, bo w akcie jest wzmianka, że Godziszowski należy do Trzeciego Zakonu św. Franciszka de Paula.

Uwaga. W dokumencie jest błąd. Chodzi tu o bernardyna.

1703, 12 maja, w Rzymie **80**

I. Klemens XI, papież, wyznacza w kościele Bernardynów w Krakowie na Żłóbku wielki ołtarz jako uprzywilejowany odpustami za dusze zmarłych.

In dorso

II. 1703, 22 lipca, w Krakowie. Kazimierz Łubieński, biskup sufragan i administrator sede vacante diecezji krakowskiej, pozwala ogłosić wspomniany odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 398 mm., wys. 80—94 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 5 mm., u góry i u dołu obcięty nożycami, u dołu w 2 miejscach naddarty, bardzo poplamiony.

Po pieczęci in dorso ślad czerwonego wosku.

Podpis ad II nieczytelny.

In dorso akt ad II i współczesne streszczenie.

1725, 3 listopada, w Warszawie **81**

August II, król polski, powtarza i zatwierdza następujące dokumenty:

a) 1725, 5 stycznia, w Sokalu. Ksawery Ignacy Potocki, starosta sokalski, pozwala Bernardynom w Sokalu, ze względu na ich życzliwość dla rodziny i staranie o zbawienie wiernych, posiadać folusz na folowanie sukna na gruncie Wólka Poturzycka, na którym jest staw i młyn nowo wystawiony.

b) 1725, 11 marca, w Sokalu. Ksawery Potocki i Elżbieta z Braniczych, starostostwo sokalscy, stwierdzają, że Bernardyni w Sokalu posiadają grunty Babinieć, przyznane im przez Hieronima Jazłowieckiego, starostę

sokalskiego, cegielnię, 2 promy: jeden na Bugu, drugi na Racie dla przewozu cegieł i ludzi, młyn; to wszystko należało niegdyś do starostwa, lecz zostało przyznane im również przez króla Zygmunta III. Ksawery Potocki przyznaje obecnie 1500 złp. ze starostwa sokalskiego na reparację murów klasztornych.

D. w j. łacińskim, pod a) i b) w j. polskim, szer. 600 mm., wys. 444 mm., zakł. 51 mm., marg. lewy 95 mm., prawy 3 mm. z inicjałami „A” i „S” ozdobnymi, z małą dziurką na zgięciu i na lewym marginesie.

Pieczeći brak, pozostał niebieski sznurek jedwabny.

Podpisy króla i Michała Maurycyego Suskiego, łowczego łomżyńskiego, sekretarza królewskiego.

In dorso współczesna notatka: „Na Babinec B”, sygnatury: „Litera C” z r. 1725, „ad F. XX N. 14” oraz streszczenie współczesne i notatka o oblatcie w grodzie bełskim 10 maja 1726.

1725, 22 grudnia, w Rzymie

82

I. Benedykt XIII, papież, nadaje odpust dla kościoła Zwiastowania N. M. P. Bernardynów w Toruniu.

II. 1726, 10 marca, w Chełmży. Seweryn Szczuka, biskup joppejski i sufragan chełmiński, dopuszcza publikację odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 385 mm., wys. 118 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 10 mm., w lewym rogu u dołu wycięty kawałek pergaminu.

Pieczeć Rybaka była, pozostał po niej ślad in dorso.

Podpisy: ad I „Card. Oliverius”, ad II Szczuki.

In dorso zapiska o trwaniu odpustu do roku 1732.

1731, 23 lutego, w Warszawie

83

August II, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1728, 28 marca, w Sokalu. Ksawery Ignacy Potocki i Elżbieta z Branickich, starostostwo sokalscy, oddają klasztorowi Bernardynów w Sokalu Babinec i 2 promy na Bugu i Racie, nadane im przez Hieronima Jazłowieckiego, starostę sokalskiego i zatwierdzone przez króla Zygmunta III, z których to nadań Bernardyni przez skromność i skrupuły zrezygnowali; przeznaczają je teraz na poprawę murów klasztoru, który jest niejako twierdzą.

D. w j. łacińskim i polskim, szer. 510 mm., wys. 322 mm., zakł. 22—42 mm., marg. lewy 50 mm., prawy 17 mm., wyblakły i nieco poplamiony.

Pieczeć wielka koronna w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze, po bokach nieco uszkodzona, na jedwabnym sznurku ponsowym. Por. Gumowski, jw. fig. 139.

Podpisy króla oraz Fr. Antoniego Sienickiego, scholastyka kruszwickiego i sekretarza królewskiego.

In dorso streszczenie współczesne i notatka o oblatowaniu aktu w grodzie bełskim 31 lipca 1731 i sygnatury: „Litera B”, oraz z XIX w.: „ad F. XX N. 17”.

1731, 26 lutego, w Rzymie

84

Klemens XII, papież, udziela odpustu na przeciąg 10 lat kościołowi filialnemu w Brzeźnicy diecezji krakowskiej na dzień Narodzenia Najświętszej Marii Panny.

D. w j. łacińskim, szer. 390 mm., wys. 170 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 9 mm.

Pieczeć Rybaka w czerwonym wosku niewyraźna in dorso.

Podpis kardynała Oliverius'a.

In dorso pieczęć i podpis: „J. Corroy 2”.

1732, 20 czerwca, w Rzymie 85

I. Klemens XII, papież, pozwala Janowi hr. Przerębskiemu na odprawianie Mszy św. w jego prywatnej kaplicy z wyjątkiem Wielkanocy, Zielonych Świąt, Bożego Narodzenia i innych uroczystych świąt.

In dorso:

II. 1732, 20 października, w Łowiczu. Teodor Potocki, arcybiskup gnieźnieński i prymas, dopuszcza ten przywilej i powierza miejscowemu dziekanowi nadzór nad jego wykonaniem.

III. 1753, 24 grudnia, w Skierniewicach. Adam Ignacy Komorowski, arcybiskup gnieźnieński i prymas, dopuszcza powyższy przywilej.

D. w j. łacińskim, szer. 403 mm., wys. 230 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 7 mm.

Pieczęci brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I kardynała Oliverius'a, ad II Potockiego, ad III Michała Awe-dyka, kanonika gnieźnieńskiego.

In dorso adres: „Dilecto filio comiti Joanni Przeremski nobili Gnesnens. dioecesis”, teksty pod II i III i ślady pieczęci.

1732, 13 lipca, w Rzymie 86

Klemens XII, papież, nadaje odpust dla kościoła Wniebowzięcia N. M. P. w miejscowości Welo..., w diecezji łuckiej.

D. w j. łacińskim, szer. 375 mm., wys. 145 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 15 mm., u dołu prawy róg naddarty, bardzo zabrudzony.

Pieczęci Rybaka brak.

Podpisy: kardynała nieczytelny, oraz Antoniego oficjała łuckiego, dopuszczający akt 30 ... 1737.

1733, 11 sierpnia, w Rzymie 87

Klemens XII, papież, nadaje odpust dla kościoła parafialnego śś. Józefa i Wiktorii w Zbarażu, diecezji łuckiej.

D. w j. łacińskim, szer. 374 mm., wys. 140 mm., marg. lewy oderwany, prawy 5 mm., bardzo poplamiony.

Pieczęci nie było.

Podpis kardynała nieczytelny.

1734, 12 ... w Krakowie 88

August III, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1555, 26 czerwca, w Warszawie. Zob. nr 35.

D. w j. łacińskim, szer. 640 mm., wys. 410 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 21 mm., przygotowany do podpisu i opieczętowania, jednak niespełniony, brudny, błado pisany, w 2 miejscach dziury.

In dorso streszczenie z połowy XVIII w.

Uwaga. Data poprawiana, brak lat panowania i miesiąca wystawienia dokumentu.

1749, 24 stycznia, w Rzymie 89

I. Benedykt XIV, papież, udziela odpustu zupełnego wiernym, którzy będą adorować Najśw. Sakrament, wystawiony w poszczególne soboty w kościele Bernardynów w Krakowie.

In dorso:

II. 1749, 27 marca, w Krakowie. Michał Kunicki, biskup sufragan krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 157 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 17 mm.

Pieczeni brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius substitutus”, ad II Kunickiego.

In dorso współczesne 2 streszczenia, tekst ad II.

1751, 26 stycznia, w Rzymie 90

I. Benedykt XIV, papież, udziela odpustu zupełnego członkom bractwa św. Anny w kościele Bernardynów w Krakowie na Stradomiu w dniu wstąpienia do bractwa, innym zaś członkom bractwa odpustu 7 lat i tyleż kwadragen pod zwykłymi warunkami.

II. 1751, 11 czerwca, w Krakowie. Michał Kunicki, biskup sufragana, wikariusz i oficjał generalny krakowski, dopuszcza powyższe odpusty.

D. w j. łacińskim, szer. 615 mm., wys. 263 mm., marg. lewy 37 mm., prawy 15 mm., ad II pismo bardzo wyblakłe.

Po pieczęci ad I pozostały ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius substitutus”, ad II Kunickiego.

In dorso napis współczesny: „Bulla 3 congregationum sub titulo S. Annae pro indulgentiis” i „P. Alphonsus Polonus”.

1751, 4 września, w Rzymie 91

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła Zwiastowania N. M. P. Bernardynów w Leżajsku na przeciąg 8 dni, wyznaczonych przez miejscowego ordynariusza.

In dorso:

II. 1752, 2 czerwca, w Brzozowie. Wacław Hieronim Sierakowski, biskup przemyski, wyznacza na ten odpust dzień koronacji Cudownego Obrazu Matki Boskiej 8 września i całą oktawę.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 145 mm., marg. lewy 27 mm., prawy 10 mm., bardzo poplamiony.

Po pieczęci na czerwonym wosku ślady in dorso.

Podpisy: ad I „Joannes Florius substitutus”, ad II Sierakowskiego.

In dorso streszczenie współczesne.

1751, 8 grudnia, w Rzymie 92

Annibal, biskup Porto i św. Rufiny, kardynał tytułu św. Klemensa, archiprezbiter bazyliki św. Piotra w Rzymie oraz kapituła tejże bazyliki zezwalają na koronację obrazu N. Marii P. w kościele Bernardynów w Leżajsku, oraz upoważniają do dokonania tego aktu biskupa przemyskiego.

D. w j. łacińskim, szer. 495 mm., wys. 347 mm., marg. lewy 23 mm., prawy 11 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć, 42 × 42 mm., wyciśnięta przez papier w cieście, przedstawia tarczę, na której są wyobrażone klucze i tiara, nad którą 2 aniołki trzymają siedmioramienną gwiazdę. Napis w otoku: CAPJTVLVM · BASJLJCAE · S. PETRI.

Podpisy: „Petrus Petronius canonicus secretarius, Franciscus Maria Lorezinus eiusdem Sanctae Basilicae dictique Capituli notarius et secretarius”.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura D/7.

1752, 1 stycznia, w Warszawie 93

I. Arcybractwo św. Anny przy kościele Bernardynów w Warszawie erylguje bractwo tegoż imienia przy kościele Bernardynów w Leżajsku i wymienia przywileje i obowiązki tego bractwa.

In dorso:

II. 1757, 19 sierpnia, w Przemyślu. Andrzej Pruski, biskup taneński i sufragan przemyski, zezwala na erekcję tego bractwa.

D. w j. łacińskim, szer. 694 mm., wys. 535 mm., marg. lewy 110 mm., prawy 98 mm., nieco poplamiony, na marginesach i u góry posiada linealne ozdoby, u góry w środku wyrysowana postać św. Anny, dobrze zachowany, na marginesach ma 12 nacięć nożem szer. 35—40 mm.

Pieczęć arcybractwa, 74 × 74 mm., w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze, bardzo dobrze zachowana, przywieszona na granatowej wstążce, wyobraża św. Annę Samotrzec. Napis w otoku: SJGJLLVM · ARCHJCONFRATERNJTATJS · S. ANNAE ·

Podpisy: ad I „Frater Dominicus Elewski conventus Varsaviensis custos et guardianus primus promotor”, poza tym podpis promotora zwykłego i 6 osób z zarządu arcybractwa; ad II „Josephus Dziañott archidiaconus cathedralis iudex surrogatus Premisliensis”.

In dorso streszczenie i sygnatura D/7.

1752, 20 maja, w Rzymie

94

Benedykt XIV, papież, obdarza odpustem na przeciąg 10 lat kaplicę św. Marii Magdaleny Bernardynów w Kalwarii.

D. w j. łacińskim, szer. 424 mm., wys. 144 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 133 mm.

Pieczęć Rybaka w czerwonym wosku znacznie uszkodzona in dorso.

Podpis „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius Substitutus”.

In dorso notatka: „P. Alphonsus Pol.”.

1752, 2 września, w Rzymie

95

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła parafialnego św. Józefa w Zbarażu.

II. 1754, 26 czerwca, w Łucku. Franciszek Kobielski, wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny łucki, pozwala ogłosić wspomniany odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 411 mm., wys. 170 mm., marg. lewy 33 mm., prawy 13 mm., poplamiony.

Pieczęci Rybaka nie było.

Podpisy: ad I „Joannes Florius substitutus”; ad II Kobielskiego.

In dorso zapiska: „Luceorien. 3”.

1752, 7 listopada, w Rzymie

96

I. Benedykt XIV, papież, udziela odpustu 7 ołtarzy dla kościoła Bernardynów w Kalwarii na przeciąg 10 lat.

In dorso:

II. 1753, 4 sierpnia, w Krakowie. Mikołaj Lipski, wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny krakowski, pozwala ogłosić ten odpust.

Pieczęć Rybaka w czerwonym wosku połamana i niewyraźna in dorso.

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius substitutus”; ad II Lipskiego.

In dorso współczesne streszczenie i notatka: „P. Alphonsus Polonus 3”.

1752, 13 listopada, w Rzymie

97

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust zupełny dla kaplicy św. Marii Magdaleny Bernardynów w Kalwarii na dzień jej święta na przeciąg 10 lat.

In dorso:

II. 1753, 15 czerwca, w Krakowie. Mikołaj Lipski, wikariusz i oficjał generalny krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 125 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 12 mm.

Pieczęć Rybaka w czerwonym wosku wyciśnięta in dorso, niewyraźna.

Podpisy: ad I „Joannes Florius substitutus”; ad II Ignacego Bieńkowskiego, kanonika krakowskiego.

In dorso współczesne streszczenie i notatka: „P. A. ... Polono”.

1753, 17 listopada, w Rzymie **98**

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Sokalu na czas 40-godzinnego nabożeństwa.

In dorso:

II. 1754, 25 maja, w Zamościu. Aleksander Trembiński, oficjał generalny chełmski, pozwała ogłosić odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 412 mm., wys. 145 mm., marg. lewy 35 mm., prawy 6 mm., w lewym rogu u dołu naddarty, nieco zabrudzony.

Pieczęci: ad I brak, pozostał tylko ślad in dorso po czerwonym wosku; ad II pieczęć Trembińskiego, 20 × 20 mm., odbita in dorso w czerwonym laku, przedstawia tarczę, nad którą korona trójlistna, znak na tarczy niewyraźny.

Podpisy: ad I „Joannes Florius substitutus”; ad II Trembińskiego.

In dorso notatka: „Bonifacius Polonus 4”, „Do Sokala” i sygnatura z XIX w.: „ad F XXI N. 44”.

1755, 15 września, w Rzymie **99**

I. Benedykt XIV, papież, udziela odpustu na dzień zaduszny dla kościoła Małki Boskiej Anielskiej Bernardynów w Kalwarii.

In dorso:

II. 1756, 2 czerwca, w Krakowie. Dominik Józef Kiełczewski, wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny krakowski, pozwała ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 415 mm., wys. 155 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 15 mm.

Pieczęci brak, pozostały ślady czerwonego wosku in dorso.

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius substitutus”; ad II „Antonius Bełdowski canonicus cathedralis et iudex surrogatus Cracoviensis m. p.”.

In dorso ślady pieczęci i notatka: „Duplicatum”.

1757, 4 maja, w Rzymie **100**

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust za zmarłych dla ołtarza Serca Jezusowego w kościele Bernardynów w Toruniu na dzień zaduszny z oktawą i na jeden dzień każdego tygodnia.

II. 1758, 20 stycznia, w Toruniu. Wojciech Stanisław Leski, biskup chełmiński i pomezkański, pozwała na publikację odpustu i wyznacza piątek każdego tygodnia dla jego zyskania.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 164 mm., marg. lewy 37 mm., prawy 28 mm., z 4 dziurkami w środku.

Pieczęć Rybaka była, pozostał po niej ślad in dorso.

Podpisy: ad I Jana Florius'a, substytuta, ad II Leskiego.

In dorso zapiska o trwaniu odpustu.

1757, 25 czerwca, w Rzymie **101**

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła Zwiastowania NMP Bernardynów w Toruniu na czas trwania 40-godzinnego nabożeństwa.

II. 1758, 20 stycznia, w Toruniu. Wojciech Stanisław Leski, biskup chełmiński i pomezański, pozwala na publikację odpustu i wyznacza następne po oktawie Bożego Ciała dni na 40-godzinne nabożeństwo.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 165 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 25 mm., z małymi dziurkami, w lewym rogu u dołu ucięty.

Pieczeń była, pozostał po niej ślad czerwonego wosku in dorso.

Podpisy: ad I Jana Florius'a, substytuta, ad II Leskiego.

In dorso zapiski: „P. Polono” i o trwaniu odpustu.

1757, 6 września, w Rzymie 102

I. Benedykt XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Witebsku na dzień zaduszny i na 7 dni następnych.

II. 1757, 23 listopada, w Wilnie. Michał Zienkowicz, biskup wileński, pozwala ogłosić odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 158 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 6 mm., dobrze zachowany.

Pieczeń Rybaka była, pozostał po niej in dorso ślad czerwonego wosku.

In dorso streszczenie współczesne, zapiska: „P. Antonio Polono“, „non valent amplius“ i sygnatury: „N. 5“, „Ex fasc. 9“.

1760, 15 marca, w Rzymie 103

I. Klemens XIII, papież, obdarza odpustem zupełnym kaplicę św. Heleny Bernardynów w Kalwarii na dzień św. Heleny, na przeciąg 7 lat.

In dorso:

II. 1760, 28 maja, w Krakowie. Franciszek Potkański, biskup sufragan krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 416 mm., wys. 154 mm., marg. lewy 34 mm., prawy 18 mm.

Pieczeń Rybaka, wyciśnięta w czerwonym wosku in dorso, niewyraźna.

Podpisy: ad I Jana Florius'a substytuta, ad II Stanisława Mamczyńskiego, kanonika krakowskiego.

In dorso współczesne streszczenie oraz notatka: „P. Silvano Polono“.

1761, 15 stycznia, w Rzymie 104

I. Klemens XIII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół Grobu Pana Jezusa Bernardynów w Kalwarii na przeciąg 10 lat.

In dorso:

II. 1761, 4 sierpnia, w Krakowie. Franciszek Potkański, biskup sufragan krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 158 mm., marg. lewy 33 mm., prawy 10 mm.

Pieczeni brak.

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Passioneo Joannes Florius substitutus”, ad II Potkańskiego.

In dorso współczesne streszczenie i notatka: „P. Silvestro 4 Calvariae”.

1761, 23 lutego, w Rzymie 105

Klemens XIII, papież, eryguje bractwo św. Trójcy w kościele parafialnym i konwentualnym Kanoników Regularnych Bożego Grobu w Przeworsku.

D. w j. łacińskim, szer. 444 mm., wys. 340 mm., zakł. 70 mm., marg. lewy 41 mm., prawy 12 mm., dobrze zachowany, imię „Clemens” ozdobnie pisane.

Pieczeni brak, są 4 nacięcia na sznurek.

Podpisy: „Th. Canzonus, Jh. Ghignardus, A. Merlini, I. Soderinus, F. Rugia, J. Caraffa”.

In dorso streszczenie z XVII w. i sygnatury: „N. 9 no”, „Ex elencho 237”.

1763, 5 grudnia, w Rzymie **106**

Klemens XIII, papież, udziela odpustu zupełnego na godzinę śmierci Bernardynkom klasztoru w Drzewicy w archidiecezji gnieźnieńskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 428 mm., wys. 148 mm., marg. lewy 25—30 mm., prawy 14 mm.

Pieczeni brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis kardynała Antonellego.

In dorso notatka: „P. Silvestro Polono 3”.

1764, 19 stycznia, w Rzymie **107**

Klemens XIII, papież, obdarza odpustami ołtarz św. Anny arcybactwa tegoż imienia w kościele Bernardynów na przedmieściu Krakowa.

D. w j. łacińskim, szer. 412 mm., wys. 140 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 7 mm., poplamiony, zbutwiały, z 2 dziurami.

Pieczeni brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis kardynała Antonellego.

In dorso zachował się podpis sufragana krakowskiego Franciszka Potkańskiego pod pismem, pozwalającym na publikowanie odpustu, zupełnie nieczytelnym; notatka z XVIII w.: „Altare S. Annae, pro variis privilegiis 1764” i „P. Antonio Polo. 3”.

1765, 12 stycznia, w Rzymie **108**

I. Klemens XIII, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Toruniu na czas trwania 40-godzinnego nabożeństwa.

II. 1765, 6 czerwca, w Toruniu. Fabian Franciszek Płaskowski, biskup martyreński i sufragan chełmiński, dopuszcza publikację odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 417 mm., wys. 150 mm., marg. lewy 36 mm., prawy 8 mm., wycięty z lewej strony i przy pomocy papieru przyklejony, bardzo zabrudzony.

Podpisy: ad I kardynała Antonellego, ad II Płaskowskiego.

1765, 17 kwietnia, w Rzymie **109**

Klemens XIII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół N M P Anielskiej Bernardynów w Kalwarii w piątki miesiąca marca.

D. w j. łacińskim, szer. 410 mm., wys. 130 mm., marg. lewy 16 mm., prawy 6 mm.

Po pieczęci zostały ślady wosku in dorso.

Podpis kardynała Antonellego.

1767, 23 maja, w Rzymie **110**

I. Klemens XIII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół Trzeciego Upadku Pana Jezusa Bernardynów w Kalwarii.

In dorso:

II. 1767, 16 lipca, w Krakowie. Franciszek Potkański, biskup sufragan krakowski, dopuszcza publikację odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 422 mm., wys. 138 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 10 mm.

Pieczeni brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpisy: ad I kardynała Antonellego, ad II Potkańskiego.

1768, 21 kwietnia, w Rzymie 111

I. Klemens XIII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół św. Krzyża w Wadowicach w święto Znalezienia Krzyża św.

In dorso:

II. 1768, 24 października, w Krakowie. Franciszek Potkański, biskup sufragan krakowski, pozwala ogłosić powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 410 mm., wys. 165 mm., marg. lewy 44 mm., prawy 7 mm.

Pieczeni brak, pozostały po niej resztki czerwonego wosku in dorso.

Podpisy: ad I „A. Card. Nigronus”, ad II Ignacego Bieńkowskiego, kanonika krakowskiego.

In dorso notatka: „Graziani 12”.

1768, 17 czerwca, w Rzymie 112

Jan Karol kardynał Boschi, wielki penitencjarz, na prośbę Bernardynów z klasztoru kalwaryjskiego i Józefa Czartoryskiego przedłuża 2 kapłanom z tegoż klasztoru jurysdykcję do rozgrzeszania od rezerwatów papieskich i władzę udzielania pewnych dyspens w zakresie wewnętrznym na dalszych 5 lat.

D. w j. łacińskim, szer. 525 mm., wys. 350 mm., marg. lewy 53 mm., prawy 12 mm.

Pieczęć Penitencjarii, wyciśnięta przez papier na pergaminie, zniszczona, pozostały tylko resztki kolorowego opłatka.

Podpisy: Boschi'ego, Piotra Borelli'ego, sekretarza Penitencjarii i Ph. Angeletti'ego.

In doroso współczesne streszczenie.

1768, 22 września, w Rzymie 113

I. Klemens XIII, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Witebsku.

II. 1768, 7 listopada, w Wilnie. Karol Karp, oficjał generalny wileński, pozwala ogłosić wspomniany odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 425 mm., wys. 165 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 12 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć nie wiadomo czy była.

Podpisy: ad I kardynała Nigronus'a, ad II Karpa.

In dorso zapiska: „Paulus Polonus 2”, sygnatura: „N. 4”, „Ex fasciculo 9”, „Non valent amplius”.

1769, 11 sierpnia, w Rzymie 114

I. Klemens XIV, papież, nadaje odpust na dzień zaduszny dla kościoła Bernardynów w Sokalu.

II. 1770, 31 marca, w Skierbieszowie. Feliks Turski, biskup chełmski, pozwala ogłosić odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 150 mm., marg. lewy 33 mm., prawy 7 mm., nieco poplamiony, zresztą dobrze zachowany.

Pieczeni Rybaka, odbitej w czerwonym wosku in dorso, jak i pieczeni Turskiego, odbitej na opłatku, brak, zostały tylko ślady.

Podpisy: ad I „A. Card. Nigronus”, ad II Franciszka Komornickiego, kanonika chełmskiego, audytora i sędziego.

In dorso zapiska: „Andreas Polonus 5” i sygnatura: „Ad F. XXI N. 43”.

1769, 11 sierpnia, w Rzymie 115

I. Klemens XIV, papież, obdarza odpustem 7 lat i tyleż kwadragen kościół Bernardynów w Sokalu.

In dorso:

II. 1770, 31 marca, w Skierbieszowie. Feliks Paweł Turski, biskup chełmski, dopuszcza powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 412 mm., wys. 140 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 14 mm.

Pieczenie: ad I pozostały ślady wosku in dorso, ad II Turskiego, 50 × 50 mm., wyciśnięta w wosku przez papier, wyobrażająca tarczę z herbem Rogala i emblematami biskupimi. W otoku napis: FELJX · PAVLVS · TVRSKJ · DEJ · ET · AP...

Podpisy: ad I „A. Card. Nigronus”, ad II „Franciscus Komornicki U. J. Dr canonicus cathedralis Helmensis, causarum curiae suae Illustrissimae excellentiae auditor generalis et iudex m. p.”.

In dorso ślady woskowej pieczęci, pieczęć Turskiego, sygnatura z r. 1827: „Ad F. XX N. 37” i notatka: „P. Andreas Polonus”.

1769, 11 sierpnia, w Rzymie

116

I. Klemens XIV, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Sokalu.

In dorso:

II. 1770, 3 marca, w Skierbieszowie. Feliks Turski, biskup chełmski, pozwala na ogłoszenie odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 425 mm., wys. 136 mm., marg. lewy 32 mm., prawy 14 mm., w kilku miejscach nadjedzony przez kornika.

Pieczęć Rybaka nie wiadomo czy była; jest pieczęć Turskiego, wyciśnięta przez papier w opłatku na pergaminie, nieczytelna.

Podpisy: ad I „A. Card. Nigronus”, ad II Franciszka Komornickiego, kanonika chełmskiego, audytora i sędziego.

In dorso zapiska: „P. Andreas Polonus 5” i napis cynobrem „Ad XXI N. 37”.

1770, 7 kwietnia, w Rzymie

117

Franciszek, generalny audytor Kamery Apostolskiej, ogłasza, że Kongregacja Biskupów i Zakonników wydała 3 grudnia 1769 roku, na skutek instancji prowincjała Bernardynów prowincji litewskiej i klasztoru św. Michała Bernardynego w Wilnie, dekret, zawieszający Toczyłowski, kanonika wileńskiego i urzędników kurii biskupiej w Wilnie w administracji majątkiem klasztoru Bernardynek wileńskich pod karą 800 dukatów.

D. w j. łacińskim, szer. 347 mm., wys. 266 mm., marg. lewy 6 mm., prawy 5 mm., poliniowany brunatnym atramentem.

Pieczęć Kamery wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku, złamana przez pót i przyklejona u dołu dokumentu, niewyraźna.

Podpis: „Valentinus Julius A. C.” i 2 podpisy nieczytelne.

In dorso streszczenie współczesne.

1770, 12 sierpnia, w Rzymie

118

I. Klemens XIV, papież, nadaje odpust 7 ołtarzy dla kościoła Bernardynów w Leżajsku.

In dorso:

II. 1772, 31 marca, w Przemyślu. Jan Józef Kostka Wiszniewski, kustosz katedralny z władzą wikariusza generalnego, sędzieja delegowany przemyski, wyznacza w kościele Bernardynów w Leżajsku ołtarze: Wielki, św. Franciszka, św. Stanisława, św. Antoniego, św. Bernardyna, św. Barbary, św. Magdaleny jako ołtarze obdarzone odpustami.

D. w j. łacińskim, szer. 422 mm., wys. 137 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 6 mm.

Po pieczęci Rybaka in dorso ślady czerwonego wosku.
 Podpisy: ad I „A. Card. Nigronus, ad II Wiszniewskiego.
 In dorso streszczenie współczesne i notatka: „P. Gregorio 2”.

1773, 19 stycznia, w Rzymie **119**

Klemens XIV, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół św. Anny w Przyrowie na dzień św. Jana Nepomucena.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 128 mm., marg. lewy 36 mm., prawy 12 mm.

Pieczęci brak, pozostały po niej resztki czerwonego wosku in dorso.

Podpis kardynała Nigronus'a.

In dorso notatka: „P. Hieronymus”.

1773, 3 lutego, w Rzymie **120**

I. Klemens XIV, papież, udziela odpustu zupełnego wpisującym się do bractwa św. Tekli przy kościele Franciszkanów Konwentalnych w Jarosławiu, innym zaś członkom tego bractwa odpustu 7 lat i tyleż kwadragen.

II. 1773. 11 października, w Przemyślu. Józef Ignacy Kierski, wikariusz i oficjał generalny przemyski, zezwała na ogłoszenie powyższych odpustów.

D. w j. łacińskim, szer. 490 mm., wys. 314 mm., marg. lewy 42 mm., prawy 7 mm.

Pieczęci brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpisy: Ad I „A. Card. Nigronus”, ad II Kierskiego.

In dorso streszczenie współczesne; zapiski z końca XVIII w.: „Confrat. S. Theclae apud Franciscanos in Jarosław”, „N. 1 mo ex Elencho 275 to”, „W. 17 Confraternitatis S. Theclae apud Franciscanos in Jarosław”, „N. 12 mo (przekreślone) PP. Franciscanorum Jaroslaviensium”, kancelaryjne współczesne zapiski: „Assistens Poloniae” i „Pro confraternitate S. Theclae ad ecclesiam Jaroslaviensem”.

1774, 21 lutego, w Rzymie **121**

Klemens XIV, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół parafialny Wszystkich Świętych w Michałowicach w archidiecezji gnieźnieńskiej na dzień św. Walentego i św. Antoniego z Padwy.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 130 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 7 mm.

Pieczęci brak; pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis: „A. Card. Nigronus”.

In dorso: „P. Hieronymus 3”.

1774, 3 kwietnia, w Rzymie **122**

Klemens XIV, papież, udziela odpustu zupełnego dla kościoła Wszystkich Świętych w Siennowie w diecezji przemyskiej na uroczystość Wszystkich Świętych.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 128 mm., marg. lewy 36 mm., prawy 17 mm.

Pieczęci brak; pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis: „A. Card. Nigronus”.

In dorso notatka: „Premislien.”.

1774, 18 maja, w Rzymie **123**

Klemens XIV, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół parafialny w Płonce (Płonza) w diecezji łuckiej na dzień zaduszny.

D. w j. łącińskim, szer. 418 mm., wys. 140 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 8 mm.

Pieczeni Rybaka brak; pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis: „A. Card. Nigronus”.

In dorso notatka kancelaryjna: „P. Hieronymus”, „Do Tykoczyna”.

1779, 26 kwietnia, w Rzymie

124

I. Pius VI, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Leżajsku.

In dorso:

II. 1780, 2 maja, w Przemyślu. Michał Roman Sierakowski, biskup prusseński i koadiutor biskupa przemyskiego, pozwala ogłosić odpust.

D. w j. łącińskim, szer. 420 mm., wys. 134 mm., marg. lewy 35 mm., prawy 14 mm.

Pieczęć nie wiadomo czy była.

Podpisy: ad I „J. Card. de Comitibus”, ad II Sierakowskiego.

In dorso cyfra 3 i sygnatura $\frac{D}{8}$.

1785, 25 stycznia, w Rzymie

125

Pius VI, papież, pozwala na odprawianie mszy św. w domu prywatnym Karola Szydłowskiego, szlachcica z archidiecezji gnieźnieńskiej.

D. w j. łącińskim, szer. 395 mm., wys. 200 mm., marg. lewy 19 mm., prawy 6 mm., poplamiony, u góry w środku naddarty.

Pieczęć nie wiadomo czy była.

Podpis: „J. Card. de Comitibus”.

In dorso streszczenie współczesne.

1786, 24 stycznia, w Rzymie

126

I. Pius VI, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Skępem w diecezji płockiej.

In dorso:

II. 1786, 27 kwietnia, w Płocku. Wojciech Józef Gadomski, biskup bendeński i sufragan płocki, dopuszcza wymieniony odpust.

D. w j. łącińskim, szer. 420 mm., wys. 185 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 7 mm.

Z pieczeni Rybaka w czerwonym wosku pozostały ślady na pergaminie; ad II pieczęć Gadomskiego, wytłoczona na pergaminie, wyobrażająca tarczę z mało widocznym herbem; nad tarczą klejnot i emblematy biskupie. Napis w otoku mało czytelny.

Podpisy: ad I „B. Mariscotus Prosecretarius”, ad II „Joannes Gościmirski canonicus cathedralis ac iudex surrogatus in consistorio generali Plocensi”.

1786, 19 grudnia, w Rzymie

127

I. Pius VI, papież, nadaje odpust dla kościoła Niepokal. Poczęcia N M P Bernardynów w Krakowie (przy ul. św. Jana) na uroczystość św. Tekli.

In dorso:

II. 1787, 31 sierpnia, w Krakowie. Michał Jerzy książę Poniatowski, arcybiskup gnieźnieński i administrator diecezji krakowskiej, dopuszcza powyższy odpust.

D. w j. łącińskim, szer. 403 mm., wys. 112 mm., marg. lewy 26 mm., prawy 5 mm., u dołu w 2 miejscach poszarpany.

Pieczęć Rybaka była in dorso; pozostały ślady czerwonego wosku.

Po podpisie ad I pozostał tylko wyraz „secretarius”, reszta wyrwana; ad II „Benedictus Trzebiński canonicus Cracoviensis iudex surrogatus”.

In dorso streszczenie współczesne.

1789, 3 grudnia, w Rzymie **128**

Pius VI, papież, udziela 100 dni odpustu wiernym, którzy, po spełnieniu zwykłych warunków, przejdą na klęczkach gradusy przy kościele Bernardynów w Kalwarii.

D. w j. łacińskim, szer. 415 mm., wys. 182 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 14 mm.

Po pieczęci pozostały resztki wosku in dorso.

Podpis: „R. Cardinalis Braschius de Honestis”.

In dorso notatka: „L. F”.

1793, 22 stycznia, w Rzymie **129**

I. Pius VI, papież, obdarza odpustami za zmarłych ołtarz św. Anny, należący do bractwa tegoż imienia, w kościele św. Bernardyna Bernardynów w Krakowie.

In dorso:

II. 1793, 26 lutego, w Krakowie. Mikołaj Wybranowski, wikariusz i oficjał generalny krakowski, pozwala opublikować powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 176 mm., marg. lewy 28 mm., prawy 14 mm.

Po pieczęci pozostały resztki wosku in dorso.

Podpisy: ad I „R. Card. Braschius”, ad II Wybranowskiego.

In dorso notatka: „E. C. Altare privilegium S. Annae”.

1793, 22 stycznia, w Rzymie **130**

I. Pius VI, papież, obdarza odpustem za zmarłych po wieczne czasy ołtarz Niepokal. Poczęcia NMP w kościele Bernardynów w Kalwarii.

In dorso:

II. 1793, 26 lutego, w Krakowie. Mikołaj Wybranowski, wikariusz i oficjał generalny krakowski, dopuszcza wymieniony odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 180 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 11 mm.

Po pieczęci, wyciśniętej w czerwonym wosku na pergaminie in dorso, pozostał ślad.

Podpisy: ad I „Jo. Cardinalis Braschius de Honestis”, ad II Wybranowskiego.

In dorso streszczenie współczesne i notatka: „E. C. 5”.

1803, 2 sierpnia, w Rzymie **131**

I. Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym na przeciąg 10 lat gradusy w Kalwarii na 6 dni w roku, wyznaczone przez klasztor Bernardynów.

In dorso:

II. 1803, 10 września, w Tarnowie. Wojciech Górski, administrator biskupstwa tarnowskiego, pozwala na publikację powyższego odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 414 mm., wys. 182 mm., marg. lewy 21 mm., prawy 18 mm.

Po pieczęci zostały ślady in dorso.

Podpisy: ad I „R. Card. Braschius de Honestis”. ad II Górskiego.

In dorso notatka kancelaryjna: „J. V”.

1811, 25 stycznia, we Lwowie

132

Kolegium stanów królestw Galicji i Lodomerii oraz księstw Oświęcimia i Zatora, na prośbę Piotra i Michała Duszyńskich, rodzonych braci, stwierdza, że należą oni do rodziny szlacheckiej herbu Sas.

D. w j. łacińskim, szer. 652 mm., wys. 453 mm., marg. lewy 52 mm., prawy 8 mm., trochę wyblakły z malowanym ozdobnie różnymi kolorami herbem Sas, umieszczonym ponad tekstem.

Pieczeni brak, pozostały poniżej nacięcia na sznurek.

Podpisy: Hr. Goessa, gubernatora i prezesa stanów, Piotra hr. Zaleskiego deputata, Leona Bratkowskiego deputata i Łukasza Dąbskiego sekretarza stanów.

1816, 29 maja, w Rzymie

133

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościoł Matki Boskiej Anielskiej Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej w święto Narodzenia i Wniebowzięcia Matki Boskiej, po wieczne czasy.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 186 mm., marg. lewy 16 mm., prawy 14 mm., z obcięta częścią pergaminu u dołu po lewej stronie 85 × 208 mm.

Po pieczęci pozostały ślady wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 30 maja, w Rzymie

134

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościoł Matki Boskiej Anielskiej Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej na dzień św. Antoniego z Padwy, św. Franciszka z Asyżu, Wszystkich Świętych i w piątki Wielkiego Postu, odpustem zaś 7 lat i tyleż kwadragen na inne piątki roku.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 184 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 17 mm.

Po pieczęci pozostały ślady wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 30 maja, w Rzymie

135

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościoł Matki Boskiej Anielskiej Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej na dzień Znalezienia i Podwyższenia Krzyża św. i w dwa inne dni w roku, oznaczone przez miejscowego biskupa.

D. w j. łacińskim, szer. 421 mm., wys. 185 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 16 mm.

Pieczęć Rybaka w czerwonym wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 15 listopada, w Rzymie

136

Pius VII, papież, obdarza kościoł Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej odpustami 7 ołtarzy na 12 dni w roku, oznaczone przez miejscowego biskupa.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 185 mm., marg. lewy 27 mm., prawy 16 mm.

Po pieczęci resztki wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 15 listopada, w Rzymie

137

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym gradusy przy kościele „Piłata” Bernardynów w Kalwarii w 6 dni w roku, oznaczone przez miejscowego biskupa, a odpustem 7 lat i tyleż kwadragen w inne dni roku.

D. w j. łacińskim, szer. 415 mm., wys. 186 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 16 mm.

Po pieczęci pozostały resztki wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 15 listopada, w Rzymie **138**

Pius VII, papież, udziela odpustu zupełnego wiernym po wieczne czasy, którzy przy zwykłych warunkach nawiedzą 22 kaplice Bernardynów w Kalwarii w którykolwiek dzień roku.

D. w j. łacińskim, szer. 412 mm., wys. 181 mm., marg. lewy 28 mm., prawy 9 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta w wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1816, 15 listopada, w Rzymie **139**

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół Trzeciego Upadku P. Jezusa Bernardynów w Kalwarii w pierwszy piątek marca, po wieczne czasy.

D. w j. łacińskim, szer. 418 mm., wys. 183 mm., marg. lewy 24 mm., prawy 17 mm.

Pieczęci brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis: „Pro Domino Cardinali Braschio de Honestis G. Bernius substitutus”.

1817, sierpień, w Krakowie **140**

Dziekani i Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie nadają stopień magistra farmacji Antoniemu Szolawa Jaworskiemu.

D. w j. łacińskim, szer. 720 mm., wys. 550 mm., marg. lewy 100 mm., prawy 17 mm., pobrudzony, zresztą dobrze zachowany.

Pieczęć w czerwonym wosku, 80 × 80 mm., w blaszanej puszcze, na jedwabnym sznurku z białych i amarantowych nici, przedstawia tarczę, na której są wyobrażone berła uniwersyteckie i korona nad nimi. Napis w otoku nieczytelny.

Podpisy: „Franciscus Kostocki medicinae doctor et professor emeritus facultatis medicae decanus” i „Ignatius Jacobus Woźniakowski medicinae doctor facultatis medicae pro tempore notarius”.

1822, 22 marca, w Rzymie **141**

Pius VII, papież, obdarza odpustem zupełnym kościół św. Andrzeja Bernardynów we Lwowie na dzień św. Stefana.

D. w j. łacińskim, szer. 415 mm., wys. 132 mm., marg. lewy 28 mm., prawy 17 mm., nieco brudny, b. cienki pergamin, z kilkudziesięciu małymi dziurkami.

Po pieczęci nie ma śladu.

Podpis: „H. Card. Consalvus”.

1822, 22 marca, w Rzymie **142**

Pius VII, papież, potwierdza przywileje i odpusty bractwa św. Anny przy kościele Bernardynów we Lwowie.

D. w j. łacińskim, szer. 480 mm., wys. 337 mm., marg. lewy 17 mm., prawy 11 mm., nieco pobrudzony.

Z pieczęci Rybaka in dorso ślady czerwonego wosku.

Podpis: „H. Card. Consalvus”.

1823, 16 czerwca, w Suchej **143**

Grzegorz Tomasz [Ziegler], biskup tyniecki, stwierdza na prośbę Gaudentego Thynela, przedtem gwardiana, obecnie prowincjała zakonu Ber-

nardynów w Galicji, że dnia 9 czerwca 1823 roku konsekrował kościół Trzeciego Upadku Pana Jezusa w Kalwarii.

D. w j. łacińskim, szer. 502 mm., wys. 282 mm., zakł. 41 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 14 mm., starannie pisany, inicjał „A” ozdobnie wykonany, imię biskupa i niektóre wyrazy pisane cynobrem.

Pieczęć wystawcy w czerwonym wosku, w puszcze drewnianej bez wieczka, na różowym jedwabnym sznurku przedstawia tarczę z kluczami na krzyż złożonymi z emblematami biskupimi pod nią. W otoku napis: ... GREGORJVS THOMAS EPJSCOPVS TYNECENSJS.

Podpisy: Wystawcy oraz Jana Janikowskiego, proboszcza sułkowskiego, dziekana myślenickiego, Stanisława Rechowicza, radcy konsystorza tynieckiego, proboszcza mogiłańskiego i Gaudentego Thynela, prowincjała Bernardynów.

In dorso współczesne streszczenie.

1827, 27 maja, w Kalwarii

144

Grzegorz Tomasz [Ziegler], biskup tyniecki, konsekruje kościół Wniebowstąpienia Pańskiego w Kalwarii.

D. w j. łacińskim, szer. 320 mm., wys. 197 mm., zakł. 38 mm., marg. lewy 13 mm., prawy 18 mm., imię biskupa i niektóre wyrazy w tekście pisane ozdobnie cynobrem.

Pieczęć wystawcy w czerwonym wosku, w puszcze drewnianej z przykrywką, na jedwabnym sznurku różowym jak pod nr 143.

In dorso współczesne streszczenie.

1827, 13 listopada, w Rzymie

145

I. Leon XII, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Leżajsku na dzień Zwiastowania N. M. P. i na św. Antoniego z Padwy.

II. 1828, 4 września, w Przemyślu. Jan [Potoczki], biskup przemyski, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 428 mm., wys. 141 mm., marg. lewy 28 mm., prawy 18 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Rybaka in dorso.

Podpisy: ad I „F. Capanini substitutus”, ad II wystawcy i Józefa Wojtarowicza, kanclerza.

In dorso notatka „Vidi” agenta austriackiego w Rzymie z daty: Rzym, 13 stycznia 1828; placetum regium z daty: Wiedeń, 22 lipca 1828; adres: „Conventui PP. Franciscanorum in Leżajsk” i sygnatura: „D. 9”.

1827, 13 listopada, w Rzymie

146

I. Leon XII, papież, nadaje odpust dla kościoła błog. Jana z Dukli Bernardynów w Dukli na uroczystość tego błogosławionego.

In dorso:

II. 1828, 4 września, w Przemyślu. Jan Potoczki, biskup przemyski, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 428 mm., wys. 142 mm., marg. lewy 30 mm., prawy 20 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Rybaka była, pozostał ślad czerwonego wosku in dorso.

Podpisy: ad I „F. Capanini substitutus”, ad II Potoczkiego i Józefa Wojtarowicza, kanclerza.

In dorso: notatka „Vidi” agenta austriackiego w Rzymie z daty: Rzym, 31 stycznia 1828; placetum regium z daty: Wiedeń, 22 lipca 1828.

1843, 20 lipca, w Rzymie

147

I. Grzegorz XVI, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Dukli na uroczystość św. Antoniego z Padwy.

In dorso:

II. 1844, 25 kwietnia, w Przemyślu. Franciszek Ksawery Zachariasiewicz, biskup przemyski, pozwała na publikację odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 134 mm., marg. lewy 40 mm., prawy 20 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta na pergaminie czerwonym tuszem.

Podpisy: ad I „A. Card. Lambruschini“, ad II Zachariasiewicza.

In dorso stampila kancelaryjna podłużna; placetum regium z daty: Wiedeń, 20 lutego 1844.

1851, 19 sierpnia, w Rzymie 148

I. Pius IX, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Leżajsku na główne uroczystości Matki Boskiej.

II. 1852, 19 sierpnia, w Przemyślu. Franciszek Ksawery [Wierzchlejski], biskup przemyski, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 430 mm., wys. 140 mm., marg. lewy 20 mm., prawy 19 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta na pergaminie brązowym tuszem.

Podpisy: ad I „A. Card. Lambruschini“, ad II Wierzchlejskiego.

In dorso notatka agenta austriackiego w Rzymie z daty: Rzym, 12 czerwca 1852 i stampila kancelaryjna z opłatami.

1857, 3 kwietnia, w Rzymie 149

I. Pius IX, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Rzeszowie na święto Wniebowzięcia N. M. P. i na św. Jana Nepomucena.

II. 1857, 23 kwietnia, w Przemyślu. Franciszek Ksawery [Wierzchlejski], biskup przemyski, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 160 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 31 mm.

Pieczęć Rybaka odbita cynobrem, ad II pieczęć Wierzchlejskiego, wyciśnięta przez papier w wosku na pergaminie, przedstawiająca tarczę z zatartym herbem, nad nią korona i emblematy biskupie, oraz pieczęć in dorso agenta austriackiego w Rzymie, odbita cynobrem na pergaminie, przedstawiająca dwugłowego orła. Napis w otoku: OFFJJCJVM... AGENTJS · [ROMAE].

Podpisy: ad I „Pro Domino Cardinali Macchi Jo. B. Brancaleoni Castellani substitutus“, ad II Wierzchlejskiego i Olbrotowskiego, kanclerza, oraz agenta austriackiego — nieczytelny.

In dorso notatka agenta austriackiego w Rzymie z daty: Rzym, 11 kwietnia 1857, stampila kancelaryjna z opłatami i zapiska w prawym górnym rogu: „Gsassi”.

1857, 12 listopada, w Tarnowie 150

Józef Alojzy Pukalski, biskup tarnowski, stwierdza, że, wobec braku dokumentu konsekracji, kościół klasztorny w Kalwarii Zebrzydowskiej, odrestaurowany i pomalowany, poświęcił 14 sierpnia 1856 roku, w czasie odpustu na Wniebowzięcie Matki Boskiej, a także ołtarz w kaplicy Niepokalanego Poczęcia N. M. P.

D. w j. łacińskim, szer. 403 mm., wys. 510 mm., marg. lewy 41 mm., prawy 38 mm., starannie pisany.

Pieczęć Pukalskiego, 24×31 mm., wyciśnięta w laku na pergaminie, wyobraża tarczę z herbem mało widocznym wśród emblematów biskupich. W otoku napis: SJGJLLVM PRAESJD. EPJSCOPALJS TARNOVJENSJS 1850.

Podpis Pukalskiego i Jana Figwera, seniora kolegium wikariuszów w Tarnowie.

1881, 15 lipca, w Rzymie 151

Leon XIII, papież, nadaje Ignacemu Krollowi (Król), bernardynowi, władzę udzielania odpustu zupełnego uczestnikom głoszonych przezeń kazań i rekolekcji.

D. w j. łacińskim, szer. 405 mm., wys. 160 mm., marg. lewy 16 mm., prawy 26 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta czerwonym tuszem na pergaminie.

Podpis: „Th. Card. Mertel”.

In dorso adres: „Dilecto filio Ignatio Kroll FF. Ordinis Min. S. Francisci de observantia”, stampila kancelaryjna z opłatami, notatka Albina [Dunajewskiego], biskupa krakowskiego „Vidi”, w prawym rogu u góry zapiska „3001 Fr. Alexander L. 6”.

1882, 10 czerwca, w Rzymie

152

Leon XIII, papież, udziela odpustu zupełnego dla kościoła św. Bernardyna (Bernardynów) w Krakowie na dzień błog. Szymona z Lipnicy, na ten tylko rok.

D. w j. łacińskim, szer. 419 mm., wys. 165 mm., marg. lewy 26 mm., prawy 30 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta na pergaminie czerwonym tuszem.

Podpis: „Th. Cardinalis Mertel”.

In dorso: „Visum” Kurii Biskupiej w Krakowie z dnia 20 czerwca 1882 i stampila kancelaryjna z opłatami, oraz notatka: „Manari”.

1884, 18 marca, w Rzymie

153

I. Leon XIII, papież, udziela odpustu zupełnego kościołowi Bernardynów we Lwowie od dnia 13 do 20 lipca, a innym kościołom Bernardynów w Galicji od 13 do 15 lipca 1884 roku, obchodzącym solenne centenario.

II. 1884, 10 maja, we Lwowie. Seweryn Morawski, biskup trapezopolitański i wikariusz kapitulny lwowski, stwierdza wiarygodność dokumentu.

D. w j. łacińskim, szer. 412 mm., wys. 273 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 28 mm.

Pieczęć: ad I Annulus Piscatoris, wyciśnięty w różowej farbie, ad II Morawskiego w niebieskiej farbie.

Podpisy: ad I „Th. Card. Mertel”, ad II Morawskiego.

In dorso stampila kancelaryjna z opłatami, notatka „P. Genglii”, oraz napis: 23/1884 „Ex archivio provinciae PP. Bernardinorum”.

1887, 10 maja, w Rzymie

154

I. Leon XIII, papież, udziela odpustu zupełnego dla kościoła Bernardynów w Kalwarii od 7 do 31 sierpnia 1887 roku, z okazji koronacji obrazu Matki Boskiej.

II. 1887, 27 czerwca, w Krakowie. Albin Dunajewski, biskup krakowski, pozwala opublikować powyższy odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 410 mm., wys. 152 mm., marg. lewy 27 mm., prawy 18 mm.

Pieczęć Rybaka odbita różową farbą na pergaminie.

Podpisy: ad I M. kard. Ledóchowskiego, ad II Dunajewskiego.

In dorso stampila kancelaryjna o kosztach i notatka: „Lupori 1819 L. 2”.

1890, 10 marca, w Rzymie

155

I. Leon XIII, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Krakowie na niedzielę po św. Mateuszu (święto błog. Jana z Dukli).

II. 1899, 25 maja, w Krakowie. F[ranciszek] Gawroński, wikariusz generalny biskupa krakowskiego, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 400 mm., wys. 135 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 27 mm.

Pieczęć Rybaka odbita cynobrem na pergaminie.

Podpisy: ad I „Nicolaus Marini substitutus”, ad II Gawrońskiego i Władysława Bandurskiego, kanclerza biskupiego.

In dorso stampila kancelaryjna z opłatami i notatka: „Arb 1543 Ł 4”.

1898, 21 lipca, w Rzymie **156**

Leon XIII, papież, udziela władzy poświęcania dewocjonaliów znakiem krzyża Franciszkowi Roleckiemu, proboszczowi z diecezji sandomierskiej.

D. w j. łacińskim, szer. 404 mm., wys. 136 mm., marg. lewy 26 mm., prawy 27 mm., z kilkoma dziurami na zgięciach.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta cynobrem na pergaminie.

Podpis: „Nicolaus Marini Substitutus”.

In dorso adres: „Dilecto filio presb. Francisco Rolecki parochi dioecesis Sandomiriensis”, stampila kancelaryjna z opłatami i notatka: „L. Bajerwier 5685 Ł 3”.

1898, 8 września, w Rzeszowie **157**

Karol Hryniewiecki, arcybiskup pergeński, koronuje, za pozwoleniem kapituły watykańskiej z 14 sierpnia 1898 roku, cudowną statuetkę Matki Boskiej w kościele Bernardynów w Rzeszowie.

D. w j. łacińskim, szer. 503 mm., wys. 372 mm., marg. lewy 45 mm., prawy 45 mm., ozdobnie pisany, niektóre nazwiska i wyrazy pisane niebieskim, tytuł „Actus coronationis” czerwonym, reszta czarnym atramentem.

Pieczęci nie było.

Podpisy: Hryniewieckiego koronatora, Łukasza Dankiewicza prowincjała, Hipolita Śmiałowskiego gwardiana, Andrzeja Karakulskiego dziekana, Adama Fedorowicza starosty, Adama Jędrzejowicza syndyka i Stanisława Jabłońskiego.

1898, 23 listopada, w Rzymie **158**

I. Leon XIII, papież, udziela władzy poświęcania dewocjonaliów znakiem krzyża o. Stefanowi Podworskiemu, bernardynowi.

II. 1898, 9 grudnia, w Krakowie. Jan [Puzyna], biskup krakowski, dopuszcza upoważnienie.

D. w j. łacińskim, szer. 400 mm., wys. 135 mm., marg. lewy 22 mm., prawy 22 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta w farbie różowej, ad II Puzyny w farbie niebieskiej.

Podpisy: ad I „Nicolaus Marini ind.”, ad II Puzyny i Władysława Bandurskiego, kanclerza biskupiego.

In dorso adres: „Dilecto filio Stephano Podworski ex ordine Fratrum Minorum”, stampila kancelaryjna z wymienieniem taks, oraz notatka „Minori 7239 Ł. 3” i „Galic.”

1899, 10 marca, w Rzymie **159**

I. Leon XIII, papież, nadaje odpust dla kościoła Bernardynów w Krakowie na święto błog. Szymona z Lipnicy i na całą oktawę.

II. 1899, 25 maja, w Krakowie. F[ranciszek] Gawroński, wikariusz generalny biskupa krakowskiego, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 406 mm., wys. 164 mm., marg. lewy 25 mm., prawy 28 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta w różowej farbie.

Podpisy: ad I „Nicolaus Marini subs[titutus]”, ad II Gawrońskiego i Władysława Bandurskiego, kanclerza biskupiego.

In dorso stampila kancelaryjna z opłatami.

1902, 7 kwietnia, w Rzymie

160

I. Leon XIII, papież, udziela pod zwykłymi warunkami odpustu zupełnego pielgrzymom, odwiedzającym w sierpniu kościół Bernardynów w Kalwarii.

II. 1902, 24 lipca, w Krakowie. Franciszek Gawroński, wikariusz generalny krakowski, dopuszcza odpust.

D. w j. łacińskim, szer. 416 mm., wys. 151 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 28 mm.

Pieczęć: ad I Annulus Piscatoris, wyciśnięty w farbie różowej, ad II Jana Puzyny, biskupa krakowskiego, wyciśnięta w farbie niebieskiej.

In dorso stampila kancelaryjna z opłatami i notatki: „Minori 1892 Ł. 70”, „Galicia”.

1903, 9 czerwca, w Rzymie

161

I. Leon XIII, papież, udziela 70 dni odpustu tym, którzy odmawiają „Responsorium cum versiculis et oratione” na cześć błog. Jana z Dukli w prowincjach niegdyś królestwa polskiego i we Lwowie od niepamiętnych czasów odmawiane.

II. 1903, 16 lipca, we Lwowie. Józef [Weber], arcybiskup i wikariusz generalny arcybiskupa lwowskiego, dopuszcza ogłoszenie odpustu.

D. w j. łacińskim, szer. 420 mm., wys. 176 mm., marg. lewy 31 mm., prawy 15 mm.

Pieczęć: ad I Annulus Piscatoris, wyciśnięty w farbie różowej, ad II pieczęć konsystorza metropolitalnego lwowskiego ob. łac., wyciśnięta w farbie niebieskiej na pergaminie.

Podpisy: ad I „Alois. Card. Macchi”, ad II Webera.

In dorso stampila kancelaryjna z opłatami i notaka „Minori 3638 L. 150”.

1928, 10 lipca, w Rzymie

162

Pius XI, papież, nadaje tytuł bazyliki mniejszej kościołowi Bernardynów na przedmieściu Leżajska.

D. w j. łacińskim, szer. 390 mm., wys. 270 mm., marg. lewy 14 mm., prawy 15 mm.

Pieczęć Rybaka wyciśnięta na pergaminie czerwoną farbą.

Podpis: „P. Card. Gasparri a secretis status”.

In dorso notatki: „Brevi apostolici N. 883”, „Mons. Domenico Spada il cancelliere dei brevi”, stampila kancelaryjna podłużna.

ROZDZIAŁ 2

DOKUMENTY PAPIEROWE

1509, 23 kwietnia, w Krakowie

163

Zygmunt, król polski, zawiadamia duchownych i świeckich, że Rafał, wikariusz prowincji Bernardynów, został komisarzem apostolskim na królestwo polskie do zorganizowania jubileuszu i jako takiemu poleca udzielić wszelkiej pomocy.

D. w j. polskim, szer. 215 mm., wys. 320 mm., z pęknięciami na zgięciach.

Pieczęci brak, pozostały po niej resztki wosku pod tekstem.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura z XVII w.: „Sub N. 11 C” i z XVIII w.: „C 2-do”.

1571, 31 sierpnia, w Warszawie

164

Zygmunt August, król polski, transumuje dokument:

a) 1571, 11 czerwca, we Lwowie. Wacław Wygnanowski, wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny lwowski, zatwierdza i przyjmuje do oblaty przedstawiony mu przez Michała, garncarza, z Przedmieścia Halickiego, małżonka zmarłej Doroty Duchnickiej, dokument:

a) 1569, 29 października, b. m. Dorota Duchnicka ostatnią wolą rozporządza swym majątkiem na rzecz małżonka, krewnych i klasztoru Bernardynów we Lwowie.

D. w j. łacińskim i polskim, szer. 210 mm., wys. 325 mm., z 4 kart złożony, z których karty 1 i 4 niezapisane, z dziurami na zgięciach.

Pieczęć mała koronna, wyciśnięta przez papier w wosku, dobrze zachowana. Por. Gumowski jw. fig. 54.

Podpis Franciszka Krasińskiego, podkanclerzego koronnego.

In dorso streszczenie współczesne i sygnatura „N. 1”.

1578, 14 września, we Lwowie

165

Stefan, król polski, nakazuje burmistrzowi i rajcom miasta Lwowa dopilnować, aby opiekunowie dzieci po zmarłej Dorocie, żonie Michała, oddali Bernardynom lwowskim ogród, zapisany im przez Dorotę w testamentcie.

D. w j. łacińskim, złożony z 2 kart, szer. 210 mm., wys. 325 mm., z 2 dziurkami na zgięciach.

Pieczęć mała koronna, wyciśnięta w wosku przez papier pod tekstem. Por. Gumowski, jw. fig. 67.

Podpis króla.

In dorso streszczenie z XVII w. i sygnatura: „N. 14”.

1599, 17 października, w Sokalu

166

Stanisław Gomoliński, biskup chełmski, oddaje Bernardynom kościół Matki Boskiej na wyspie na rzece Bugu koło Sokala z wszystkimi gruntami doń należącymi dla obsługi wiernych, przychodzących tłumnie do cudownego obrazu Matki Boskiej w tym kościele i dla zwiększenia kleru w diecezji oraz oświadcza, że Jan Ostroróg obiecał legować na budowę klasztoru 5.000 złotych.

Instrument notarialny spisany przez Jana Chrzyciela Mercatusa, notariusza publicznego.

D. w j. łacińskim, z 4 kart złożony, szer. 200 mm., wys. 312 mm., dość zniszczony.

Pieczęć Gomolińskiego, 47 × 47 mm., wyciśnięta przez papier w wosku pod tekstem, przedstawia tarczę z herbem Jelita, nad którą emblematy biskupie. Napis w otoku: STANISLAVS GOMOLJNSKJ EPJSCOPVS CHELMENSJS. Obok druga pieczęć, 35 × 25 mm., także wyciśnięta przez papier w wosku Andrzeja Pieniążka, kanonika chełmskiego, niewyraźna.

Podpis Gomolińskiego.

Znak notarialny.

Pod tekstem notatka: „Transit per manus R. Andreae Pieniążek canonici chełmensis ac venerabilis capituli Chelmensis cancellarii”.

In dorso: 3 różne streszczenia z XVII w. i różne sygnatury: „Nr 2”, „Nr 5”, „N. 1-mo”, „Ad F. XXI, Nr 2”.

1600, 2 lutego, w Kazimierzu Biskupim

167

Marian Postękałski, prowincjał Bernardynów, po zbadaniu ofiarowanej Bernardynom przez Stanisława Gomolińskiego, biskupa chełmskiego

i Jana Ostroroga, cześnika koronnego, fundacji w Sokalu, obejmuje ją w posiadanie.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 200 mm., wys. 330 mm., dobrze zachowany.

Pieczęć prowincji, 25 × 25 mm., wyciśnięta pod tekstem przez papier w wosku, przedstawia Matkę Boską z Dzieciątkiem w całej postaci. Napis w otoku nieczytelny.

Podpis Postępkalskiego i 4 innych ojców.

In dorso 2 współczesne streszczenia i sygnatury: „Num. 7”, „N. 4”, „Ad F. XXI, N. 6”.

1600, 11 lipca, w Rzymie

168

Franciszek a Sosa, generał całego zakonu Braci Mniejszych, potwierdza przyjęcie przez polską prowincję fundacji Stanisława Gomolińskiego, biskupa chełmskiego, i Jana Ostroroga w Sokalu.

D. w j. łacińskim z 2 kart złożony, szer. 205 mm., wys. 270 mm., nieco podniszczony.

Pieczęć generała, wyciśnięta pod tekstem przez papier w wosku 40 × 75 mm., przedstawia Matkę Boską w otoczeniu świętych zakonu. Napis w otoku: SJGJL-LVM MJNJSTRJ GENERALJS TOTJVS ORDJNJS FRATRVM MJNORVM.

Podpis wystawcy.

In dorso streszczenie współczesne i sygnatury: „N. 2” i „Ad F. XXI, N. 7”

1601, 17 stycznia, we Lwowie

169

Jan Dymitr Solikowski, arcybiskup lwowski, Jerzy Mniszech, wojewoda sandomierski i starosta lwowski, Stanisław Żółkiewski, kasztelan lwowski i hetman polny koronny, komisarze królewscy do zbadania możliwości przebudowy drewnianego kościoła i klasztoru Bernardynów na Halickim Przedmieściu we Lwowie na budowlę z kamienia i cegły i dostosowania ich do obwarowań miejskich, powtarzają następujące dokumenty:

a) 1600, 10 marca, w Warszawie. Zygmunt III, król polski, na prośbę kustosza i całego konwentu Bernardynów poza murami miasta Lwowa, pragnących przebudować drewniany kościół i klasztor na budowlę z kamienia i cegły, wyznacza komisję do zbadania sprawy w osobach Jana Dymitra Solikowskiego, arcybiskupa lwowskiego, Jerzego Mniszcha, wojewody sandomierskiego i starosty lwowskiego oraz Stanisława Żółkiewskiego, kasztelana lwowskiego i hetmana polnego koronnego i nakazuje zasięgnąć rady w tej sprawie magistratu miasta Lwowa.

b) 1600, 10 marca, w Warszawie. Zygmunt III, król polski, zawiadamia burmistrza i rajców, wójta i ławników miasta Lwowa o powołaniu komisji do zbadania możliwości przebudowy drewnianego kościoła i klasztoru Bernardynów poza murami Lwowa na budowlę z kamienia i cegły i nakazuje im oświadczyć wymienionej komisji, czy zamierzona budowa nie będzie przeszkadzać w obronności miasta.

c) 1600, 14 listopada, we Lwowie. Jan Dymitr Solikowski, arcybiskup lwowski, Jerzy Mniszech, wojewoda sandomierski i starosta lwowski, Stanisław Żółkiewski, kasztelan lwowski i hetman polny koronny, komisarze królewscy, wzywają magistrat miasta Lwowa do stawienia się przed nimi 17 stycznia w sprawie przebudowy drewnianego kościoła i klasztoru Bernardynów na budowlę z kamienia i cegły.

Komisarze po wysłuchaniu zdania magistratu godzą się na przebudowę, orzekają, że nowe budowle muszą być obwarowane i włączone

w system obronny miasta oraz nakazują powołać doświadczonych architektów i murarzy do wykonania planów według podanego szkicu.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 280 mm., wys. 415 mm., bardzo zniszczony.

Trzy pieczęcie komisarzy pod tekstem, wyciśnięte przez papier w czerwonym wosku, niewyraźne.

Podpisy komisarzy.

In dorso 2 streszczenia, zapiska: „Porrexi Chrysostomus Łanieski plenipotens” i sygnatura: „N. 6, 2-do”.

1601, 18 listopada, we Lwowie

170

I. Wojciech Perlicki, prepozyt i oficjał generalny lwowski, oświadcza, że Stanisław Anserinus, rajca miasta Lwowa i syndyk generalny zakonu Bernardynów w Polsce, wobec Benedykta Anserinusa, generalnego komisarza Bernardynów i brata rodzonego wymienionego Stanisława, oraz Mikołaja, gwardiana konwentu sokalskiego, złożył sprawozdanie z obróconych na rzecz klasztoru sokalskiego pieniędzy: z 3.100 złp. z legowanego kapitału 5.000 złp przez Stanisława Gomolińskiego, biskupa chełmskiego i z całych 5.000 złp, zapisanych przez Jana Ostroroga, wojewodę poznańskiego i oznajmia, że wobec tego instrument Jana Chrzyciciela, notariusza publicznego, opiewającego na wymienione sumy zwrócony został Stanisławowi Kamienieckiemu, zarządcy dóbr Stanisława Gomolińskiego, obecnie biskupa łuckiego; co Jan Świejkowski, syn Szymona, kapłan diecezji krakowskiej, powagą apostolską i cesarską notariusz publiczny, w formę aktu notarialnego spisuje.

II. 1601, 18 grudnia, we Lwowie. Wojciech Perlicki, prepozyt oraz wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny lwowski, oświadcza, że Stanisław Anserinus, rajca miasta Lwowa, został mu przedstawiony przez ojca Benedykta Anserinusa, komisarza generalnego prowincji Bernardynów, jako generalny syndyk prowincji polskiej zakonu na mocy nominacji Franciszka a Sosa, generała zakonu, z daty: Rzym, 4 czerwca 1600 roku, i zarządza, aby za takiego przez wszystkich był uważany.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 206 mm., wys. 320 mm., nieco poplamiony.

Pić: ad I Benedykta Anserinusa, komisarza prowincji polskiej Bernardynów, Mikołaja z Przeworska, gwardiana sokalskiego i Stanisława Anserinusa, rajcy lwowskiego, wyciśnięte przez papier w wosku, niewyraźne; ad II Adama, syna Gawła, notariusza, przez papier wyciśnięta w wosku, niewyraźna.

Podpisy: ad I Benedykta Anserinusa, Mikołaja z Przeworska i Stanisława Anserinusa; ad II Adama syna Gawła z Wiślicy, notariusza konsystorza lwowskiego.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatury: „N. 10”, „Ad F. XXI, N. 9”.

1602, 10 maja, w Warszawie

171

Zygmunt III, król polski, pozwała Bernardynom lwowskim, dla szybszego ukończenia budowy kościoła i klasztoru oraz innych budynków, łamać kamień w kamieniołomach Polana, leżących między wsiami Krassów (Krassow), Brodki (Brody) i Polana (Połanie) w ekonomii lwowskiej, jak również ciąć drzewo w lasach królewskich, a Jerzemu Mniyszchowi, wojewodzie sandomierskiemu i staroście lwowskiemu, poleca zarządzić, aby poddani królewscy ze starostwa lwowskiego zwieźli własnymi wozami kamień i drzewo na miejsce budowy.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 330 mm., wys. 210 mm., nieco zniszczony, na prawym marginesie sygnatura 5/1602.

Pieczęć mała koronna pod tekstem, wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku. Por. Gumowski jw. fig. 78.

Podpisy: króla i Szymona Rudnickiego.

In dorso współczesne streszczenie.

1603, 9 marca, w Krakowie

172

Zygmunt III, król polski, transumuje dokument:

a) 1602, 26 stycznia, we Lwowie. Jerzy Mniszech, wojewoda sandomierski i starosta lwowski wraz z małżonką swoją Jadwigą z Szczekarczowic oświadczają, że stosownie do woli królewskiej pozwolili Bernardynom lwowskim łamać kamień w kamieniołomach Polana i ciąć drzewo w lasach aż do ukończenia całej budowy kościoła i klasztoru i innych budynków oraz rozkazał poddanym z wsi Polana w starostwie lwowskim zwozić własnymi podwodami kamień i drzewo wzamian za należną od nich pańszczyznę.

To wszystko król potwierdza i orzeka, że wymienieni poddani mają zwozić kamień i drzewo na wspomnianą budowę za zgodą małżonków Mniszchów w zamian za należną pańszczyznę do ich śmierci i przez 10 lat następnych.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 420 mm., wys. 285 mm., z 2 dziurkami na zgięciach, nieco poplamiony.

Pieczęć mała koronna pod tekstem. Por. Gumowski, jw. fig. 78.

Podpis króla i Jana Wielżyńskiego.

U dołu po prawej stronie i in dorso współczesne streszczenia oraz in dorso sygnatura: „N. 14”.

1603, 23 kwietnia, w Krakowie

173

Zygmunt III, król polski, zatwierdza darowiznę Elżbiety Nadarzyńskiej domu, przyległego do klasztoru Bernardynek na Stradomiu w Krakowie na rzecz Bernardynów krakowskich, uczynioną wobec Szymona Rudnickiego, prepozyta poznańskiego i sekretarza wielkiego (koronnego).

D. w j. łacińskim, szer. 270 mm., wys. 365 mm., bardzo zniszczony.

Pieczęć mała koronna przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 78.

Podpis Piotra Tylickiego, biskupa warmińskiego, podskarbiego koronnego i drugi nieczytelny.

In dorso streszczenie z XVIII w.

1607, 27 lipca, w Kownie

174

Jan Jasiński, sprzedawszy Aleksandrowi Massalskiemu swą majątność Repla, zobowiązuje się w razie pogorszenia się z nieprzewidzianych powodów tej majątności zdać się przed odebraniem ostatniej raty na rozstrzygnięcie przyjaciół i jak oni rozstrzygną, na tym poprzestać.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 210 mm., wys. 325 mm.

Pieczęcie 4 sygnetowe, wyciśnięte przez papier w wosku: wystawcy, zaproszonych świadków: Jerzego Gestora, Piotra Oziembłowskiego, Kazimierza Kulwińskiego, niewyraźne.

Podpisy: Jasińskiego, Gestora, Oziembłowskiego, Kulwińskiego.

In dorso zapiska: „List Jasińskiego”.

B. r. i m., po r. 1609

175

Jan Ostroróg, wojewoda poznański, oddaje do kościoła Bernardynów w Sokalu „błogosławiony paciorek najświętszego niegdy ojca papieża Adriana wtórego“, podaje historię tego „paciorka“, wylicza przywiązane doń łaski i stwierdza, że historia ta była drukowana w Rzymie pod

nagłówkiem: „Datum Romae die 15 Septembris 1576 per Ambrosium Sanctae Sedis Apostolicae Referendum“.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 208 mm., wys. 326 mm., przetarty na gęściach.

Pieczęć Ostroroga, 33 × 27 mm., wyciśnięta w czerwonym laku, przedstawia tarczę, podzieloną na 4 pola, w których są wyobrażone na ukos 2 orły polskie i 2 herby Nałęcz. Napis w otoku: JOANNES OSTRORÓG PALATJNVS POSNA-NJENSJS.

Podpis Ostroroga.

In dorso streszczenie współczesne i z XVIII w., notatka: „Nihil prorsus valet, siquidem hae indulgentiae fuere personales“, „Pro Grano Adriani“, oraz sygnatury: „Num. 13“, „Ad F. XXI, N. 49“, „No 30“, „Ad fasciculum 1mum.“.

1612, 5 kwietnia, w Warszawie

176

Zygmunt III, król polski, pozwala Stanisławowi Rzeczyckiemu odstąpić trzecią miarę z młyna we wsi Polana w starostwie lwowskim klasztorowi Bernardynów we Lwowie.

D. w j. łacińskim, szer. 335 mm., wys. 196 mm., z 2 kart złożony.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 74.

Podpisy króla i Hieronima Cieleckiego.

U dołu pod tekstem i in dorso streszczenia z XVIII w. oraz notatka o obłacie w grodzie lwowskim 19 maja 1612 r. i sygnatura: „N. 9“.

1612, 21 czerwca, w Wilnie

177

Ksiądz Mikołaj Jasiński, kantor wileński i Jan Jasiński, bracia rodzeni, Samuel Kazanowski i jego małżonka Halszka Jasińska Samuelowa Kazanowska kwitują Aleksandra Massalskiego z wypłaty 600 kóp groszy litewskich tytułem posagu wymienionej Halszce Jasińskiej, zabezpieczonego przy sprzedaży majątności Repla. Por. nr 174.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 205 mm., wys. 2340 mm.

Pieczęci 7: braci Jasińskich, małżonków Kazanowskich i 3 zaproszonych świadków, przez papier wyciśnięte, niewyraźne.

Podpisy tych samych osób, podpisy 3 świadków nieczytelne.

In dorso zatwierdzenie Pawła Hołowni marszałka trybunału, w języku ruskim i drugi podpis nieczytelny oraz streszczenie z XVII w.

1617, 30 maja, w Warszawie

178

Zygmunt III, król polski, wzywa Bernardynów we Lwowie, aby ze względów bezpieczeństwa otoczyli klasztor murami, w których wolno urządzić tylko jedną bramę i to od strony miasta i, aby plac między murem klasztornym a wałem mjejskim zostawili wolny do dyspozycji miejskiej oraz, aby fosy między klasztorem a murem mjejskim nie zarzucali.

D. w j. łacińskim i polskim, z 2 kart złożony, szer. 200 mm., wys. 313 mm.

Pieczęć mniejsza koronna, wyciśnięta w wosku przez papier. Por. Gumowski, jw. fig. 79.

Podpis króla i Jana Łowickiego.

In dorso streszczenia z XVII i XVIII w. oraz sygnatura: „N. 9“.

1621, 29 grudnia, w Warszawie

179

Zygmunt III, król polski, zawiadamia Jana Daniłowicza, wojewodę ruskiego, Bonifacego Mniszcha, starostę lwowskiego, Morawca podsędką ziemskiego lwowskiego i Aleksandra Trzebińskiego, pisarza ziemskiego lwowskiego, że Bernardyni lwowscy proszą o dodanie im placu wzdłuż na 40 łokci dla zbudowania babińca i założenia cmentarza tak, że mur

od nowej baszty do wydzielonego miejsca na cmentarz zbudują Bernardyni, a resztę muru do bramy halickiej powinien zbudować magistrat, bramę zaś w miejscu zejścia się muru klasztornego z miejskim należyćie umocnić; wreszcie poleca wymienionym urzędnikom zbadać przy udziale magistratu miasta Lwowa sprawę na miejscu, o ile propozycja Bernardynów nie zagraża obronności miasta i przedstawić sobie wnioski.

D. w j. polskim, szer. 204 mm., wys. 310 mm., poplamiony i nadniszczony.

Pieczęć mniejsza koronna, wyciśnięta pod tekstem przez papier w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 79.

Podpis króla i Jakuba Zadzika, sekretarza wielkiego koronnego.

Ok. r. 1633

180

Władysław IV, król polski, zawiadamia Wojciecha Lipnickiego, scholastyka sandomierskiego, gnieźnieńskiego i krakowskiego kanonika, oraz Hieronima Mileńskiego, woźnego sieradzkiego, zarządców żup wielickich, że, jak dotąd, mają Bernardyni z konwentu krakowskiego otrzymywać co roku dwie całe beczki soli z żup wielickich.

D. w j. łacińskim, szer. 300 mm., wys. 180—80 mm., w połowie oddarty, reszta zbutwiała i bardzo zniszczona. Tekst z datacją oddarty.

Pieczęć wielka koronna przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku, przez pół przełamana. Por. Gumowski, jw. fig. 92.

Podpis nie wiadomo czy był, ponieważ dół dokumentu z trzema ostatnimi wierszami tekstu w 4/5 części oddarty.

1633, 8 listopada, w obozie na Bohdanowej Okolicy

181

Władysław IV, król polski, zawiadamia Aleksandra Gosiewskiego, wojewodę smoleńskiego, że od lat kilkunastu naznaczył jako jałmużnę Bernardynom smoleńskim derewnie Jackowo, Juriowo, Hlinniki, Orzechyno, Kałupatowo, Miszczyno i folwark szostakowski oraz rozkazuje, aby ich przy tym zostawił.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 192 mm., wys. 328 mm., nieco poplamiony.

Pieczęć mniejsza litewska w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. s. 49—50 (opis pieczęci, bez jej reprodukcji).

Podpisy króla i Marcjana Tryzny, referendarza litewskiego.

In dorso notatka w j. ruskim o obłacie w księgach ziemskich smoleńskich, streszczenie z XVII w. i zapiska: „Roku 1643 miesiąca septembra 16 dnia w Smoleńsku przed nami comisarzami productum. Piotr Parczewski, biskup smoleński, Mikołaj z Ciechanowca... podskarbi W. X. L., Krzysztof Białożor, marszałek upit-ski mp., Kazimierz Horodyski podkomorzy witebski mp.”.

1633, 13 listopada, w obozie na Bohdanowej Okolicy

182

Władysław IV, król polski, zawiadamia Adriana Broniewskiego, wielkorządcę krakowskiego, że podarowawszy Bernardynom pustą kamienicę przy ulicy św. Jana w Krakowie dla zbudowania kościoła i klasztoru, pozwolił im urządzić cegielnię na gruncie, należącym do wielkorządów krakowskich; rozkazuje przeto, aby, po otrzymaniu od ojca Campo niniejszego pisma, odpowiedni plac na cegielnię wyznaczył.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, pod tekstem obcięty, szer. 205 mm., wys. 165 mm., zniszczony.

Po pieczęci wielkiej, nie wiadomo koronnej czy litewskiej, ślady czerwonego wosku in dorso.

Podpis króla.

In dorso adres: „Urodzonemu Adrianowi Broniewskiemu wielkorządcy naszemu krakowskiemu wiernie nam miłemu”, streszczenie współczesne i sygnatura: „H”.

Druk: O. E. Sokołowski OFM, *Dzieje klasztoru OO. Bernardynów pod nazwą „Złóbek” w Krakowie*, Kraków 1949 s. 121—122.

1634, 18 października, we Lwowie **183**

Władysław IV, król polski, zakazuje burmistrzowi, rajcom, wójtowi, ławnikom i całemu magistratowi miasta Lwowa zabierać legaty, zapisywane Bernardynom lwowskim testamentami ludzi umierających, a już przywłaszczone nakazuje zwrócić.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 203 mm., wys. 305 mm., nieco poplamiony, z małymi dziurkami na zgięciach. Pismo mało czytelne.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 94.

Podpisy króla i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

In dorso notatka o obłacie w grodzie lwowskim 18 października 1634 roku i streszczenia z XVII i XIX w.

1634, 20 listopada, w Warszawie **184**

Władysław IV, król polski, wzywa burmistrza i radę miasta Lwowa, aby nie pozwalali stawiać budynków i kramów przy murach klasztoru Bernardynów we Lwowie, które psują mury klasztorne.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 198 mm., wys. 320 mm.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 94.

Podpisy króla i Piotra Gembickiego, sekretarza wielkiego koronnego.

In dorso streszczenie z XVII w.: „Porrexī Chrysostomus Łaniecki plenipotens”.

1637, 18 marca, w Warszawie **185**

Władysław IV, król polski, powtarza i zatwierdza dokument:

a) 1636, 11 października, we Lwowie. Stanisław Grochowski, arcybiskup lwowski, Remigian Zaleski, referendarz koronny i Piotr Oźga, pisarz ziemski lwowski jako komisarze królewscy, w porozumieniu z magistratem lwowskim, regulują sprawę budowy muru od baszty klasztoru Bernardynów do baszty bramy halickiej i sąsiednich gruntów miejskich.

D. w j. łacińskim i polskim, szer. 495 mm., wys. 335 mm., z 2 kart złożony, na zgięciach przedarty.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta, dobrze zachowana. Por. Gumowski, jw. fig. 95.

Podpis króla i Remigiana Zaleskiego, referendarza koronnego.

In dorso zapiski kancelarii koronnej: „Vicecancellariatu Petri Gembicki episcopi Premisliensis generalis praepositi Miechoviensis”. „R[egistratae]”. „Jacobus Maximilianus Fredro subcamerarius Premisliensis S. R. mp.”, streszczenie z XVIII w. i sygnatury: „N. 5”, „D”.

1639, 30 września, w Warszawie **186**

Władysław IV, król polski, daruje konwentowi Bernardynów w Krakowie plac, leżący koło klasztoru przy drodze, prowadzącej od bramy grodzkiej na Kazimierz.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 310 mm., wys. 180 mm., zbutwiały.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 95.

Podpis króla i Stanisława Karsteńskiego.

In dorso streszczenia z XVII i XVIII w.

1641, 14 lutego w Warszawie **187**

Władysław IV, król polski, zatwierdza nadane 20 kwietnia 1638 roku konwentowi Bernardynów w Smoleńsku prawo do brania drzewa na

opał i budowę w pustoszy Bielkinie, tudzież nadanie 24 morgów łąk nad Dnieprem, tytułem jałmużny dla klasztoru.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 426 mm., wys. 292 mm., z 4 dziurkami na zgęciach.

Pieczęć wielka litewska przez papier w wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 97.

Podpisy króla i Marcjana Tryzny, referendarza litewskiego.

In dorso notatka w j. ruskim o obłacie w ziemstwie smoleńskim, podpis Jana Hieronima Krzemienieckiego sekretarza królewskiego, notatka kancelarii litewskiej: „Cancellariatu ducis Radziwiłł... Isajkowski S. R. M. secretarius” i zapiska: „Roku 1643 miesiąca Septembra... w Smoleńsku przed nami comisarzami productum. Piotr Parczewski biskup smoleński, Mikołaj z Ciechanowca... podskarbi W. X. L., Krzysztof Białożor marszałek upiski mp., Kazimierz Horodyski podkomorzy witebski” i streszczenie z XVII w.

1643, 23 lipca, w Warszawie

188

Władysław IV, król polski, wzywa burmistrza i radę miasta Krakowa, aby nie zgodzili się na formalne założenie klasztoru przy ulicy św. Jana w kamienicy, подарowanej przez wojewodę krakowskiego, czego chce dokonać Krzysztof Campo, prowincjał małopolski Bernardynów, ponieważ intencją fundatora było założenie tam infirmerii albo hospicjum do użytku klasztoru stradomskiego.

D. w j. łacińskim, szer. 185 mm., wys. 300 mm., nieco zbutwiały, z małymi dziurkami.

Pieczęci brak, pozostały po niej ślady wosku in dorso.

Podpis króla i Marcina Starczewskiego, pisarza koronnego.

In dorso podpisy i streszczenie z XVII w.: „De [infir]maria ad Pacem 1643” i z XIX w.: „potwierdzenie praw do kamienicy św. Jana”.

Druk: O. Sokołowski, jw. s. 122—123.

1644, 30 kwietnia, w Warszawie

189

Władysław IV, król polski, wzywa Piotra Gembickiego, biskupa krakowskiego, aby jako ordynariusz miejscowy, dopilnował wykonania intencji wojewody krakowskiego w myśl brzmienia brewe apostolskiego i woli królewskiej, że przy ulicy św. Jana ma stanąć infirmeria na użytek konwentu stradomskiego Bernardynów; niech również wpłynie, aby Campo i ksiądz Piotr od rządów klasztornych byli usunięci i przeniesieni do innych konwentów.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 190 mm., wys. 302 mm.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier w wosku wyciśnięta in dorso. Por. Gumowski, jw. fig. 95.

Podpis króla.

In dorso adres: „Reverendo in Christo Patri Domino Petro Gembicki episcopo Cracoviensi Duci Severiensi sincere nobis dilecto”, współczesne streszczenie „1644 o przywrócenie placu OO. Bernardynom stradomskim, który Campo niesłusznie posiadał”, tudzież pieczęć.

Druk: O. Sokołowski, jw. s. 123—124.

1644, 9 maja, w Krakowie

190

Piotr Gembicki, biskup krakowski, komisarz Stolicy Apostolskiej, publikuje brewe:

a) 1644, 17 lutego, w Rzymie. Urban VIII, papież, zamienia formalny konwent Bernardynów w Krakowie na Żłóbku w infirmerię, która ma być zależna od kustosa i konwentu Bernardynów na Stradomiu.

Piotr Gembicki ogłasza przepisy, według których ma być wymieniona infirmeria urządzona.

D. w j. łacińskim, szer. 197 mm., wys. 304 mm., w formie zeszytu z 7 kart złożonego.

Pieczęć biskupa była, pozostał po niej ślad wosku. In dorso pieczęć miejska krakowska, 50 × 50 mm., przedstawia na tarczy herb Krakowa, u góry korona królewska, napis w otoku częściowo czytelny: SJGJLLVM CJVJTATJS CRACOV...

Podpis Gembickiego i Jana Grabowskiego, publicznego i biskupa Gembickiego notariusza.

In dorso streszczenie z XVIII w.

1650, 2 sierpnia, we Lwowie

Dymitr Jerzy Korybut Wiśniowiecki rozkazuje Grzegorzowi Ważyńskiemu wypłacić Bernardynom lwowskim 1000 złotych, legowanych testamentem przez jego sługę Ciszewskiego, wołami, miodami, zbożem lub czymkolwiek.

D. w j. łacińskim, szer. 186 mm., wys. 265 mm., przedarty na zgięciach.

Pieczęć Wiśniowieckiego, 43 × 35 mm., przez papier w wosku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Korybut. Napis w otoku: DJMJTR JERZY KSJAŻE NA ZBARAŻV WJŚNJOWJECKJ.

Podpis Wiśniowieckiego.

In dorso zapiska: „W. Xiążąt Wiśniowieckich zło. 1000 po Panu Czyszewskim, do których podobno non est satisfactum Anno 1650”.

1654, 4 września, w Krakowie

192

Piotr Gembicki, biskup krakowski, stosownie do reskryptu Kongregacji Kardynałów Tłumaczy Soboru Trydenckiego, redukuje na mocy władzy delegowanej msze fundacyjne klasztoru Bernardynów w Krakowie na Stradomiu w ten sposób, że za każde 100 mszy należy odprawić 15.

D. w j. łacińskim, szer. 190 mm., wys. 300 mm.

Pieczęć Gembickiego w czerwonym wosku wyciśnięta, 50 × 42 mm., przedstawia tarczę, na której wśród emblematów biskupich wyobrażony jest herb Nałęcz. Napis w otoku: PETRVS GEMBJCKJ EPJSCOPVS CRACOVJENSJS DVX SEVERJENSJS.

Podpis Gembickiego i Wojciecha Karola Wośniowskiego, notariusza.

In dorso zapiska: „Reductio missarum 1654”.

1655, 15 czerwca, w Warszawie

Jan Kazimierz, król polski, rozkazuje zrobić z metryki koronnej kopię aktu:

a) 1653, 30 października, w obozie pod Żwańcem. Jan Kazimierz, król polski, zatwierdza dokument:

α) 1625, 9 stycznia, w Leżajsku. Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek nadworny koronny, zapisuje Bernardynom leżajskim ordynarię.

D. w j. łacińskim i polskim, szer. 190 mm., wys. 319 mm., przedarty na zgięciach.

Pieczęć wielka korona przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 107.

Podpis Stefana Korycińskiego, kanclerza wielkiego koronnego i Hieronima Pinocciusa, sekretarza królewskiego.

In dorso zapiska: „Confirmatio litterarum certique privilegii religiosi Patribus Bernardinis Conventus Leżajscensis dati” .

1658, 20 listopada w obozie pod...

194

Jan Kazimierz, król polski, potwierdza nadanie dożywocia na wsi Kikół w ziemi dobrzyńskiej, w powiecie lipnoskim po śmierci Stani-

sława Moszczyńskiego, miecznika lipnoskiego, żołnierzom Janowi Janickiemu i Teodorowi Szandrowskiemu.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 318 mm., wys. 198 mm., poplamiony, w 2 miejscach poszarpany.

Pieczęć wielka koronna wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 107.

Podpis króla i Andrzeja Miaskowskiego, regenta kancelarii koronnej.

In dorso notatka o obłacie 22 marca 1659.

1659, 16 sierpnia, w Warszawie

195

Jan Kazimierz, król polski, daje „salvus conductus“ na przeciąg 6 miesięcy Hieronimowi Lipskiemu, wojskiemu horodelskiemu i Tomaszowi Kosobudzkiemu.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 323 mm., wys. 200 mm., poplamiony. Pieczęć mniejsza koronna wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 109.

Podpis Bogusława Leszczyńskiego, podkanclerzego koronnego i Walentego Rozewskiego, sekretarza królewskiego.

In dorso notatka o obłacie w grodzie bełskim 2 września 1659.

1661, 16 listopada, w Lanckoronie

196

Michał Zebrzydowski, miecznik koronny, syndyk zakonu Bernardynów, daje list polecający ojcu Franciszkowi Remerowi i bratu Łukaszowi Leopolicie z konwentu Bernardynów w Kalwarii, udającym się na Węgry w celu zbierania jałmużny.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 195 mm., wys. 300 mm.

Pieczęć Zebrzydowskiego w czerwonym laku wyciśnięta, 36 × 31 mm., nieco uszkodzona, przedstawia tarczę z herbem Radwan. Napis w otoku: MJCHAEL JN... ZEBRZYDOWSKJ GLADIFER REG. P. LANCK. ŚNJATYN. CAP.

Podpis Zebrzydowskiego.

In dorso streszczenie współczesne.

1669, 28 stycznia, w Krakowie

197

I. Barbara ze Szczekarzowic Lubomirska, marszałkowa wielka i hetmanowa wielka koronna, rozkazuje Władysławowi Morsztynowi, namiestnikowi, dawać Bernardynom w Krakowie na Stradomiu z zapisanych przez jej zmarłego małżonka 40-tu beczek soli rocznie z szybu Kunegundy, 2 beczki na każdy kwartał z części jej przypadłej.

II. 1669, 28 stycznia, w Krakowie. Aleksander Lubomirski, wojewoda krakowski, rozkazuje rachmistrzowi żup wielickich dawać Bernardynom w Krakowie na Stradomiu z zapisanych przez zmarłego brata, marszałka, 40-tu beczek soli rocznie z szybu Kunegundy, 5 beczek na każdy kwartał z części jemu przypadłej.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 200 mm., wys. 303 mm., nieco zniszczony.

Pieczęć: ad I sygnetowa Barbary Lubomirskiej, 15 × 15 mm., w czarnym laku pod tekstem wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Oksza.

Podpisy: ad I Lubomirskiej, ad II notatka: „Z oryginału przepis prawdziwy”.

In dorso 2 streszczenia współczesne.

1670, 10 stycznia, w Warszawie

198

Michał, król polski, oddaje matce swojej Gryzeldzie, księżnej na Wiśniowcu i Ostrogu, wszystkie dobra ruchome i nieruchome, przypadłe mu w spadku po rodzinie Mohiłów.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 430 mm., wys. 390 mm., z pęknięciami na zgięciach. Litera „M” imienia królewskiego i pierwsza litera tekstu ozdobnie pisane.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 120.

Podpis króla i Bonawentury Madalińskiego.

In dorso notatka o oblaty w grodzie halickim 7 lipca 1670, zapiska, że do oblaty zaniósł dokument osobiście Bonawentura Madaliński, 2 współczesne streszczenia i podpis: „Stephanus Hankewic secretarius Regiae Majestatis”.

1676, ... lutego, w Krakowie

199

Jan III, król polski, poleca Adamowi Kotowskiemu i Wawrzyńcowi Wodzickiemu, zarządcom żup wielickich, dawać Bernardynom krakowskim ze Stradomia, stosownie do nadań królów Władysława IV i Michała, corocznie 2 całe beczki soli z wymienionych żup.

D. w j. łacińskim, szer. 322 mm., wys. 240., bardzo zniszczony. Dokument przygotowany do podpisu, jednak nie zrealizowany. Imię króla poprawiane na „Augustus II”, na końcu tytułatury królewskiej dopisano inną ręką: „necnon Dux Saxoniae et Princeps Elector etc.”. W ostatnim wierszu przekreślony wyraz: „Febr.”.

Pod tekstem streszczenie tą samą ręką, co tekst. In dorso 2 streszczenia współczesne.

1676, 25 lipca, w Połocku

200

Cyprian Zochowski, metropolita ruski obrządku greckiego, komisarz nuncjusza apostolskiego w celu wykonania wyroku internuncjusza w Polsce z dnia 9 grudnia 1675 roku w sporze między Janem Antonim Chrapowickim, wojewodą witebskim a klasztorem Franciszkanów Konwentalnych w Witebsku o kamienicę Piotrowiczankę, którym to wyrokiem Franciszkanie mają wymienioną kamienicę opuścić, a obsługę urzędzonej w niej kaplicy ma Chrapowicki oddać innym duchownym; pozywa Franciszkanów na dzień 31 sierpnia przed swój komisarski trybunał.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer 298 mm., wys. 330 mm.

Pieczęć Zochowskiego, 60 × 60 mm., przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Brodzic wśród emblematów biskupów wschodnich, obok 2 postacie świętych Kościoła Greckiego, u góry Matka Boska z Dzieciątkiem. Napis w otoku: CYPRJANVS ZOCHOWSKJ METROPOLJTA RVSSJAE ARCHJEPPS POLOCENSJS.

Podpis Zochowskiego.

In dorso zapiska o doręczeniu pozwu przez Filipa Angileyka, plebana cerkwi św. Jerzego w Witebsku, 7 sierpnia 1676 r. i streszczenia z XVIII w., oraz sygnatura „39”, przekreślona współcześnie.

1677, 14 maja, w Warszawie

201

Jan III, król polski, wzywa Bernardynów we Lwowie do zwrotu dzwonu, zabranego przez nieprzyjaciela w Kulikowie, a porzuconego we Lwowie, ponieważ przystępuje do odbudowy kościoła kulikowskiego.

D. w j. polskim, szer. 200 mm., wys. 315 mm.

Pieczęć mniejsza koronna, wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku in dorso. Por. Gumowski, jw. fig. 134.

Podpis króla.

In dorso adres: „Wielebnym Oycom Bernardynom Konwentu Lwowskiego Wiernie Nam Miłym”, streszczenie współczesne i sygnatura z XVII w.: „N. 7”.

1697, 28 października, w Krakowie

202

August II, król polski, poleca Annie Wodzickiej, zarządczyni żup wielickich, wydawać corocznie, stosownie do nadań królów: Władysława IV,

Michała, Jana [III], klasztorowi Bernardynów w Krakowie na Stradomiu 2 całe beczki soli.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 305 mm., wys. 195 mm., na zgięciach przedarty, z dużą dziurą w środku.

Pieczczę wielką koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 139.

Podpis króla i Maksymiliana Ossolińskiego, chorążego drohiczyńskiego i sekretarza wielkiej pieczęci.

In dorso 2 streszczenia współczesne i sygnatura: „Nro 13”.

1700, 26 czerwca, w Warszawie

203

August II, król polski, na prośbę gwardiana i całego konwentu Bernardynów w Krakowie na Żłóbku, transumuje dokumenty:

a) 1623, 17 lipca, w Krakowie. Przed sądem ławniczym krakowskim Stanisław Lubomirski, podczaszy koronny, zeznał, że podarowany sobie przez króla 20 maja 1622 roku opustoszały zbór przy ulicy św. Jana w Krakowie oddał klasztorowi stradomskiemu Bernardynów.

b) 1622, 20 maja, w Warszawie. Zygmunt III, król polski, daruje opustoszały zbór przy ulicy św. Jana w Krakowie Stanisławowi Lubomirskiemu, podczaszemu koronnemu.

c) 1640, 24 maja, w Warszawie. Władysław IV, król polski, zatwierdza darowiznę opustoszałego zboru lutereckiego przy ulicy św. Jana w Krakowie, uczynioną zakonowi Bernardynów przez Stanisława Lubomirskiego, podczaszego koronnego, oraz oświadcza, że pretensje dysydentów do tego zboru, podniesione na sejmiku proszowskim, zaspokoił 17 maja 1639 roku wypłaceniem im 10.000 złp. z żup wielickich.

d) 1633, 14 marca, w Krakowie. Władysław IV, król polski, pozwala Bernardynom zbudować klasztor i kościół Pokoju pod wezwaniem Matki Boskiej ad Praesepe przy ulicy św. Jana w Krakowie z narożnej kamienicy, podarowanej Stanisławowi Lubomirskiemu, podczaszemu koronnemu, a obecnie wojewodzie ruskiemu, przez tegoż zaś ofiarowanej Bernardynom.

e) 1634, 23 maja, w Leponach. Władysław IV, król polski, wyznacza doroczną jałmużnę z dóbr wielkorządowych krakowskich dla konwentu Bernardynów w Krakowie na Żłóbku.

f) 1634, 23 maja, w Leponach. Władysław IV, król polski, rozkazuje wielkorządcy krakowskiemu dawać co roku konwentowi Bernardynów w Krakowie na Żłóbku wyznaczoną jałmużnę.

g) B. r. i m. Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi koronny, oświadcza wielkorządcy krakowskiemu, aby pilnie wydawał Bernardynom naznaczoną przez króla jałmużnę.

h) 1647, 16 maja, w Krakowie. W urzędzie grodzkim krakowskim, o. Bonawentura Łabędzki z konwentu Bernardynów w Krakowie na Żłóbku przedstawił do oblaty: Pismo królewskie do Zygmunta Opackiego, podkomorzego warszawskiego i wielkorządcy krakowskiego (jak pod f), Pismo królewskie, przyznające jałmużnę doroczną konwentowi Bernardynów na Żłóbku (jak pod e), oraz akt: a) B. r. i m. Jan Mikołaj Daniłowicz, podskarbi koronny, oświadcza Zygmuntowi Opackiemu, podkomorzemu warszawskiemu i wielkorządcy krakowskiemu, iż król [Włady-

ślaw IV] rozkazał, aby zamiast w naturze dawać w pieniądzech doroczną jałmużnę konwentowi Bernardynów w Krakowie na Żłóbku.

i) 1647, 12 maja, w Krakowie. Zygmunt Opacki, podkomorzy warszawski i wielkorządca krakowski, oświadcza, iż z woli królewskiej i na mocy listu podskarbiego koronnego będzie dawał nie w naturze, lecz w pieniądzech wyznaczoną przez króla jałmużnę konwentowi Bernardynów w Krakowie na Żłóbku.

j) 1699, 22 czerwca, w Warszawie. August II, król polski, nakazuje zarządcy żup wielickich dawać co roku 50 żp. i 10 beczek soli na poprawę kościoła i klasztoru Bernardynów w Krakowie na Żłóbku.

D. w j. łacińskim i polskim, w formie zeszytu z 6 kart złożonego (k. 1, 5v i 6 niezapisane), oprawiony w zielony pergamin, szer. 266 mm., wys. 392 mm., nieco poplamiony. Nad tekstem wyrysowane w kartuszkach herby: orzeł polski, herb Wettynów i Pogoń litewska; inicjał ozdobnie rysowany.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku, w blaszanej puszcze, na jedwabnym sznurku z nici czerwonych, niebieskich i żółtych, dość niewyraźna. Por. Gumowski, jw. fig. 139.

Podpis króla i Wacława Franciszka Trzcńskiego, cześnika rawskiego, sekretarza królewskiego.

Pod tekstem zapiska tą samą ręką: „Confirmatio iurium et privilegiorum Conventui RR. Patrum Bernardinorum Conventus Cracoviensis in Żłóbk servientium”.

1712, 20 kwietnia, w Warszawie

204

August II, król polski, pozwala Herkulesowi Plante i jego żonie Zuzannie de Fro (?), dworzanom, scedować wójtostwo, niektóre łany i samą wieś Młociny w starostwie warszawskim Maksymilianowi Ossolińskiemu, regentowi kancelarii wielkiej koronnej w dożywocie.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 350 mm., wys. 216 mm.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 143.

Podpis króla i Mahowel'a, sekretarza królewskiego.

In dorso współczesne streszczenie.

1712, 11 maja, w Warszawie

205

August II, król polski, transumuje dokument:

a) 1612, 31 marca, w Będkowie. Stanisław Krasiński, starosta warszawski, daje tytułem dożywocia na lat 30 Herkulesowi Plante i jego żonie Zuzannie de Fro (?) wsie Burakowo, Młociny i łany Konieczny i Salezego w wójtostwie Młociny, w województwie mazowieckim i starostwie warszawskim, wolne po śmierci Jakuba Gophus'a.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 315 mm., wys. 200 mm.

Pieczęć mniejsza koronna, wyciśnięta przez papier w czerwonym wosku. Por. Gumowski, jw. fig. 143.

Podpis króla.

In dorso zapiska kancelaryjna: „Pro-Cancellariatu Illustrissimi Excellentissimi et Reverendissimi Domini Joannis de Alten Bokum Episcopi Premisliensis Abbatis Cervenensis Procancellarii Regni sigillatum et extraditum”, 2 współczesne streszczenia i sygnatura: „N. 22-do”.

1712, 13 listopada, w Rzymie

206

I. Dominik de Zaulis, arcybiskup Teodozji, stwierdza autentyczność relikwii św. Krzyża, posiadanej przez Franciszka Antoniego Sienickiego, kapłana diecezji włocławskiej.

II. 1727, 21 lutego, b. m. Franciszek Antoni Sienicki ofiaruje relikwię św. Krzyża konwentowi Bernardynów w Toruniu.

In dorso:

III. 1727, 27 lutego, b. m. Seweryn Szczuka, sufragan i oficjał generalny chełmiński, przyjmuje do wiadomości rzymską aprobatę relikwii św. Krzyża.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 205 mm., wys. 195 mm., ad I na drukowanym formularzu.

Pieczęć: ad I Dominika de Zaulis, 33 × 37 mm., przez papier w opłatku wyciśnięta, przedstawia tarczę z niewyraźnym herbem wśród emblematów biskupich. Napis w otoku: DOMJNJ · DE · ZAVLJS · ARCHJEPVS · THEODOSJAE · V · GERENS. Pieczęci ad II i III nie było.

Podpisy: Dominika de Zaulis, Sienickiego i Szczuki.

1716, 28 marca, w Ostrogu

207

Aleksander Dominik Lubomirski, starosta sandomierski, oddaje w dowożeniu wieś Jasionkę w kluczu łąckim Kazimierzowi Siedleckiemu, pisarzowi grodzkiemu sandomierskiemu i jego żonie Salomei z Dednia Dedeńskiej.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 315 mm., wys. 200 mm.

Pieczęć Lubomirskiego przez papier wyciśnięta w czerwonym wosku, 40 × 50, niewyraźna.

Podpis Lubomirskiego.

In dorso notatka o obłacie w grodzie sandomierskim 25 sierpnia 1716 roku, streszczenia współczesne i zapiska: „Originale 28 martii 1716 w Ostrogu”, oraz sygnatura: „Fasc. 2-do Nro 33-tio”.

1724, 12 kwietnia, w Warszawie

208

August II, król polski, transumuje dokument:

a) 1555, 26 czerwca, w Warszawie. Zob. nr 35.

D. w j. łacińskim, szer. 425 mm., wys. 285 mm., na zgięciach przedarty.

Pieczęć wielka koronna przez papier w wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 142.

Podpis króla i Jakuba Strykowskiego, sekretarza królewskiego.

In dorso zapiska kancelaryjna: „Cancellariatu Illustrissimi et Excellentissimi Domini Joannis in Słupów Szembek Supremi Cancellarii Regni, Łomżensis, Graudensis, Campinosensis Capitanei sigillatum”, notatka o obłacie w grodzie krakowskim 6 czerwca 1725 r. i streszczenie z XVIII w.

1726, 18 października, w Wilnie

209

Józef z Kozielska Puzyna, oficjał generalny i kanonik katedralny wileński, dopuszcza publikację dokumentu:

a) 1726, 7 sierpnia, w Rzymie. Benedykta XIII, papieża, „Breve Beati-
ficationis B. Hyacinthae de Mariscottis monialis professae in monasterio
S. Bernardini Viterbii Tertii Ordinis S. Francisci. Romae MDCCXXVI.
Ex Typographia Reverendae Camerae Apostolicae”.

D. w j. łacińskim, szer. 198 mm., wys. 276 mm., złożony z 2 kart, ad a) dru-
kowany.

Pieczęci nie było.

Podpis Puzyny.

In dorso współczesne streszczenie .

1728, 28 marca, w Sokalu

210

Zob. nr 83 ad a).

D. w j. polskim, szer. 455 mm., wys. 285 mm., na zgięciach przedarty, u góry i po bokach obwiedziony 2 liniami.

Pieczęć Potockiego, 20 × 25 mm., bezpośrednio na papierze w laku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Pilawa. Napisu w otoku nie ma.

Podpisy: Ksawerego Ignacego Potockiego i Elżbiety Potockiej.

In dorso streszczenie współczesne, zapiska „ad Fasciculum extraneum 1-mum pro 14”, oraz sygnatura „Ad F. XX N. 16”.

1731, 17 lutego, w Warszawie

211

August II, król polski, transumuje dokument:

a) 1730, 4 sierpnia, w Sokalu. Ksawery Ignacy Potocki i Elżbieta z Branickich, małżonkowie, starostowie sokalscy, pozwalają Bernardynom sokalskim zbudować na gruntach klasztornych dom dla pielgrzymów i gości.

D. w j. łańskim i polskim, z 2 kart złożony, szer. 461 mm., wys. 287 mm.

Pieczęć mniejsza koronna w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta, ledwie widoczna. Por. Gumowski, jw. fig. 143.

Podpis króla.

In dorso streszczenie współczesne i sygnatura współczesna: „N. 14” oraz z XIX w.: „Ad F. XX N. 18”.

1733, 21 stycznia, w Rzymie

212

A. F. kardynał Zondadari, proprefekt (Kongregacji Obrzędów), stwierdza, że na pytanie: Czy wiadomo, iż Jan z Dukli ma kult od niepamiętnych czasów, Kongregacja Obrzędów odpowiedziała 17 stycznia 1733 r.: Wiadomo, co też papież potwierdził.

D. w j. łańskim, szer. 192 mm., wys. 270 mm., u góry poszarpany.

Pieczęć kardynała, 35 × 45 mm., w opłatku przez papier wyciśnięta, przedstawia tarczę wśród emblematów biskupich, herb na tarczy i napis w otoku mało widoczne.

Podpis kardynała i H. M. Tedeschi'ego, arcybiskupa Apan., sekretarza kongregacji.

Zapiska w lewym rogu u dołu: „Gratis”.

Uwaga. Jest to dokument beatyfikacji bł. Jana z Dukli.

1735, 31 stycznia, w Rzymie

213

I. A. F. kardynał Zondadari, proprefekt (Kongregacji Obrzędów) stwierdza, że na prośbę biskupów: krakowskiego, wrocławskiego, poznańskiego i warmińskiego Kongregacja Obrzędów zezwoliła rozciągnąć wydany 9 maja 1733 roku dekret w sprawie odmawiania oficjum i odprawiania mszy o błog. Janie z Dukli w zakonie Braci Mniejszych i w mieście Lwowie — na całe Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie, którą to decyzję papież zatwierdził.

In dorso:

II. 1735, 16 lipca, w Krasnymstawie. Walenty Chlebowski, administrator sede vacante diecezji chełmskiej, dopuszcza powyższy dekret i pozwala ogłosić go drukiem.

III. 1735, 10 czerwca, w Krakowie. Michał Wodzicki, wikariusz in spiritualibus i oficjał generalny krakowski, dopuszcza powyższy dekret i pozwala ogłosić go drukiem.

D. w j. łańskim, z 2 kart złożony, szer. 200 mm., wys. 276 mm., u góry poszarpany.

Pieczęcie: ad I zob. pod nr 212, mało widoczna. Ad II Chlebowskiego, 44 × 47 mm., przedstawia tarczę z herbem Poraj wśród emblematów biskupich. Napis w otoku nieczytelny. Ad III Wodzickiego, 40 × 46 mm., widoczne tylko

emblematy biskupie i niektóre wyrazy napisu w otoku, obie wyciśnięte przez papier w opłatku.

Podpisy: ad I jak pod nr 213, ad II Chlebowskiego, ad III Wodzickiego.

1741, 19 kwietnia, w Kiełoch **214**

Jan Aleksander kardynał Lipski, biskup krakowski, udziela wiernym 40 dni odpustu, którzy nawiedzą kościół Bernardynów w Krakowie na Stradomiu podczas trwania w konwencji Bernardynów kapituły.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 325 mm., wys. 194 mm.

Pieczęć Lipskiego, 45 × 50 mm., przez papier w opłatku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Grabie wśród emblematów biskupich. Napis w otoku prawie nieczytelny.

Podpis Lipskiego i Adama Antoniego Fabricii, notariusza.

In dorso współczesne streszczenie.

1749, 28 czerwca, w Kupiskach **215**

Jerzy Wandalin Mniszech, marszałek nadworny koronny, transumuje dokument:

a) 1743, 5 sierpnia, w Krakowie. Józef Wandalin Mniszech, kasztelan krakowski, wyznaczony Bernardynom plac na kościół, klasztor, ogród i folwark w dobrach jego dukielskich przez księdza Piotra Szczerbińskiego, jego komisarza, i przezeń opisany 25 października 1740 roku, zatwierdza oraz rozszerza nadane Bernardynom w Dukli grunty.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 370 mm., wys. 240 mm., na zgięciach przedarty.

Pieczęć wystawcy, 70 × 70 mm., przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Mniszech. Napis w otoku nieczytelny.

Podpis Mniszcha.

In dorso współczesne streszczenie i sygnatura: „Nro 2-do”.

1751, 9 marca, w Warszawie **216**

Arcybractwo św. Anny przy kościele Bernardynów w Warszawie eryguje bractwo tegoż imienia przy kościele Bernardynów w Krakowie na Stradomiu oraz wymienia obowiązki i przywileje tegoż bractwa.

D. w j. łacińskim, szer. 345 mm., wys. 430 mm., przedarty, z 2 większymi dziurami.

Pieczęć arcybractwa, 27 × 31 mm., przez papier wyciśnięta w opłatku, przedstawia św. Annę Samotrzec. Napis w otoku nieczytelny.

Podpisy 4 starszych arcybractwa.

1754, 14 grudnia, w Warszawie **217**

August III, król polski, zatwierdza darowiznę przez Turskich zrujnowanej kamienicy na rzecz konwentu Bernardynów w Krakowie na Żłóbkku.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 382 mm., wys. 235 mm., w lewym rogu naddarty.

Pieczęć mniejsza koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 167.

Podpis króla i Jana Kłopotowskiego, kanonika przemyskiego, sekretarza królewskiego.

In dorso zapiska kancelaryjna: „Pro-Cancellariatu Illustrissimi Excellentissimi et Reverendissimi Domini Michaelis Comititis de Granów Wodzicki Decani cathedralis Cracoviensis Abbatis Commendatarii Cervenensis et Clarae Tumbae Pro-Cancellarii Regni sigillatum”, notatka o obłacie w urzędzie radzieckim krakowskim 31 stycznia 1755 roku i współczesne streszczenie.

1761, 9 kwietnia, w Iwiach 218

Wincenty Saplica, prowincjał litewski Bernardynów, poleca pod posłuszeństwem ojcu Antoniemu Gniewczyńskiemu udać się w interesach klasztoru wileńskiego do Warszawy i w ciągu 7 tygodni wrócić do miejsca swego zamieszkania.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 205 mm., wys. 167 mm.

Pieczęć prowincji litewskiej przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta, 30 × 30 mm., przedstawia postać św. Kazimierza w koronie, z aureolą nad głową, trzymającego w prawej ręce krzyż, w lewej lilię. Napis w otoku: SJGJLLVM MJNVS PROV. LJTHVANJAE S. CASJMJRJ 1731.

Podpis Saplicy.

1766, 17 kwietnia, w Dukli 219

Jerzy Wandalin Mniszech, marszałek nadworny koronny, generał wielkopolski, potwierdza nadany przez jego ojca Józefa w roku 1740 na fundację Bernardynów w Dukli grunt, jak również dodany przez siebie grunt 8 czerwca 1749 roku, dodaną łąkę powyżej Blichu i zezwala na prośbę konwentu zamienić część podarowanego gruntu na inny, bardziej dla klasztoru odpowiedni.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 390 mm., wys. 240 mm.

Pieczęć Mniszcha, 64 × 64 mm., w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Mniszech. Napis w otoku zatarty.

Podpis Mniszcha.

In dorso streszczenie współczesne.

1767, 31 października, w Warszawie 220

Stanisław August, król polski, wystawia „litterae passus“ (paszport) Janowi Rusieckiemu, małopolskiemu prowincjałowi Bernardynów, udającemu się do Walencji w Hiszpanii na kapitułę generalną.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 376 mm., wys. 245 mm.

Pieczęć wielka koronna w czerwonym wosku przez papier wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 182.

Podpis Andrzeja Stanisława Młodziejowskiego, biskupa przemyskiego, kancelarza wielkiego koronnego i Antoniego Sikorskiego, sekretarza pieczęci większej koronnej.

In dorso notatka kancelaryjna o „sigillatum“.

1769, 19 czerwca, w Dukli 221

Jerzy Wandalin Mniszech, generał wielkopolski, pozwala kahałowi dukielskiemu pożyczyć „na wyderka“ 2.000 złp., będących legatem klasztoru Bernardynów w Dukli, a pozostających u Kazimierza Bratkowskiego, komisarzom zaś dóbr dukielskich poleca wypłacać procenty od tego kapitału klasztorowi dukielskiemu.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 380 mm., wys. 237 mm.

Pieczęć Mniszcha, 70 × 70 mm., bezpośrednio na papierze w laku wyciśnięta, przedstawia tarczę z herbem Mniszech. Napisu w otoku nie ma.

Podpis Mniszcha.

1770, 29 czerwca, w Dunajowie 222

Wacław Hieronim Sierakowski, arcybiskup lwowski, oświadcza, że na prośbę Jerzego Mniszcha, generała wielkopolskiego, Stefan Mikulski, archidiacon i oficjał generalny lwowski, wyjął wobec ojca Wenantego Tyszkowskiego kustosza i innych ojców znaczną część relikwii z tru-

mienki błóg. Jana z Dukli z przeznaczeniem jej dla kościoła Bernardynów w Dukli, których autentyczność niniejszym poświadczam.

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 387 mm., wys. 250 mm.

Pieczęć Sierakowskiego, 72 × 72 mm., przez papier wyciśnięta w opłatku, przedstawia tarczę z herbem Ogończyk wśród emblematów biskupich. Napis w otoku: VENCESLAVS HJERONYMVS DE BOGVSLAWJCE SJERAKOWSKJ DEJ ET APOSTOLJCAE SEDJS GRATJA ARCHJEPJSCOPVS METROPOLJ-TANVS LEOPOLJEN.

Podpis Sierakowskiego i Stanisława Talarskiego, dziekana żmigrodzkiego z notatką: „Productum sub actu visitationis decanalis die 10 Julii 1825”.

In dorso notatka Wenantego Tyszkowskiego, kustosa konwentu Bernardynów we Lwowie, z datą 7 lipca 1770 roku, o podarowaniu części relikwii błóg. Jana z Dukli kościołowi Bernardynów w Dukli.

1784, 14 lipca, w Zamościu

223

Antoni Wacław Betański, biskup przemyski, pozwala na wystawienie Najśw. Sakramentu w monstrancji w kościele Bernardynów w Sokalu w wyliczone większe święta

D. w j. łacińskim, z 2 kart złożony, szer. 198 mm., wys. 325 mm., bardzo bladym atramentem pisany.

Pieczęć wytłoczona sztancą bezpośrednio w papierze, bardzo mało widoczna.

Podpis Wawrzyńca Józefa Ziłoby, kanonika chełmskiego i zamojskiego oraz Franciszka Brzeskiego, notariusza konsystorza zamojskiego.

1793, 10 lipca, w Grodnie

224

Stanisław August, król polski, daje dymisję i podnosi przy zwolnieniu do rangi wice-brygadiera Antoniego Lipowskiego, majora kawalerii narodowej z brygady komendy Hadziewicza brygadiera.

D. w j. polskim, z 2 kart złożony, szer. 390 mm., wys. 235 mm., z wielką dziurą i przedarciem na zgięciu.

Pieczęć wielka koronna przez papier w czerwonym wosku wyciśnięta. Por. Gumowski, jw. fig. 183.

Podpis króla i Michała Sikorskiego, sekretarza wielkiej pieczęci.

Stampile kancelaryjne z opłatami: polska „1 czer. złot.”, pruska „6 Kreuzer” i austriacka z 5 stycznia 1844 r.: „K. k. Cont. Stampel Lemberg”.

In dorso zapiska: „miał na ten czas lat wieku swego 34”, sygnatury 1036/1845 i „O“, oraz notatka kancelaryjna o „sigillatum”.